

et cognationes suas in diuisionibus singulorum sic precepit dominus rex israel: et descripsit salomō fili⁹ ei⁹ et ministrare in scituario per familias turmasque leuiticas. et sanctificati imolante phase frēs etiā vros vt possint iuxta verba quae locutus est dominus in manu moysi facere: preparate. Dedit preterea iosias omni populo qui ibi fuerat iument⁹ in solēnitate phase agnos et bedos et gregibus et reliquis pecoris triginta milia: bouumque tria milia. Nec de regis vniuersa suba. Ducesque eius sponte quod vouerāt obtulerūt tā populo quā sacerdotibus et leuitis. Porro helchias et zacharias et iehihel principes dom⁹ dñi dederūt sacerdotibus ad faciendū phase. pecora cōmixtīm duo milia sexcenta. et boues trecētos. Chonemias autē et semcias etiā et nathanael frēs eius. necnō asabias et iahihel et iozabab principes leuitarū: dederūt ceteris leuitis ad celebrandū phase quingenta pecorū: et boues quingentos. Preparatumque est ministeriū: et steterunt sacerdotes in officio suo. Leuiteque in turmis iuxta regis imperiū. et imolatus est phase. Asperferuntque sacerdotes man⁹ suas sanguine. et leuite detraxerunt pelles holocaustorum. et sepauerunt eam vt darent per domos et familias singulorum. et offerent⁹ dño sic scriptū est in libro moysi. de bobus que fecerūt filii. Et assauerūt phase super ignē: iuxta quod in lege scriptum est. Pacificas vero hostias corerūt in lebetis et caca bis et ollis et festinato distribuērūt vniuerse plebi. sibi autē et sacerdotibus postea parauerūt. Nam in oblatione holocaustorum et adipū vsque ad noctē: sacerdotes fuerūt occupati. vñ et leuite sibi et sacerdotibus filijs aaron parauerūt nouissimis. Porro cantores filij asaph stabant in ordine suo iuxta preceptum dauid et asaph et eman et ydithus prophetarū regis dauid. Janitores vero per portas singulas obstruabant ita vt nec pūcto quodē discederēt a ministerio. quō obstrē et frēs eorum leuite parauerunt eis cibos. Dis igitur cultura dñi rite cōpleta est in die illa vt facerent phase. et offerrent holocausta super altare dñi iuxta preceptū regis iosie. Feceruntque filij israel qui reperi fuerant ibi phase in tempore illo et solēnitate azimorum septē diebus. Nō fuit phase sile huic in israel a diebus amuelis prophete sed nec quoscūque de cunctis regibus israel fecit phase sic iosias sacerdotibus et leuitis et omni iude et israel qui reperi fuerat et habitantibus in hierusalem. Octauodecimo anno regni iosie hoc phase celebratū ē. Post quod instaurauerat iosias templū ascendit necho rex egypti ad pugnandū in cachamis iuxta eius fratrem et pcessit in occursum eius iosias. At ille missis ad eum nuncijs ait. Quid mihi et tibi rex iuda? Non aduersum te hodie venio sed contra aliā pugno domū ad quā me de⁹ festiato ire precepit. Desine aduersum deū facere qui mecum est ne interficiat te. Noluit iosias reuerti. sed prepara-

uit contra eū bellū. nec acceperunt finem necho ex ore dei. verū precepit vt dimicaret in campo maggedo. Ibique vulneratus a sagittarijs dixit puris suis. Educite me de phio. quia opido vulneratus sum. Qui trāstulerūt eū de curru in alterum currū qui sequebatur eū more regio: et asportauerunt eū in hierusalem. Mortuusque ē et sepultus in mausoleo patrum suorum: et vniuersus iuda et hierusalem luxerunt eū hieremias maxime cuius omnes catores atque catatrices vsque in presentē diē lamentationes super iosiam replicat: et quasi lex obtinuit in israel. Ecce scriptū fert⁹ in lamentationibus. Reliqua autē finem iosie et misericordiarū eius que lege precepta sunt dñi. opera que illius prima et nouissima: scripta sunt in libro regum iuda et israel.

C. S. De ioachim rege captiuato in egyptū de eliachim fratre eius quō captiuauit eū rex babilonis. et de sedechia. et destructione hierusalem. et de cyro rege persarum. **Ca. XXXVI**

Quod sit g⁹ populus terre ioachaz filiū iosie. et constituit regē per patrem suum in hierusalem. Viginti trium annorum erat ioachaz cū regnare cepisset. et tribus mensibus regnauit in hierusalem. Amouit autē eū rex egypti cū venisset in hierusalem. et cōdenauit terrā centū talentis argenti et talenti auri. Constituitque per eum regē eliachim fratrem eius super iudā et hierusalem. et vertit nomen eius ioachim. Ipse vero ioacham tulit secū. et adduxit in egyptū. Viginti quingentis annorum erat ioachim cū regnare cepisset. et vndecim annis regnauit in hierusalem. Fecitque malū corā dño deo suo. Contra hūc ascendit nabuchodonosor rex chaldeorum. et vincitū cathenis duxit in babilonem. ad quas et vasa dñi transtulit. et posuit eā in templo suo. Reliqua autē verborū ioachim et abominationum eius quas operatus est. et que inuenta sunt in eo cōtinetur in libro regū iuda et israel. Regnauit autē ioachim filius eius pro eo. Octo annorum erat ioachim cū regnare cepisset. et tribus mensibus ac decē diebus regnauit in hierusalem. fecitque malū in cōspectu dñi. Cūque anni circulus volueret misit nabuchodonosor rex nūcios. qui et adduxerunt eū in babilonē asportatis simul preciosissimis vasibus domus dñi. Regē vero cōstituit sedechiā patrum eius super iudā et hierusalem. Viginti et vnius anni erat sedechias cū regnare cepisset et vndecim annis regnauit in hierusalem. Fecitque malū in oculis domini dei sui. nec erubuit facere hieremie prophete loquenti ad se et ex ore dñi. A regeque nabuchodonosor recessit qui adiurauerat eū per deū. et indurauit cervicē suā et cor vt nō reuerteretur ad deum israel. Sed et vniuersi principes sacerdotum et populus preuaricati sunt inique in vniuersas abominationes gentium. et polluerunt domū dñi quam sanctificauerat sibi in hierusalem

Prologus

Mittebat autē dñs deus patrum suorum ad illos per manū nūcioꝝ suorum de nocte cōsurgēs et quōtidie cōmonens eo quod peccaret populo et habitaculo suo. Et illi subsannabāt nūcios dei: et participēdebāt sēdēs ei: alludebātq; prophetis donec ascenderet furor dñi in populum eius: et esset nulla curatio. Adduxit enim sup eos regē chaldeorum et interfecit iuuenes eorum gladio in domo sctuarij. Nō est miseratus adolecētis et virginis et senis nec decrepiti quōdē. sed oēs tradidit in manus eius. vniuersaq; vasa domus dñi tā maiora quā minora. et thesauros tēpli et regis et principū trāstulit in babilonē. Incēderūt hostes domū dei destruxerūtq; murū hierusalem. vniuersas turres cōbussē. et quicquid pretiosum fuerat demoliti sunt. Si quis euaserat gladiū ductus in babilonem seruiuit regi et filiis eius: donec imparet rex persarū. et cōplere tur sūmo dñi ex ore hieremie: et celebraret sabbata sua. Luctis enim diebus desolatōis egit sabbatū vsq; dū cōplerēt septuaginta anni. Anno autē primo cyri regi persarū ad explēdū sēmonē dñi quē locutus fuerat per os hieremie: suscitauit dñs spiritum cyri regis persarū qui iussit predicari in vniuerso regno suo etiam per scripturas dicens. Hec dicit cyrus rex persarū. Omnia regna terre dedit mihi dñs deus celi et ipse precepit mihi vt edificarem ei domū in hierusalem que est in iudea. Quis ex vobis est in omni populo ei? Sit dñs deus suus cum eo: et ascendat.

Explicit liber Dabreiamin siue Paralipomenon scōs. Incipit oratio manasses regis iuda cū captus teneret in babilone.

Domine deus omnipotens patrum nostrorum abraam isaac et iacob: et semini eorum iusto qui fecisti celū et terrā cum omni ornatu eorum: qui signasti mare verbo precepti tui: qui cōclufisti abyssum: et signasti terribili et laudabili nomine tuo quem oēs pauent et tremūt a vultu virtutis tue: et insustentabilis ira super peccatores cōmitionis tue: immensa vero et inuestigabilis misericordia pmissiōis tue. quoniam tu es dñs altissimus super omnem terram lōganimis et multus misericors et penitens super maliciā hominum. Tu autem dñe secundum bonitatem tuam pmissisti penitentiam remissiōis peccatorum. et tu deus iustorum nō posuisti penitentiam iustis: abraam isaac et iacob his qui tibi nō peccauerunt quoniam peccauit super numerum arene maris: multiplicatae sunt iniquitates meae: incuruaui sum multo vinctulo ferri: et nō ē respiratio mihi. quia excitauit iracundiam tuam et malū corā te feci statuens abominatiōes et multiplicans offēsiōes. Et nunc flecto genua cordis mei: precans ad te bonitatem dñe. Peccauit dñe peccauit: et iniquitatem meam agnosco. Peto rogans te dñe remitte mihi: remitte mihi: ne simul perdas me cū iniquitatibus meis

neq; in eternū reserues mala mihi: quia indignū saluabis me secundum magnam misericordiam tuam: et laudabo te semper omnibus diebus vite mee. quoniam nā te laudat omnis virtus celorum. et tibi est gloria in secula seculorum amen.

Explicit oratio Manasses regis iuda.

Incipit prefatio beati Hieronymi presbyteri in librum Esdre.

Terū difficilīus sit facere quod poscitis. an negare: nec dū statui. Nam neq; vobis aliqd impantibus annuere sententiae est et magnitudo oneris impositi ita ceruices premit vt ante sub fasce ruendū sit quod leuandum. Accedunt ad hoc inuidorum studia: quod omne quod scribitur minus reprehendendū putāt. Et interdū se cōsciētia repugnāte publice lacerāt quod occulte legūt: in tantū vt clamare cōpellat et dicere. Dñe libera animam meā a labijs iniquis: et a lingua dolosa. Tertius annus est quod scriptis atq; rescriptis vt esdre librorum et hester vobis de hebreo trāsserāt: quasi non habeatis greca et latina volumina. aut quicquid illud ē quod a nobis vti nō statim ab omnibus cōspuendū sit. Frustra autem vt ait quidā: mihi neq; aliud fatigādo nisi odiū querere: extreme demētie est. Itaq; obsecro vos mihi dōmon et rogatiōe charissimi vt priuata lectiōe cōtenti: libros nō efferatis in publicū. nec fastidiosos cibos ingeratis: vitetisq; eorum supēliū quod iudicare tamen de alijs et ipsi facere nihil nouerūt. Si quod autem fratrum sunt quibus nostra nō displicēt his tribuatis exemplar amonentes vt hebreica noia quorum gradis in huius volumine copia ē distincter per interualla trāscribāt. Nihil enim perierit emēdasse librorum nisi emēdatio librorum diligentia cōseruet. Nec quēquā moueat quod vnus a nobis liber editus est. nec apocriphorum tertij et quarti libri somnjs delectetur: quod et apud hebreos esdre neemēq; sēdēs in vnū volumen coartantur. et que nō habent apud illos nec de viginti quattuor senibus sunt percul abijcienda. Si quis autem septuaginta vobis opposuerit interpretes: quoniam exempla varietas ipsa lacerata et euersa demonstrat nec potest vtiq; verū asseri quod diuersum est. mitte enim ad euāgelia in quibus multa ponuntur quasi de veteri testamento quod apud septuaginta interpretes nō habentur velut illud quoniam nazareus vocabitur: et ex egypto vocauit filiū meum. et viderūt in quibus cōpunerunt: multaq; alia que latiori operi referuamus. et querite ab eo vbi scripta sunt. Quicquid proferre nō potuerit: vos legite de his exemplaribus que nup a nobis edita maledicorū quotidie linguis cōfodiunt. Sed vt ad cōpendiū veniā certe quod illaturus sum equissimū est. Et didi aliqd quod nō habet in greco. aut aliter habet quod a me vsum est. Quid interpretē lamāt? Interrogent he-

Ps. cxix.

Osce. xi. a
Al. arth. ij. c
sacha. xij. c

breos: et ipsi autoribus: translationi mee vel arrogant vel dei orem fide. Porro aliud est si clausis quod de oculis inuoluit malediceret non imitatur grecorum studium et benivolentiam quam per septuaginta traslationes iam christi euangelio eorumscante iudeos et hebrionitas legi veteri interpretes. aquila videtur et symmachus et theodotionem et curiose legunt. et per origenis labore in hexaplois ecclesiis dedicant. Quotomagus latinum grati esse deberet quod exultate cerneret greciam a se aliquid mutari. Primum enim magno sumptu est et infinite difficultatis exemplaria posse habere omnia. deinde etiam quam habuerunt. et hebrei summo ignari sunt magis errabunt: ignorantes quam cum multis verius dixerit. Quod etiam sapientissimo cuidam nup apud grecos accidit ut interdum scripture sensum relinquens vniuscuiuslibet interpretis sequeretur errorem. Nos autem quam hebrece lingue saltim parua habemus scientiam: et latinus nobis vti quicquid summo non deest: et de alijs magis possumus iudicare: et ea quam ipsi intelligimus in nostra lingua promere. Itaque hinc hydra sibilet: victoribus syno incendia iacet: nunquam meum iuuante christo silebit eloquium: etiam pericula lingua balbutiet. Legant quam voluit: quam noluit abiciant. Euentilent apices: litteras calument. Magis vestra charitate puocabor ad studium quam illoz detractioe et odio deterrebor.

Explicat prefatio. Incipit liber Esdre primus. Cyrus soluit captiuitatem populi. et redditis vasis et numeratis: precepit populum ire in hierusalem et edificare templum. Ca. I

In anno primo

cyri regis persarum ut compleretur verbum domini ex ore hieremie: suscitauit dominus spiritum cyri regis persarum: et traduxit vocem in omni regno suo etiam per scripturam dicens. Nec discit cyrus rex persarum.

Dia regna terre dedit mihi dominus deus celi: et ipse precepit mihi ut edificares ei domum in hierusalem que est in iudea. Quis est in vobis de vniuerso populo eius. Sit dominus illius cum eo. Ascendat in hierusalem que est in iudea: et edificent domum dei israel. ipse est deus qui est in hierusalem. Et omnes reliqui in cunctis locis vbi cumque habitant adiumentum eum viri de loco suo, argento et auro et substantia et pecoribus: excepto quod voluntarie offerunt templo dei quod est in hierusalem. Et surrexerunt principes patrum de iuda et beniamin et sacerdotes et leuite. et omnes cui suscitauit deus spiritum ut ascenderet ad edificandum templum domini quod erat in hierusalem. Vniuersis qui erant in circuitu adiuerunt manus eorum in vasis argenteis et aureis in suba et iumentis in suppellectili: exceptis his qui sponte obtulerant. Rex quoque cyri pretulit vasa templi domini que iule

rat nabuchodonosor de hierusalem: et posuerat ea in templo dei sui. Protulit autem ea cyrus rex persarum per manum mitridatis filii gazabar. et annumerauit ea sasabasar principi iude: et bene numerus eorum. Phiale auree triginta. phiale argentee mille cultri vigintinoue. cyphi aurei triginta. cyphi argentei secundi quadringentidecem. vasa alia mille. Dia vasa aurea et argentea quingenta milia quadringenta. Vniuersa tulit sasabasar. cum his qui ascendebant de transmigracione babilonis in hierusalem.

C. Numerus reuertentium in iudeam cum duce zorobabel: et summa pecunie templi instauratio distribuitur. Ca. II

H sunt autem puencie filii qui ascenderunt de captiuitate quam traxerunt nabuchodonosor rex babilonis in babilonem. et reuersi sunt in hierusalem et iudeam vniuersi in ciuitate sua: qui venerunt cum zorobabel et iesua. neemia. saraia. rabelai. mardochai. belsan. neephar. beguai. reu. baana. Numerus virorum populi israel. filii phares. duo milia cetum septuaginta duo. filii arethi. septingenti septuaginta quingenta. filii gerses. phatia trecenti septuaginta quingenta. filii saphatia trecenti septuaginta duo. filii area septingenti septuaginta quingenta. filii phetmo ab filiorum iosue. octingenti. et Joab duo milia octingenti duo decim. filii belam. mille duceti quingenta quattuor. filii zerbua. nonaginta quadraginta quingenta. filii zachai. septingenti sexaginta. filii bani. sexcenti quadraginta duo. filii bebai. sexcenti viginti tres. filii azgad. mille ducenti viginti duo. filii adonica. sexcenti sexaginta sex. filii beguai. duo milia quinquaginta sex. filii adin. quodringenti quinquaginta quattuor. filii atther qui erant ex ezechia. nonaginta octo. filii bebai. trecenti viginti tres. filii ioza: centum duo decim. filii azem. ducenti viginti tres. filii gebbar. nonaginta quingenta. filii berthelem. centum viginti tres. Viri neithupha. quinquaginta sex. Viri anathot centum vigintiocto. filii azmauetb. quadraginta duo. filii canathiarum cephira et beroth. septingenti quadraginta tres. filii rama et gabaa. sexcenti vigintivnus. Viri macinas. centum viginti duo. Viri bethel et chai. ducenti viginti tres. filii nebo. quinquaginta duo. filii megbis. centum quinquaginta sex. filii belam alterius. mille ducenti quinquaginta quattuor. filii arum. trecenti viginti. filii lodadin et ono. septingenti viginti quingenta. filii hierico. trecenti quadraginta quingenta. filii senaa. tria milia sexcenti triginta. Sacerdotes. filii iadaia in domo iesue. nonagenti septuaginta tres. filii emmer. mille quinquaginta duo. filii phessur. mille ducenti quadraginta septem. filii arum. mille decem et septem. Leuite filii iesue et zedmihel filiorum odouie. septu-

Dic. xv. c
et. xix. c
ij. pa. xxxvi. d

ij. Esdre. ij. b

Esdre. vij.
ij. cl. vij.

agintaquattuor. **C**atores. Filij asaph. centū vi-
gintiocto. Filij ianitoꝝ. Filij sellū. filij atber. fi-
lij thelmon. filij accub. filij atbita. filij sobai. vni-
uersi centū trigintanouē. Nathinnei. Filij sia. fi-
lij asupha. filij thebboat. filij ceros. filij siaa. filij
phado. filij lebana. filij asaba. filij accub. filij a-
gab. filij selmai. filij anā. filij gaddel. filij gaer. fi-
lij raabia. filij rasin. filij nechoda. filij gazē. filij
azec. filij phasea. filij besec. filij asemaa. filij mu-
nim. filij nepbusim. filij bechue. filij acupha. filij
azur. filij bestuth. filij maida. filij arsa. filij ber-
cos. filij zizara. filij thema. filij nasia. filij atufa.
filij seruoz salomōis. filij sothei. filij sopbereth
filij pbaruda. filij iala. filij dercon. filij geddel. fi-
lij saphata. filij athil. filij phocereth. qui erant d
asebaim. filij amin. Omnes nathinnei ⁊ filij ser-
uoz salomonis trecenti nonagintaduo. Et hi q̄
ascenderunt de thelmala. thelarfa. cherub ⁊ don
⁊ mer. ⁊ nō potuerunt indicare domū patrū suo-
rum ⁊ semen suū: vtrū ex israel essent filij dalaia.
filij thobia. filij nechoda. sexcenti q̄nq̄gintaduo
Et de filiis sacerdotum filij iobia. filij acos. filij
berzellai. qui accepit d̄ filiabus berzellai galaa
ditis vxorem. ⁊ vocatus est nomine eaz. Hi q̄sie-
runt scripturam genealogie sue. ⁊ nō inuenerūt
⁊ ciecti sūt d̄ sacerdotio. Et dixit atbersatha eis
vt nō comederent de sanctosanetoꝝ: donec sur-
geret sacerdos doctus atq̄ perfectus. Omnis
multitudo quasi vn⁹ quadragintaduo milia tre-
centi septuaginta. exceptis seruis eozū ⁊ ancil-
lis q̄ erant septem milia trecenti trigintaseptē. ⁊
in ipsis cantores atq̄ cātatrices ducenti. Et eo-
rum sexcēti trigintasex. muli eozū ducenti q̄dragi-
taq̄nq̄. cameli eozū quadringenti trigintaquinq̄
asini eozū sex milia septingenti viginti. Et de p̄n-
cipibus patrū cum ingrederentur templum d̄ni
quod est in hierlm̄ spēte obtulerūt in domū dei
ad extruendam eam in loco suo. p̄m vires suas
dederunt impensas operis: auri solidos q̄dra-
ginta milia ⁊ mille: argenti minas q̄nq̄ milia. ⁊
vestes sacerdotales centū. Habitauerūt ergo sa-
cerdotes et leuite et de pp̄lo et catores et ianito-
res et nathinnei in vrbib⁹ suis: vniuersusq̄ isra-
el in ciuitatibus suis.

C. S. Cōgregat̄ ppl̄s in hierlm̄. et facto alta-
ri fec̄ scenophegia et ceteras solēmitates. alij vo-
ciferant̄ gaudētes: alij flentes. **Ca. III**

I Amq̄ venerat mēsis septim⁹ et erant fi-
lij isrl̄ in ciuitatibus suis. Cōgregat̄ est
ergo ppl̄s quasi vir vnus in hierlm̄. et
rexit iosue fili⁹ iosedech et fr̄s ei⁹ sacerdotes et
zorobabel fili⁹ salathiel et fr̄s ei⁹. et edificaue-
rūt altare dei isrl̄ vt offerret̄ i eo holocaustoma-
ta sicut scriptū est in lege moysi viri dei. Collo-
cauerūt aut̄ altare dei sup̄ bases suas deterrenti

bus eos p̄ circūitū ppl̄s terraz et obtulerūt su-
per illud holocaustū d̄no mane et vesp̄e. Fecerūt
q̄ solēmitatē tabernaculoꝝ sicut scriptum est: et
holocaustū dieb⁹ singulis p̄ ordinē p̄m p̄ceptuz
opus dei in die suo. et post hec holocaustū inge-
tam in kalēdis q̄ in vniuersis solēmitatib⁹ d̄ni q̄
erant cōsecrate. et in oibus in q̄bus vltro offere-
bat̄ mun⁹ d̄no. A p̄mo die mensis septimi. cepe-
rūt offerre holocaustū d̄no. Porro tēplū d̄i nō
dū fundatū erat. Dederūt aut̄ pecunias latomis
et cemētarijs: cibū q̄ et potū. et oleū sidonis ty-
rijsq̄ vt deferrerēt ligna cedrina de libano ad ma-
re ioppē: iuxta qd̄ p̄cepit cyrus rex psarum eis.
Anno aut̄ sc̄do a duētus eozū ad tēplū dei i hie-
rusalē mēse sc̄do ceperūt zorobabel fili⁹ salathiel
et iosue fili⁹ iosedech et reliq̄ de fratrib⁹ eozū
sacerdotes et leuite et oēs qui venerāt de capti-
uitate in hierlm̄. et cōstituerūt leuitas a viginti
annis et supra vt vgerēt opus d̄ni. Stetitq̄ io-
sue et filij eius et fr̄s ei⁹ cedmibel et filij eius et
filij iuda q̄si vir vnus vt instaret sup̄ eos q̄ facie-
bant opus in tēplo dei: filij enadab et filij eozuz
et fr̄s eozū leuite. Fūdato igit̄ a cemētarijs tem-
plo d̄ni: steterūt sacerdotes in ornatu suo: cū tu-
bis: et leuite filij asaph in cymbalis vt laudarēt
deū p̄ manus dauid regis isrl̄. Et cōcinebant in
hymnis et cōfessioe d̄no qm̄ bonus: qm̄ in eter-
nū m̄p̄icordia ei⁹ sup̄ isrl̄. Dis q̄ ppl̄s vocifera-
bat̄ clamore magno in laudādo d̄nm: eo qd̄ fun-
datū esset tēplū d̄ni. Plurimi etiā de sacerdo-
tibus et leuitis et p̄ncipes patrū et seniores qui
viderant tēplū p̄us cū fundatū esset. et h̄ tēplū
in oculis eozū flebat̄ voce magna. et multi voci-
ferātes in leticia eleuabāt vocē. nec poterat q̄s
q̄ agnoscere vocē clamoris letantiū: et vocē fle-
tus ppl̄i. Cōmixtim em̄ ppl̄s vociferabatur cla-
more magno: et vox audiebatur p̄cul.

C. S. Impeditur edificatio ab hostib⁹ sama-
rie scribūt epl̄as accusatiōis. et dicūt qd̄ si edifi-
catur ciuitas: tributa regi psaz nō dabuntur: p̄-
hibetur opus templi. **Ca. III**

A dierūt aut̄ hostes iude et beniamin qz
filij captiuitatis edificaret̄ tēplū d̄no
deo israel. et accedentes ad zorobabel et
ad p̄ncipes patrū: dixerūt eis. Edificemus vo-
biscū. qz ita vt vos q̄rim⁹ deū vestrū. Ecce nos
immolauim⁹ victimas a dieb⁹ assoraddaz regis
assur: qui adduxit nos huc. Et dixit eis zoroba-
bel et iosue et reliq̄ p̄ncipes patrū israel. Nō est
nobis et vobis vt edificem⁹ domū deo n̄ro. sed
nos ipsi soli edificabim⁹ deo n̄ro sic p̄cepit nobis
cyrus rex psaz. Factū est igit̄ vt ppl̄s terre ipe-
diret man⁹ ppl̄i iude: et turbaret eos in edificā-
do. Cōduxerūt q̄ aduersus eos cōsiliatores vt
destruerēt consiliū eozū oibus diebus cyri regis

perfarum: et usque ad regnum Darij regis persarum. In regno autem assueri ipse est artaxerxes. in principio regni eius scripserunt accusationem aduersus habitatores iude et hierusalem. Et in diebus artaxerxis scripsit besellam mitridates et thabeel et reliqui qui erant in consilio eorum ad artaxersem regem persarum. Epistola autem accusationis scripta erat syriace et legebat sermone cyro. Reu beeltheem et samsai scriba scripserunt epistolam unam de hierusalem artaxerxi regi huiusmodi. Reu beeltheem et samsai scriba et reliqui consiliatores eorum dynei et aphasathai therphalei. arphasei. herchuei. babylonij. susan nachei. dyei et clamite. et ceteri de gentibus quas transtulit assennaphar magnus et gloriosus. et habitare eas fecit in ciuitatibus samarie et in reliquis regionibus transflumen in pace. Hoc est exemplar epistole quam miserunt ad eum. Artaxerxi regi fui tui viri qui sunt transflumen: salutem dicunt. Notum sit regi: quod iudei qui ascendunt a te ad nos uenerunt in hierusalem ciuitatem rebellem et pessimam: quam edificauerunt extruentes muros eius et pietes componentes. Nunc igitur notum sit regi. quod si ciuitas illa edificata fuerit: et muri eius instaurati. tributum et vectigal et annuos redditus non dabunt: et usque ad reges hec noxa pueniet. Nos ergo memores salis quod in palatio comedimus. et quod lesiones regis videre nequeamus ducimus. idcirco misimus et nunciamus regi ut recenseas in libris historiarius patrum tuorum: et inuenies scriptum in commentariis et scias quam uerba illa uerba rebellis est et nocens regionibus et punicis: et bella concitantur in ea ex diebus antiquis. quod obire et ciuitas illa destructa est. Nunciamus nos regi: quam si ciuitas illa edificata fuerit: et muri ipsius instaurati: possessionem transflumen non habebis. Verbum misit rex ad reu beeltheem et samsai scribam et ad reliquos qui erant in consilio eorum habitatores samarie et ceteris transflumen salutem dicens et pacem. Accusationem quam misistis ad nos manifeste lecta est coram me et a me preceptum est et recesserunt: inueneruntque quam ciuitas illa a diebus antiquis aduersum reges rebellat et seditioes et prelia concitant in ea. Nam et reges fortissimi fuerunt in hierusalem: qui et dominati sunt omni regioni que transflumen est. Tributum quoque et vectigal et redditus accipiebant. Nunc ergo audite sententiam. Prohibeatis uiros illos ut uerba illa non edificent donec si forte a me iussum fuerit. Videte ne negligentibus impleatis et paulatim crescat malum super reges. Itaque exemplum edicti artaxerxis regis lectum est coram reu beeltheem et samsai scriba et consiliariis eorum. Et abierunt festini in hierusalem ad iudeos. et prohibuerunt eos in brachio et robore. Tunc intermissum est opus domus domini in hierusalem. et non fiebat usque ad annum secundum regni darij regis persarum.

L. S. Ad exhortationem aggei et zacharie 3020

babel et iosue iteque edificare templum incipiunt et pascha celebrant transflumen: consulit darium pepis stolas super hoc.

Prophetauerunt autem aggeos propheta et zacharies filius addo prophetas ad iudeos qui erant in iuda et hierusalem et in nomine dei israel. Tunc surrexerunt zorobabel filius salathiel et iosue filius iosedech. et ceperunt edificare templum domini in hierusalem. et cum eis prophete dei adiuuantes eos. In ipso autem tempore uenit ad eos thatannai qui erat dux trans flumen et starbuzannai et consiliarij eorum: sicque dixerunt eis. Quis dedit uobis consilium ut domum hanc edificaretis et muros eius instauraretis? Ad quod respondit eis que essent nomina hominum auctorum edificationis illius. Oculis autem dei eorum factus est super senes iudeorum. et non potuerunt inhibere eos. Placuit uero res ad darium referret et tunc satisfaceret aduersum accusationem illam. Exemplar epistole: quam misit thatannei dux regionis trans flumen et starbuzannai et consiliatores eius aphasathai qui erat trans flumen ad darium regem. Sermo quem miserunt ei sic scriptus erat. Dario regi parois. Notum sit regi esse nos ad iudeas puincia ad domum dei magni que edificat lapide imposito. et ligna ponuntur in parietibus: opusque illud diligent extruitur et crescit in manibus eorum. Interrogauimus ergo senes illos: et ita diximus eis. Quis dedit uobis potestatem ut domum hanc edificaretis: et muros hos instauraretis? Sed et nomina eorum que sumimus ab eis ut nunciarem tibi: scripsimusque nomina eorum uiroque qui sunt principes in eis. Huiusmodi autem sermone responderunt nobis dicentes. Nos sumus serui dei celi et terre. et edificamus templum quod erat extructum ante hos annos multos quod rex israel magnus edificauerat et extruxerat. Postquam autem ad iracundiam prouocauerunt patres nostri deum celi: tradidit eos in manus nabuchodonosor regis babilonis chaldei. domum quoque hanc destruxit: et populum eius transtulit in babilonem. Anno autem primo cyri regis: cyrus rex babilonis proposuit edictum ut domus dei edificaret. Nam et uasa templi dei aurea et argentea que nabuchodonosor tulerat de templo quod erat in hierusalem. et asportauerat ea in templum babilonis: protulit cyrus rex de templo babilonis. et data sunt sasabasar uocabulo quem et principem constituit: dixitque ei. Hec uasa tolle et uade. et pone ea in templo quod est in hierusalem et domus dei edificet in loco suo. Tunc itaque sasabasar ille uenit. et posuit fundamenta templi dei in hierusalem. et ex eo tempore usque nunc edificat et necdum completum est. Nunc ergo si uideat regi bonum recenseat in bibliotheca regis que est in babilone uerbum nam a cyro rege iussum fuerit ut edificaretur domus dei in hierusalem. et uoluntatem regis super hac remittat ad nos.

C. S. Dari⁹ bibliotheca faciēs renoluit de-
cretū cyri regis p̄cepisse. et qđ ip̄e edificauerit p̄
prijs sumptibus: dat et ip̄e p̄ceptū qđ edificetur
domus dñi. et cōcedit iudeis fortissimū p̄uilegi-
um: celebrant solēnitates azimoz. **Ca. VI**

Quinc dari⁹ rex p̄cepit et recensuerūt i bi-
bliotheca libroz q̄ erāt repositi i baby-
lone. et inuentuz est in eubatbanis qđ ē
castrū in Medea puincia: volumen unū talisqz
scriptus in eo cōmentari⁹. Anno p̄mo cyri regis
cyrus rex decreuit vt domus dei edificaret^r q̄ est
in hierlm in loco vbi imolauit hostias. et vt po-
nant fundamēta suppositātia altitudinem cubi-
toz sexaginta: et latitudinē cubitoz sexaginta: or-
dines de lapidibus impolitus tres: et sic ordies
de lignis nouis. Sumptus autē de domo regis
dabunt. Sed et vasa templi dei aurea et argētea
que nabuchodonosor tulcrat de tēplo hierlm: et
attulerat ea in babylonē: reddantur et referātur
in templū hierlm in locū suū que et posita sunt i
tēplo dei. Nūc ergo thātannei dux regiōis q̄ est
trans flumē et starbuzānai et cōsiliarij vñi apbar
sathei qui estis trans flumen: p̄cul recedite ab il-
lis: et dimittite fieri tēplū dei illud a duce iudeo-
rum et a senioribus eoz. et domus dei illa edifi-
cetur in loco suo. Sed et a me p̄ceptū est qđ opor-
teat fieri a p̄sbyteris iudeoz illis vt edificet^r do-
mus dei scz vt de arca regis: id est de tributis q̄
dant^r de regiōe trans flumē studiose sumpt^r den-
tur viris illis ne impediat^r opus. Quod si necesse fue-
rit et vitulos et agnos et hēdos in holocaustum
deo celi: frumentū sal vinū et oleū s̄m rituz sacer-
dotū qui sunt in hierlm de^r cis p̄ singulos dies
ne sit i aliquo q̄rimonia. et offerat oblatōes deo
celi: orentqz p̄ vita regis et filioz ei⁹. A me ergo
positū est decretū vt oīs hō qui hanc mutauerit
iussione: tollat lignū de domo ip̄ius: et erigat et
cōfigat in eo: dom⁹ autē ei⁹ publice. Deus autē
q̄ habitare fecit nomē suū ibi: dissipet oīa regna
et pplm qui extenderit manū suā vt repugnet et
dissipet domū dei illā que est in hierlm. Ego da-
rius statui decretū: qđ studiose implere volo. Igit^r
thātannei dux regiōis trans flumen et starbu-
zannai. et cōsiliarij ei⁹ s̄m qđ p̄cepit dari⁹ rex sic
diligenter executi sunt. Seniores autē iudeozum
edificabant et p̄sperabant iuxta p̄phetiaz aggei
p̄pbete et zacharie filij addo. Et edificauerunt et
cōstruxerūt iubente deo isrl: et iubente cyro et da-
rio et artaxerse regibus persaz. et cōpleuerūt do-
mū dei istā vsqz ad diē tertiū mensis adar qui ē
annus sext⁹ regni darij regis. Fecerūt autē filij is-
rael sacerdotes et leuite et reliqz filioz trāsmigra-
tiōis dedicationē domus dei in gaudio. et obtu-
lerūt in dedicatiōe dom⁹ dei vitulos centū. arie-
tes ducentos. agnos quadringentos. hircos ca-

praz p̄ peccato totius israel: duodecim iuxta nu-
merum tribuū isrl. Et statuerūt sacerdotes i or-
dinibus suis et leuitas in vicib⁹ suis sup opera
dei in hierlm: sicut scriptus est in libro moysi. Fe-
cerūt autē filij transmigratiōis pasca quattadeci-
ma dies mēsis p̄mi. Purificati em fuerāt sacer-
dotes et leuite quasi vnus. oēs mūdi ad imolan-
dū pasca vniuersis filijs transmigratiōis et fra-
tribus suis sacerdotib⁹ et sibi. Et comederūt fi-
lij israel qui reuersi fuerant de transmigratiōe et
oēs qui se sepauerant a coinquatiōe gentiū ter-
re ad eos vt q̄rerent dñm deū israel. Et fecerūt
solennitatē azimoz septē diebus in leticia. quo-
niam letificauerat eos dñs: et cōuerterat cor re-
gis assur ad eos vt adiuuaret manus eoz i ope
domus dñi dei isrl.

C. S. Ascendit Esdras de babylone. de edicto
artaxerxis. de honore templi. de libertate mini-
strozum eius. **Ca. VII**

Quod est hec autē v̄ba in regno artaxerxis re-
gis persaz: esdras filius saraie filij aza-
rie. filij belchie. filij sellū. filij sadoch. fi-
lij achitob. filij amarie. filij azarie: filij maraiotb
filij zarie. filij ozi. filij bocci. filij abisue. filij phi-
nees. filij eleazar. filij aaron sacerdot^r ab initio.
ip̄e esdras ascendit de babylone. et ip̄e scriba ve-
lor in lege moysi quā dñs deus dedit israel. Et
dedit ei rex s̄m manū dñi dei eius bonā sup euz
oēm petitionē ei⁹. Et ascēderūt de filiis israel et
de filiis sacerdotū et de filiis leuitaz et de cāto-
ribus et de ianitorib⁹ et de nathinneis. in hierlm
anno septimo artaxerxis regis. et venerūt in hie-
rusalē mēse q̄nto: ip̄e est annus septimus regis.
Quia in p̄mo die mensis p̄mi cepit ascendere d
babylone. et in p̄mo die mensis q̄nti venit i hie-
rusalē iuxta manū dei sui bonam sup se. Esdras
autē parauit cor suū vt inuestigaret legem dñi: et
faceret et doceret in israel p̄ceptum et iudicium
Hoc est autē exemplar ep̄le edicti. qđ dedit rex ar-
taxerxes esdre sacerdoti scribe erudito in sermo-
nibus et in p̄ceptis dñi et cerimonijs ei⁹ in isrl.
Artaxerxes rex regum: esdre sacerdoti scribe le-
gis dei celi doctissimo salutē. A me decretum est
vt cuiqz placuerit in regno meo d̄ pplō israel
et de sacerdotib⁹ eius et de leuitis ire in hierlm
tecū vadat. A facie em regis et septē cōsiliatorū
eius missus es vt visites iudeam et hierlm in le-
ge dei tui q̄ est in manu tua. et vt feras argentuz
et aux qđ rex et cōsiliatores ei⁹ spōte obtulerūt
deo isrl cui⁹ in hierlm tabernaculū est. Et omne
argentū et aux qđcumqz inueneris in vniuersa
puincia babylonis et ppl̄s offerre voluerit: et d
sacerdotib⁹ qui sponte obtulerint domui dei sui
que est i hierlm: libere accipe: et studiose eme de
hac pecūia vitulos: arietes: agnos: et sacrificia:

z libamina eoz. z offer ea sup altare templi dei vñ qđ est in hierlm. Sed z si qđ tibi z frīb⁹ tuis placuerit de reliq⁹ argēto z auro vt faciatis iux⁹ volūtate dei vñ facite. Vasa qđ qđ dant tibi i ministeriū dom⁹ dei tui: trade in cōspectu dei i hierusalē. Sed z cetera qđbus op⁹ fuerit in domum dei tui quātūcūqz necesse ē vt expendas dabis de thesauro z de fisco regis z a me. Ego artaxerxes rex statui atqz decreui oībus custodib⁹ arce publice qđ sunt trās flumen vt qđcūqz petierit a vob⁹ esdras sacerdos scriba legis dei celi absqz mora detis vsqz ad argēti talēta centū: z vsqz ad frumēti choros centū. z vsqz ad vini bathos centū. z vsqz ad bathos olei centū. sal nō absqz mēsurā. De qđ ad ritū dei celi ptinet: tribuatur diligenter in domo dei celi ne forte irascat⁹ rēgnū regis z filioz eius. Vobis qđ notū facim⁹ vniuersis sacerdotib⁹ z leuitis cantorib⁹ z ianitorib⁹ uathinneis z ministris dom⁹ dei hui⁹: vt vectigal z tributū z annonas nō habeatis potestātē iponēdi sup eos. Tu autē esdra fm sapiāz dei tui qđ est in manu tua cōstitue iudices z presides: vt iudicēt oī pplō qđ est trās flumen. his videlz qđ nouerūt legē dei tui. sed z impitos doce te libere. Et oīs qđ nō fecerit legē dei tui z legem regis diligēt: iudiciū erit de eo siue in mortem siue in exiliū siue in cōdemnationē sube eius. vel certe in carcerē. Et dixit esdras scriba. Bñdict⁹ dñs deus patz nostroz qđ dedit hoc in corde regis vt glorificaret domū dñi que est in hierlm z in me inclinauit misericordiam suā corāz rege z pfiliatoribus eius z vniuersis pncipibus regis potentibus. Et ego cōfortat⁹ iuanu dñi dei mei qđ erat in me: cōgregaui de isrl pncipes qui ascēderunt mecum.

A **U. S.** De his qđ ascendit cū esdra z directiōe itineris post fletū z ieiunū. Appēdunt vasa templi: z offerūt ea cū holocaustis in hierusalem.

H sunt ergo pncipes fa- **Ca. VIII**
miliar⁹ z genealogie eoz qđ ascēderunt mecum in regno artaxerxis regis de baby lone. De filiis pbinces. gerson. De filiis itbam. daniel. De filiis dauid. atthas. De filiis sechenic: z de filiis pharos. zacharias: z cū eo numerati sunt viri centū qnqzinta. De filiis phetmoab. elioenai filius zaree. z cum eo ducenti viri. De filiis sechenic: filius ezechiel. z cum eo trecenti viri. De filiis addannabeth fil⁹ ionathan z cū eo qnquaginta viri. De filiis helaz. esaias fil⁹ atthalie. z cum eo septuaginta viri. De filiis saphatie. zebedia fil⁹ michael. z cū eo octoginta viri. De filiis ioab. obedia fil⁹ iheibel. z cum eo ducēti decē z octo viri. De filiis selomith. filius iosphie: z cū eo centuz sexaginta viri. De filiis bebai zacharias fil⁹ bebai. z cum eo viginti

octo viri. De filiis ezeab iohānā fil⁹ ezethau et cū eo cētū decē viri. De filiis adonicā qđ crāt nouissimi. z h⁹ noīa eoz: helipbelet z beibel z samaias. z cū eis sexaginta viri. De filiis beggui. vthai. z zachur. z cū eis septuaginta viri. Congregauit autē eos ad flumē qđ decurrit ad hana. z mansim⁹ ibi trib⁹ dieb⁹. Quesiuiqz in pplō et in sacerdotib⁹ de filiis leui: z nō inueni ibi. Itaqz misi helizer et ariel z semeiā z helnathan et arib z altez helnathan z natban z zacharias et mosollā pncipes. z ioarib z helnathan: sapentes. z misi eos ad heldo qđ est p⁹ i casphie loco. Et posui in ore eoz vba qđ loqrent⁹ ad heddo. z ad frēs ei⁹ nathineos i loco casphie vt adducerēt nobis ministros dom⁹ dei nri. Et adduxerūt nobis p manū dei nri bonā sup nos virū doctissimū de filiis mooli. filij leui. filij isrl. z sarabiā: z filios ei⁹ z frēs ei⁹ decē z octo. z asabiā z cum eo esaiā de filiis merari. frēs ei⁹ z filios ei⁹ viginti. Et de nathinneis qđ dederat dauid z pncipes ad ministeria leuitarū nathinneos ducentos viginti. Omnes hi suis noīb⁹ vocabātur. Et pdicaui ibi ieiunū iux⁹ flumē hana vt affligeremur corā dño deo nro et peterem⁹ ab eo viā rectā nobis et filiis nris vniuersiqz substātie nre. Erubui em̄ ptere regē auxiliū et eqtes qđ defenderēt nos ab inimico in via. qz dixeramus regi Man⁹ dei nri ē sup omnes qđ qrūt eū in bonitate et imperiū ei⁹ et fortitudo ei⁹ et furor sup oēs qđ derelinquūt eū. Ieiunauim⁹ autē z rogauimus deū nostrū p h⁹. et euenit nobis pspere. Et separaui de pncipib⁹ sacerdotū duodecim. sarabiam z asabiā et cū eis de fratrib⁹ eoz decē. Appēdēz eis argentū et aurū et vasa consecrata dom⁹ dei nostri qđ obtulerat rex et cōsiliatores ei⁹ et pncipes ei⁹. vniuersusqz isrl eoz qđ inuenti fuerāt. Et appendi in manib⁹ eoz argēti talēta sexcēta qnquaginta. et vasa argētea cētū. auri nō centū talēta. et crateras aureas viginti qđ habebāt solidos millenos. et vasa ex fulgentis optimi duo pulcra vt aurū. Et dixi eis. Vos sancti dñi z vasa sancta et argentū et aurū qđ spōte oblatū est dño deo patrum nostrorum. Vigilate et custodite. donec appēdatis corā pncipib⁹ sacerdotū et leuitarū et ducibus familiarū isrl in hierlm i thesauris dom⁹ dñi. Susceperūt autē sacerdotes et leuite pondus argenti et auri et vasoz vt deferrent hierlm in domū dei nostri. Promouim⁹ ergo a flumine hana duodecima die mēsis pmi vt pgerem⁹ hierlm. Et man⁹ dei nostri fuit sup nos z liberauit nos de manu inimici et infidatoris in via. Et venimus hierusalē et mansim⁹ ibi tribus diebus. Die autē quarta appēsum est argentū et aurū et vasa in domo dei nri p manū remot⁹ filij vrie sacerdotis. et cum eo eleazar fi

lius phinees. cuiusq; eis iozaded filius iosue et no-
adai filius bennoi leuite iuxta numez et pon-
dus omniu. Descriptum est omne pondus in tpe
illo. Sed et qui venerat de captiuitate filij tras-
migratiōis obtulerūt holocaustomata deo isrl:
vitulos duodecim p omni populo isrl: arietes no-
naginta sex: agnos septuaginta septē: hircos pro-
pctō duodecim: omnia in holocaustū dño. Dede-
runt autē edicta regis satrapis qui erant de con-
spectu regis et ducibus tras flumen: et eleuaue-
runt pplm et domū dei.

L. S. Nunciatur esdre qd filij israel nō sūt se-
parati a populo terreimo etiam duxerūt i vro-
res filias eoz. hoc audito esdras scidit palliuz
suū et tunicam et euellit pilos capitis eius: et
sedens plorat.

La. IX

Distq; autē hec cōpleta sunt accesserūt ad
me pncipes dicetes. Nō est sepatus po-
pulus israel et sacerdotes et leuite a po-
pulis terraz. et de abominatiōibus eoz chana-
nei videl. cet et ethei et pberesei et iebusei et ammo-
nitaz et moabitaz et egyptioz et ammoreorum
Tulerūt em̄ de filiab⁹ eoz sibi et filijs suis. et cō-
miserūt semen sanctū cū populis terraz. Ma-
nus etiā pncipū et magistratuū fuit in trasgressi-
one hac pma. Cūq; audissem fimonē istuz: scidi
palliū meū et tunicā. et euelli capillos capitis
mei et barbe et sedi merens. Cōuenerunt autē ad
me oēs q̄ timebant x̄bū dei israel p trasgressio-
ne eoz qui de captiuitate venerāt. et ego sedebā
tristis vsq; ad sacrificiū vespertinū. Et in sacri-
ficio vespertino surrexi de afflictōe mea et scisso
pallio et tunica curuaui gēna mea: et expandi
manus meas ad dñm deum meuz: et dixi. Deus
meus cōfundor et erubescō leuare faciē meaz ad
te: qm̄ iniquitates nre multiplicatae sunt super ca-
put nostrū. et delicta nra creuerūt vsq; ad celuz a
diebus patz nostroz. Sed et nos ipi peccauim⁹
grauiter vsq; ad diē hanc: et in iniquitatib⁹ nostrū
traditi sum⁹ ipi et reges nri et sacerdotes nostri
in manus regū terraz. et in gladiū et in captiui-
tatē et in rapinā et in cōfusione vultus sicut et
diē hac. Et nūc qsi ad parū et momentū facta est
dēpcatio nra apud dñm deū nostrū vt dimitterē-
tur nobis reliq̄: et daret pax illi⁹ in loco scō ei⁹
et illuminaret oculos nros deus noster. et daret
nobis vitā modicā in fuitute nra: qz fui sumus
et in fuitute nra nō dereliquit nos deus noster
et inclinauit sup nos misericordiaz coram rege
psarū: vt daret nobis vitā et sublimaret domū
dei nri. et extrueret solitudines eius. et daret no-
bis spem in iuda et hierlm. Et nunqd dicem⁹ do-
mine deus nr post h. Quia dereliquimus mādata
tua q̄ pcepisti in manu suoz tuoz pphetaz di-
cens. Terra ad quam vos ingredimini vt possi-

deatis eā: terra imūda est iuxta imunditiā po-
puloz: ceterarūq; terraz abominatiōibus eozū
q̄ repluerūt eā ab ore vsq; ad os coinōnatione
sua. Nūc ergo filias vestras ne detis filijs eozū
et filias eoz ne accipiatis filijs vestris. et nō q̄-
ratis pacē eoz et p̄speritatē eoz vsq; in eternū
vt cōfortemini et comedatis q̄ bona sūt terre et
heredes habeatis filios vros vsq; in seculū. Et
post oia q̄ vengerunt sup nos in opibus nostris
pessimis et in delicto nro magno. qz tu deus no-
ster liberaisti nos d̄ iniquitate nostra et dedisti no-
bis salutē sicut ē hodie vt nō cōuerteremur et ir-
rita faceremus mādata tua: neq; matrimōia iū-
geremus cū pplis abominationū istaz. Nūquid
iratus est nob vsq; ad cōsummatiōem: ne dimit-
teres nob reliq̄as ad salutē. Dñe deus isrl: iust⁹
es tu. qm̄ derelicti sumus q̄ saluaremur sicut diē
hac. Ecce corā te sumus in delicto nro. Nō enim
stari pōt corā te sup hoc.

L. S. Penitet et luget pplis: sepantur vxores
alienigene: describunt illi q̄ eas abiecerūt.

Sic ergo orate esdra et iplo: **La. X**
rante deū: et flēte et iacete ante tēplum
dei: collect⁹ est ad eū de isrl cetus gran-
diu nimis viroz et muliez et pueroz. Et fleuit
ppls multo fletu. Et rñdit sechemas fili⁹ iebiel
de filijs belā: et dixit esdre. Nos p̄uaricati sum⁹
in deū nostruz: et duximus vxores alienigenas
de pplis tre. Et nūc si ē pnia in isrl sup hoc pec-
tiamus fedus dño deo nro vt pnciamus vniuer-
sas vxores. et eos q̄ de his nati sūt. Iuxta volū-
tatē dñi et eoz q̄ tenēt pceptū dñi dei nri fm le-
gē fiat. Surge. tuū ē discernere: nosq; erimus te
cū. Cōfortare et fac. Surrexit ergo esdras et ad-
iurauit pncipes sacerdotū. et leuitaz et oēm is-
rael vt facerēt fm x̄bū hoc. Et iurauerūt. Et sur-
rexit esdras añ domū dei: et abiit ad cubiculum
iobannā filij eliasib. et igressus est illuc. Manē
nō comedit et aquā nō bibit. Iugebat em̄ tras-
gressionem eoz qui venerant de captiuitate. Et
missa ē vox in iuda et in hierlm oib⁹ filijs tras-
migratiōis vt cōgregarent in hierlm. et ois qui
nō venerit in trib⁹ dieb⁹ iux cōsiliū pncipū et se-
niorz: aufere⁹ vniuersa substantia ei⁹ et ipē abij-
cie⁹ de cetu tras migratiōis. Cōuenerunt igitur
oēs viri iuda et beniamin in hierlm tribus die-
bus: ipē est mēsis nonus vicesima die mensis et
sedit ois pplis in platea domus dei: tremētes p
peccato et plurijs. Et surrexit esdras sacerdos
et dixit ad eos. Vos trasgressi estis et duxistis
vxores alienigenas vt adderetis sup delictum
israel. Et nūc date cōfessionē dño deo patrū ve-
stroz et facite placitū eius. et sepami oi a po-
pulis tre et ab vxorib⁹ alienigenis. Et rñdit vni-
uersa multitudo: dixitq; voce magna. Iuxta

D

A

ij. esdrevij s

ij. esdre. ix. h

B

verbū tuū ad nos: sic fiat. Verūtū qz ppl's multus est z tps pluuię z nō sustinem' stare foris z opus nō est diei vni' vel duoz: vehement' qppe peccauimus in f'mōe isto cōstituant' pncipes in vniuersa multitudine. z oēs in ciuitatibus nris q̄ duxerūt vxores alienigenas: veniāt in t'pibus statutis. z cū his seniores p ciuitatē in ciuitatē z iudices ei' donec auertat' ira dei nri 'a nobis sup peccato b. Igit' ionathan fili' azabel. z iaaz' zia fili' thecuc: steterūt sup hoc z mosollā z sebechai leuites adiuerūt eos. Seceruntq; sic filij transmigratiōis. Et abierūt esdras sacerdos et viri pncipes familiar' in domos patrū suorū z oēs p noia sua. z sederūt in die pmo mēsis decimi vt q̄rerēt rem. Et cōsummati sunt oēs viri q̄ duxerūt vxores alienigenas vsq; ad diē primaz mēsis pmi. z iuētī sūt d filijs sacerdotū q̄ duxerūt vxores alienigenas de filijs iosue filij iosedech z frēs ei' maasia. z eliezer z iarib z godolia. Et dederūt man' suas vt eijcerēt vxores suas. et p delicto suo arietē de oub' offerret. Et de filijs emmer. annani z zebedia. Et de filijs serim. maasia z belia z semeia. iehiel et ozias. Et de filijs pbesur. elioenai. maasia. hismael. nathanael. iosabeth z belesa. Et de filijs leuitaz iosabeth et semei z celai: ipse est calub apbatbaia: iuda et eliezer. Et de catorib' eliasub. z de ianitoribus sellū z thelē z vii. Et ex isrl' de filijs p'haros remeia z ezia z melbia z miamim z eliezer et melchia z banea. Et de filijs belam. mathania. zacharias. z iehibel z abdi z rimoth z belia. Et de filijs zethua. elioenai eliasib. nathania z bierimoth z zabeth z aziza. Et de filijs bebai. iohā nā. anania. zabbai. atbalai. Et de filijs beni. mosolla z melluch z adaia iasub z saal z ramoth. Et de filijs p'hetmoab. edna z chalaal. banaias z maasias mathanias beselehel. bennui et manasse. Et de filijs crem. eliezer. iesue. melchias. semeias. symeō. beniamī. maloch. samarias. Et de filijs asom mathanai. mathet. azabet. elpheleth. iermai. manasses. semei. De filijs bani. maaddi. amram. z hucl. baneas z badaias. cheliau bannia: marimoth. z eliasib. mathanias. mathanei z iasi z bani z bennui semei z salmias z nathan z adaias. mechne. dabal. syfai. sarai. ezrel. z seleman. z semeria. sellum. amaria. ioseph. De filijs nebui. abihel. mathathias. zabet. zabie. ieddu z iohel z banai. Om̄s hi acceperant vxores alienigenas. z fuerant ex eis mulieres que pepererant filios.

Explicit liber Esdre pmo. Incipit lib Neemie.
C. S. Neemias pincerna regis artaxerxis audita afflictioe iudeoz qui erant in hierlm. ieiunat. querit misericordiam a deo **Ca. I.**

Uerba neemie filij belchie. Et factū est in mense casleu āno vicesimo. z ego eram in suis castro. Et venit ad me anani vni' de fratribus meis. ipse z viri iuda. z iterro-

gavi eos de iudeis q̄ remāserant z superant de captiuitate z de hierlm. Et dixerūt mihi Qui remanserūt z derelicti sunt de captiuitate ibi in p uincia: in afflictione magna sunt: z i opprobrio z murus hierlm dissipatus ē. z porte eius cōbuste sunt igni. Cūq; audissem vba huiuscemodi: sedi z fleui: z luxi diebus multis. z ieiunabaz z orabā ante faciem dei celi: z dixi. Queso dñe deus celi fortis magne atq; terribilis. q̄ custodis pactū z misericordiā cū his q̄ te diligūt: z custodiunt mandata tua. fiant aures tue auscultantes: et oculi tui aperti vt audias orationes serui tui quā ego oro corā te hodie die z nocte p filijs israhel suis tuis. z cōfiteor pro peccatis filiorum israhel quibus peccauerūt tibi. Et ego z domus patris mei peccauim'. vanitate seducti sum' et nō custodiim' mandatū tuū z cerimonias z iudicia q̄ pcepisti moyfi famulo tuo. Demēto verbi qd̄ mādasti moyfi suo tuo dicēs. Cū trāsgressi fueritis: ego disperdā vos in p'p'los. z si reuertamini ad me z custodiatis pcepta mea: z faciat'is ea: etiā si abducti fueritis ad extrema celi. inde cōgregabo vos z reducā in locū quem elegi vt habitaret nomen meū ibi. Et ipsi fui tui z popul' tu' q̄s redemisti i fortitudine tua magna: z in manu tua valida. Obsecro dñe sit auris tua attendens ad orationē fui tui z ad orationē seruoꝝ tuozū q̄ volunt timere nomē tuum: et dirige seruum tuum hodie. et da ei misericordias ante virum hunc. Ego enim eram pincerna regis.

C. S. Neemias ab artaxerxes cū litteris venit i hierlm. cōsiderat ruinas muroꝝ de nocte: et causam itineris sui aperit populo ad edificandum confortat muros. **Ca. II**

Actū est autē in mēte nisan. anno vicesimo artaxerxis regis. z vinū erat āte eius. Et leuau' vinū z dedi regi. z eraz quasi lāgvidus añ faciē eius. Dixitq; mihi rex. Quare vultus tu' tristis est: cū te egrotū nō videas. Nō est hoc frustra. s; malū nescio qd̄ in corde tuo ē. Et timui valde ac nimis: z dixi regi. Rex i eter' num viue. Quare nō mereat vult' meus. qz ciuitas domus sepulcroꝝ patris mei deserta est: z porte ei' cōbuste sunt igni. Et ait mihi rex. Pro qua re postulas. Et orau' deū celi. z dixi ad regē. Si videtur regi bonū z si placet fuis tuis añ faciē tuā vt mittas me in iudeam ad ciuitatem sepulchri patris mei. et edificabo eam. Dixitq;

Neemie qui est Esdre II

mibi rex et regina que sedebat iuxta eum. Usque ad quod tempus erit iter tuum: et quando reuerteris. Et placuit ante vultum regis: et misit me. Et constitui ei tempus: et dixi regi. Si regi videtur bonum epistolas daret mihi ad duces regionis transfluminem ut traducant me donec veniam in iudeam: et epistolam ad asaph custodem salutis regis ut daret mihi ligna ut tegere possim portas templi: turre domus: et muros civitatis. et domus quam ingressus fuero. Et dedit mihi rex iuxta manum dei mei bonam mecum. Et veni ad duces regionis transfluminem: deditque eis epistolas regis. Misit autem rex mecum principes militum et equites. Et audierunt sanballath heronites: et thobias filius amanites et tristati sunt afflictione magna quod venisset homo qui quereretur prosperitate filiorum israel. Et veni hierusalem et erant ibi tribus diebus. Et surrexi nocte ego et viri pauci mecum. et non indicavi cuiquam quod dominus dedisset in corde meo ut facerem in hierusalem et iumentum non erat mecum nisi asinus cui sedebam. Et egressus sum per portam vallis nocte et ante fontem draconis: et ad portam stercoreis: et considerabam murum hierusalem dissipatum et portas eius desumptas igni. Et transivi ad portam fontis et ad aqueductum regis: et non erat locus iumento cui sedebam ut transiret. Et ascendi per turrem nocte: et considerabam murum et reuersus veni ad portam vallis et redi. Magistri autem nesciebant quod abisset aut quod ego facerem. Sed et iudeis et sacerdotibus et optimatibus et magistratibus et reliquis qui faciebant opus usque ad id loci nihil indicaueram. Et dixi eis. Vos nostis afflictionem in qua sumus. quia hierusalem deserta est. et porte eius desumpte sunt igni. Venite et edificemus muros hierusalem. et non simus ultra opprobrium. Et indicavi eis manus dei mei quod esset bona mecum. et verba regis. que locutus est mihi: et aio Surgamus et edificemus. Et confortate sunt manus eorum in bono. Audierunt autem sanballath heronites et thobias seruus tuus amanites et gosem arabs: et subsannauerunt nos et despererunt: dixeruntque. Que est hec res que facitis. Numquid contra regem vos rebellatis? Et reddidi eis sermonem: dixique ad eos Deus celi ipse nos iuuat. et nos sumus eius sumus. Surgamus et edificemus. Vobis autem non est pax et iusticia et memoria in hierusalem.

C. S. Mures turres porte edificatur: incipit eliasib sacerdos magnus: distribuunturque viri iuxta quos edificent.

Ca. III

Et surrexit eliasib sacerdos magnus et fratres eius sacerdotes. et edificauerunt portas gregis. Ipsi sanctificauerunt eam et statuerunt valuas eius. et usque ad turrem centum cubitorum sanctificauerunt eam usque ad turrem ananebel. Et iuxta eum edificauerunt viri hiericho et iuxta eos edificauit zachur filius zamri. Portam autem piscium edificauerunt filii asana. ipsi tegerunt eam. et statuerunt valuas eius et seras et vectes. Et iuxta eos

edificauit marimuth filius vrie filii accus. Et iuxta eum edificauit mosollai filius barachie filii mesezebel. Et iuxta eum edificauit sadoch filius baana. Et iuxta eum edificauerunt thecueni. Optimates autem eorum non supposuerunt colla sua in opere domini dei sui. Et portam veterem edificauerunt ioiada filius phasa et mosollai filius besodia. ipsi tegerunt eam. et statuerunt valuas eius et seras et vectes. Et iuxta eos edificauerunt melchias gabaonites et iadomeronathites viri de gabaon et maspha p duce que erat in regione trans flumen. Et iuxta eum edificauit ezibel filius araii aurifer. Et iuxta eum edificauit ananias filius pigmetarij. et dimiserunt hierusalem usque ad murum platee latioris. et iuxta eum edificauit raphaia filius abur princeps vici hierusalem et iuxta eum edificauit ieiada filius aromath contra domum suam. et iuxta eum edificauit atthus filius asebonie. Mediis partibus vici edificauit melchias filius erem et asub filius phetmoab et turrem furnorum. Et iuxta eos edificauit sellai filius aloes princeps medie partis vici hierusalem ipse et filii eius. Et portam vallis edificauit anan et habitatores zanoe: ipsi edificauerunt eam: et statuerunt valuas eius et seras et vectes. et mille cubitos in muro usque ad portam sterquilinij. Et portam sterquilinij edificauit melchias filius rechab princeps vici bethacharem. Ipse edificauit eam et statuit valuas eius et seras et vectes. Et portam fontis edificauit sellai filius colozai princeps pagi maspha. Ipse edificauit eam et texit. et statuit valuas eius et seras et vectes. et muros piscine syloe in hortibus regis. et usque ad gradus que descendunt de civitate dauid. Post eum edificauit neemias filius azborth princeps dimidie partis vici bethsur usque ad sepulcrum dauid. et usque ad piscinam que gradi opere constructa est. et usque ad domum fortiu. Post eum edificauerunt leuiter: eum filius benni. Post eum edificauit asebias princeps dimidie partis vici ceile in vico suo. Post eum edificauerunt fratres eorum: bechin filius enebad princeps dimidie partis ceile. Et edificauit iuxta eum azer filius iosue princeps maspha mensuram secundam ad ascensum firmissimi anguli. Post eum in monte edificauit baruch filius zachai mensuram secundam ab angulo usque ad portam domus eliasib sacerdotis magni. Post eum edificauit merimuth filius vrie filii atthus mensuram secundam a porta domus eliasib donec extenderet domum eliasib. Et post eum edificauerunt sacerdotes viri de campestribus iordanis. Post eos edificauit beniamin et asub contra domum suam. Et post eos edificauit azarias filius maasie filii ananie contra domum suam. Post eum edificauit beniamin filius ennada mensuram secundam a domo azarie usque ad flexuram et usque ad angulum. Post eum edificauit phalel filius ozi contra flexuram et turrem que eminet de domo regis excelsa

id est in atrio carceris. Post eum phadaia filius fe-
ros. Nathumini autem habitabant in ofel usque porta por-
ta aqua ad orientem et turrim quam pminebat. Post
eos edificauerunt thecueni mensuram scdas et regio
ne a turre magna et eminenti usque ad murum tem-
pli. Sursum autem ad portam equorum edificauerunt
sacerdotes unusquisque contra domum suam. Post
eos edificauit seddo filius emmer contra domum
suam. Et post eum edificauit semeia filius seche-
nie custos porte orientalis. Post eum edificauerunt
anania filius selemie, et anon filius selo sextus me-
suram scdam. Post eum edificauit mosollam filius ba-
rachie contra gazophilatium suum. Post eum edifica-
uit melchias filius aurificis usque ad domum na-
thinneorum et scuta uidentium contra portam iudicia-
lem: et usque ad cenaculum anguli. Et intra cena-
culum anguli in porta gregis edificauerunt arti-
fices et negotiatores.

L. S. Sanaballath et thobias edificantes sub-
fannabant et prohibere volebant et molunt insidias
at illi armati muros edificabant: una manu populus
edificat: altera tenet gladium. **Ca. III**

H Actum est autem cum audisset sanaballath quod
edificarem muros iratus est valde. Et motus
nimis subsannauit iudeos. et dixit coram
fratribus suis et frequentia samaritanorum. Quid in
dei faciunt imbecilles? Num dimittent eos gentes
Num sacrificabunt et complebunt in una die? Numquid
edificare poterunt lapides de acervis pulueris
quod combustis sunt. Sed thobias amantissimus
eius ait. Edificent. Si ascenderit vulpes transili-
et muros eorum lapideum. Et dixit neemias. Audi de-
us noster quia facti sumus despectui. Conuertere opprobri-
um super caput eorum. et da eos in despectionem in terra
captiuitatis. Ne opus iniquitatis eorum: et peccatum eo-
rum coram facie tua non deleat: quia irriserunt edifica-
ntes. Itaque edificauimus murum et coniunximus totum
usque ad partem dimidiam. et puocatum est cor populi ad
operandum. Factum est autem cum audisset sanaballath
et thobias et arabes et ammonites et azotij quod ob-
ducta esset cicatrix muri hierusalem. et quod cepissent iter
rupta concludi: irati sunt nimis. Et congregati sunt
omnes pater ut ueniret et pugnareret contra hierusalem. et
molirent insidias. Et orauimus deum nostrum. et
posuimus custodes super murum die ac nocte contra
eos. Dixit autem iudas. Debilitata est fortitudo
portantis: et humus nimia est: et nos non poterimus
edificare murum. Et dixerunt hostes nostri. Nesci-
ant et ignorarent donec ueniamus in medium eorum et
interficiamus eos et cessare faciamus opus. Factum
est autem ueniens iudeis qui habitabant iuxta
eos: et dicentibus nobis per decem uices ex omnibus locis qui-
bus uenerant ad nos: statim in loco post murum per
circumitum populum in ordinem cum gladijs suis et lanceis
et arcibus. Et prospexi atque surrexi. et aio ad opti-

mates et magistratus et ad reliquam partem vulgi.
Nolite timere a facie eorum. Dominum magnum et terribilem
mementote: et pugnatote pro fratribus uestris filijs ue-
stris et filiabus uestris et uxoribus uestris et domibus uestris.
Factum est autem cum audissent inimici nostri nuntiatum esse
nobis. dissipauit deus consilium eorum. Et reuersi sumus
omnes ad muros unusquisque ad opus suum. Et factum
est a die illa: media pars iuuenum eorum faciebat
opus et media pars erat ad bellum. et lancee et
scuta et arcus et lancee et principes post eos in or-
do iuda edificatum muros et portatum onera
et impositum: una manu sua faciebat opus. et alte-
ra tenebat gladium. Edificatum est enim unusquisque gla-
dio erat accinctus renes. Et edificabant et clamor
batur buccina iuxta me. Et dixi ad optimates et ad
magistratum et ad reliquam partem vulgi. Opus gran-
de est et latum. et nos separati sumus in muro procul alter
ab altero. In loco quocumque audierit clamorem tu-
be: illuc concurrite ad nos. Deus noster pugnat pro
nobis: et nos ipsi faciamus opus. Et media pars no-
stra teneat lanceas ab ascensu aurore donec egres-
santur astra. In tempore quo illo dixi populo. Unusquisque
cum puero suo maneat in medio iherusalem: et sint nobis
uices per noctem et diem ad operandum. Ego autem et
fratres mei et pueri mei et custodes qui erant post
me: non deponamus uestimeta nostra. Unusquisque
tamen nudabatur ad baptismum.

L. S. Clamat populus pro fame Neemias prohibet
usuras ammonas. et quod ducibus debent non exigit de
cibo mense eius. **Ca. V**

Et factum est clamor populi et uxor eius magnus
aduersus fratres suos iudeos. Et erant qui di-
cerent. Filij nostri et filie nostre multe sunt mi-
seris. Accipiamus pro pretio eorum frumentum et comeda-
mus et uiuamus. Et erant qui dicerent. Agros nostros
et uineas et domos nostras opponamus. et accipiamus
frumentum in fame. Et alij dicebant. Mutuo suma-
mus pecunias in tributa regis. demusque agros
nostros et uineas. et nunc sicut carnes fratrum nostrorum. sicut
carnes nostre sunt. et sicut filij eorum. ita et filij nostri.
Ecce nos subiugamus filios nostros et filias nostras in
fuitute. et de filiabus nostris sunt famule. nec ha-
bemus unde possint redimi. et agros nostros et uineas
nostras alij possident. Et iratus sum nimis cum au-
dissem clamores eorum secundum uerba beati. cogitauitque cor
meum. Et increpauit optimates et magistratum. et dixi
eis. Usuras ne singuli a fratribus uestris exiga-
tis. Et congregaui aduersum eos portionem magnam
et dixi eis. Nos ut scitis redimimus fratres nostros
iudeos qui uediti fuerant gentibus secundum possibilitates
nostras. Et vos igitur uedite fratres uestros. et redime-
mus eos. Et siluerunt nec inuenerunt quod redderent.
Dixitque ad eos. Non est bona res quam facitis.
Quare non in timore dei nostri ambulatis. ne
exprobretur nobis a gentibus inimicis nostris

Neemie qui est Esdre II

Et ego et fratres mei et pueri mei comodaui plurimum pecuniam et frumentum. Non repetamus in comune istud. Es alienum concedamus quod debet nobis. Reddite eis hodie agros suos et vineas suas et oliueta sua et domos suas. Quin potius et centesimam pecunie frumenti vini et olei quam exigere soletis ab eis: date pro illis. Et dixerunt. Reddemus: et ab eis nihil querimus: sicut faciemus ut loqueris. Et vocaui sacerdotes et adiuraui eos ut facerent iuxta quod dixeram. Insuper excussi sinum meum et dixi. Sic excutiat deus oem viam quam non compleuerit verbum istud de domo sua et de laboribus suis. Sic exentiaf: et vacuus fiat. Et dixit vniuersa multitudo. Amen. Et laudauerunt deum. Fecit ergo populus sicut erat dictum. Et die autem illa qua preceperat rex mihi ut essem dux in terra iuda ab anno vice simo usque ad annum tricesimum secundum artaxerxis regis per annos duodecim ego et fratres mei annonas quam ducibus debebant non comedimus. Duces autem primi qui fuerunt ante me grauauerunt populum acceperunt ab eis in pane et vino et pecunia quotidie siclos quadraginta. Sed et ministri eorum deprestantur populum. Ego autem non feci ita propter timorem dei. Quin potius in opere muri edificauit agrum non emi et omnes pueri mei congregati ad opus erant. Iudei quoque et magistratus centum quinquaginta viri. et qui veniebant ad nos de gentibus que in circuitu nostro sunt: in mensa mea erant. Parabat autem mihi per dies singulos bos unus. arietes sex electi: exceptis volatilibus. et in ter diebus decem vina diuersa: et alia multa tribuebant. Insuper annonas ducatus mei non quasiui. Valde enim attenuatus erat populus. Memoro mei de meo in bonum omnia que feci populo huic.

L. S. Sanaballath et socii eius ad neemias pro federe faciendo mittunt. Retrahere ab edificatione murorum volunt. opus tamen ad plenum completum. multe epistole mittunt ab optimatibus iudeorum ad thobiam. et e converso.

Ca. VI
Actum est autem cum audisset Sanaballath et thobias et gosem arabs et ceteri inimici nostri quod edificassem ego murum. et non esset in ipso residua interruptio usque ad tempus autem illud valuas non posueram in portis: miserunt sanaballath et thobias et gosem arabs ad me dicentes. Veni et percutiamus fedus propter in vinculis in capovno. Ipsi autem cogitabant ut facerent mihi malum. Misit ergo ad eos nuncios dicentes. Opus gratie ego facio et non possum descendere ne forte negligat cum venero et descendero ad vos. Miserunt autem ad me secundum verbum huius per quatuor vices. et respondi eis iuxta sermonem preteritum. Et misit ad me sanaballath iuxta verbum prius quanta vice puer suum. et epistolam habebat in manu sua scriptam secundum morem. In genitum auditum est. et gosem dixit quod tu et iudei cogitetis rebellare et propterea edifices murum et leuare te velis super eos regem. propter quam causam

et prophetas posueris qui predicent de te in hierusalem dicentes. Rex in iudea est. Auditur est rex verba tua. Idcirco nunc veni ut ineam consilium pro te. Et misi ad eos dicentes. Non est factum secundum verba tua que tu loqueris. De corde enim tuo tu componis haec. Omnes enim hi terrebant nos: cogitantes quod cessaret manus nostra ab opere et quod esceremus. Quam ob causam magis confortavi manus meas. Et ingressus sum domum samarie filii dalaiet filii methabeel secreto. Qui ait. Tractemus nobiscum in domo dei in medio templi. et claudamus portas edis. quia venturi sunt ut interficiant te et nocte venturi sunt ad occidendum te. Et dixi. Numquam filius mei fuit. Et quis ut ego ingrediet templum et uiuet. Non ingrediar. Et intellexi quod deus non misisset eum. sed quasi vaticinans locutus esset ad me et thobias et sanaballath conduxissent eum. Accepit enim precium ut terreret faceret et peccaret et haberet malum quod exprobraret mihi. Memoro mei domine per thobiam et sanaballath iuxta opera eorum talia. sed et noadiah propheta et ceterorum prophetarum qui terrebant me. Completus est autem murus vice simo quinto die mensis elul quinquaginta duobus diebus. Factum est ergo cum audissent omnes inimici nostri ut timerent vniuersos gentes que erant in circuitu nostro et conciderent intra semetipsos. Et sciret quia domino factum est opus hoc. Sed et in diebus illis multe optimatum iudeorum epistole mittebantur ad thobiam et a thobia veniebant ad eos. Multi enim erant in iudea habentes iuramentum eius. quia gener erat sechemie filii thobae. et iohanna filii eius accepit filiam mosollae filii barachie. Sed et laudabant eum coram me et verba mea nunciabant ei. et thobias mittebat epistolas ut timeret me.

Ca. VII
Postquam autem edificatus est murus et posui valuas. et recessui iamtores et catores et leuitas. precepi anani fratri meo et ananie principi domus domus hierusalem. Ipse enim quasi vir verax et timens deum plus ceteris videbatur. Et dixi eis. Non aperite portas hierusalem usque ad calorem solis. Cumque adhuc assisteret: clausae porte sunt et oppilate. Et posui custodes de habitatoribus hierusalem singulos per vias suas et vniuersam domum suam. Ciuitas autem erat lata nimis et gradibus et populus paucus in medio eius. et non erant domus edificatae. Deus autem dedit in corde meo et congregaui optimates et magistratus et vulgus ut recesserent eos. Et inveni librum census eorum qui ascenderat primus. et inuentum est scriptum in eo. Ipsi filii puicie qui ascenderunt de captivitate in gratiam quos transtulerat nabuchodonosor rex babilonis et reuersti sunt in hierusalem et in iudeam vniuersi in ciuitate sua: qui venerant cum zorobabel iosue neemias azarias raamias.

naamin. mardocheus. belfar. mespharat. beggo
 ai. nau. baana. Numerus viroz ppli israel. Filij
 pbaros duo milia centuz septuagintaduo. Filij
 saphatia treceti septuagintaduo. Filij area sex
 centi qnquagintaduo. Filij phtimoab filioꝝ io
 sue ⁊ ioab duo milia octingeti decet octo. Filij
 belā mille octingeti qnquagintaquatuor. Filij ze
 thua nōgēti qdragitaqng. Filij zachai septin
 gēti sexagita. Filij bennu sexcēti qdragita octo.
 Filij bebai sexcēti vigintiocto. Filij azgad duo
 milia trecēti vigintiduo. Filij adonicā sexcēti se
 xagintaseptē. Filij beguai duo milia sexagintase
 ptē. Filij adin sexcēti qnōgintaqng. Filij atber
 filij ezechie nōgēti octo. Filij azem trecēti viginti
 octo. Filij besai trecēti vigintiquatuor. Filij areph
 centū duodecim. Filij gabaon nonagintaqng. Filij
 berhleē ⁊ nebhupha centū octoginta octo. Viri
 anathot cētū vigintiocto. Viri bethamoth
 qdragintaduo. Viri carithiarim cephira et be
 roth septingēti qdragintatres. Viri rama ⁊ ne
 bo sexcenti vigintiduo. Viri machmas centuz
 vigintiduo. Viri berhel ⁊ chai ducenti viginti
 tres. Viri nebo alterius qnquagintaduo. Viri
 belā alteri⁹ mille ducēti qnquagintaquatuor.
 Filij arem trecēti viginti. Filij hiericho trecen
 ti qdragintaqng. Filij lodadin ⁊ ono septingē
 ti vigintiduo. Filij senaa tria milia nōgēti tri
 ginta. Sacerdotes. Filij idaia i domo gesua nō
 genti septuagintatres. Filij emmer mille quin
 quagintaduo. Filij pbesur mille ducenti qdra
 gintaseptē. Filij arem mille decē ⁊ septem. Leui
 te. Filij iesue ⁊ cedmibel filioꝝ odue septuagin
 taquatuor. Cātōres. Filij asaph centū quadra
 ginta octo. Iamitores. Filij sellū. filij atber. filij
 thelmon. filij accub. filij atbita. filij sobai centū
 triginta octo. Nathinnei. Filij soa. filij asupha. fi
 lij thchaoth. filij ceros. filij haa. filij fadon. filij
 lebana. filij azaba. filij selmō. filij anan. filij ged
 del. filij gaer. filij raata. filij rasin. filij nechoda.
 filij ieszē. filij aza. filij pbasea. filij besai. filij mu
 nim. filij nephusim. filij becbue. filij acupha. filij
 azur. filij besluth. filij maida. filij arsa. filij ber
 chos. filij zizara. filij thema. filij nasia. filij atu
 pha. filij huoz salomōis. filij sothai. filij sophe
 rech. filij pberuda. filij iabala. filij dercon. filij
 gedel. filij saphata. filij achil. filij phoccreth qui
 erat ortus ex asbaim filio ammon. Omnes na
 thinnei ⁊ filij seruoꝝ salomonis trecēti nona
 gintaduo. Hi sunt aut qui ascenderūt de thelma
 la. thelarfa. cherub. adon. ⁊ emmer. ⁊ nō potue
 runt indicare domum patruz suoz ⁊ semen suū
 vtrum ex israel essent. Filij dalata. filij tobia. fi
 lij nechoda sexcenti quadragintaduo. Et de sa
 cerdotibus filij iobia. filij accos. filij berzellai
 q accepit de filiab⁹ berzellai galaaditidis vro

rem: ⁊ vocatus est noie eoz. Hi q̄sierūt scriptu
 ram suā in cēsu ⁊ non inuenerūt. ⁊ eieci sunt de
 sacerdotio. Dixitq̄ atberfatha eis vt nō mādu
 carēt de scitiffctorum. donec staret sacerdos do
 ctus et eruditus. Dis multitudo quasi vir vn⁹
 quadragintaduo milia sexcentis sexaginta: absq̄
 seruis ⁊ ancillis eoz. q̄ erāt septē milia trecēti
 trigintaseptē. ⁊ inter eos cātōres ⁊ cantatrices
 ducente. Equi eoz sexcenti trigintaseptē. muli
 eoz ducenti quadragintaqng. cameli eoz qua
 dringenti trigintaqng. asini sex milia septingē
 ti viginti. Ducusq̄ referē qd in cōmētario scrip
 tū fuerit. ⁊ in neemia historia terit. Nonnulli aut
 de pncipibus familiay dederūt in opus. Atber
 fatha dedit in thesauruz: auri drachmas mille.
 phialas qnquagita. tunicas sacerdotales quin
 gentas trigenta. Et de pncipibus familiay des
 derunt in thesaurū opis: auri drachmas vigin
 ti milia: ⁊ argenti minas duo milia ducetas. Et
 qd dedit reliquus populus: auri drachmas vigin
 ti milia. ⁊ argenti minas duo milia: et tuni
 cas sacerdotales sexagintaseptē. Habitauerunt
 autem sacerdotes ⁊ leuite et ianitores ⁊ canto
 res et reliquum vulgus ⁊ nathinnei. ⁊ omnis is
 ral in ciuitatibus suis.

Ca. VIII
 Congregatur ppl's in iherl'm. esdras stat
 sup gradū ligneū: ⁊ leuitis impantib⁹ silentium
 apte ⁊ distinte legit populo legē dei. Afferunt
 populi de monte frondes: ⁊ celebrant taberna
 culozum festum.

Ca. VIII
 Venerat mēsis septim⁹. Filij autē isrl
 erāt i ciuitatib⁹ suis. Congregatusq̄ om
 nis ppl's q̄si vir vn⁹ ad plateā q̄ est ante
 portā aq̄. ⁊ dixerūt esdre scribe vt afferret libꝝ
 legis moysi. quā p̄cepit dñs israel. Attulit g⁹ es
 dras sacerdos legē corā multitudine viroz ⁊
 mulierū. cūctisq̄ q̄ poterāt intelligere. i die p̄ma
 mēsis septimi. Et legit in eo apte i platea q̄ erat
 añ portā aq̄rū de mane vsq̄ ad mediā diē: i con
 spectu viroz ⁊ mulier ⁊ sapiētū. Et aures ois
 ppli erāt erecte ad libꝝ. Stetit aut Esdras scri
 ba sup gradū ligneū quē fecerat ad loquēdū: et
 steterūt iuxta eū: mathathia ⁊ senia ⁊ ania ⁊ vria
 ⁊ helchia ⁊ maasia ad dexterā ei⁹ ⁊ ad sinistram
 phadaia misael ⁊ meschia ⁊ asum ⁊ aseph dana
 zacharia ⁊ mosollam. Et aperuit esdras libꝝ
 corā omni ppl'o. Sup vniuersum quippe ppl'm
 emnebat. Et cū aperuisset eum stetit omnis po
 pulus. Et bñdixit esdras dño deo voce magna
 Et rñdit omnis ppl's: amen. amen. eleuans ma
 nus suas. Et incuruati sunt et adorauerūt dñm
 proni in terraz. Porro iesue ⁊ baani ⁊ serabia.
 iamī. accub. septbai. odia. maasia. celita. azarias
 iozabet. anani. phalata. leuite silentium facie
 bāt i populo ad audiendam legem. Populus

Neemie qui est Esdre II

E
Esdre. ix. 5
B
D
B
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
 aut stabat in gradu suo. Et legerunt in libro legis dei distincte et apte ad intelligendum et intellexit cum legeret. Dixit autem neemias. Ipse est athenathas et esdras sacerdos et scriba et leuite interpretans uniuerso populo. Dies sanctificatus est domino deo nostro. Nolite lugere et nolite flere. Flebat enim omnis populus cum audiret uerba legis. et dixit eis. Ite comedite pinguia et bibite mulsum. et mittite partes eis que non propauerunt sibi. quia sanctus dies domini est et nolite tristari. Gaudium etenim domini est fortitudo nostra. Leuite autem silentium faciebatur in omni populo dicentes. Tace te quia dies sanctus est. et nolite dolere. Abijt itaque omnis populus ut cederet et biberet et mitteret partes et faceret leticiam magnam quia intellexerant uerba que docuerat eos. Et in die secundo congregati sunt principes familiarum uniuersi populi sacerdotes et leuite ad esdras scribam ut interpretaret eis uerba legis. Et inuenerunt scriptum in lege precepisse dominum in manu moysi ut habitent filij israel in tabernaculis in die solenni mense septimo. et ut predicet et diuulgat uocem in uniuersis urbibus suis et in hierusalem dicentes. Egredimini in motem. et afferte frondes oliue et frondes ligni pulcherrimi. frondes myrti et ramos palmarum. et frondes ligni nemorosi ut fiant tabernacula sicut scriptum est. Et egressus est omnis populus et attulerunt. Feceruntque sibi tabernacula unusquisque in domo sua et in atrijs suis et in atrijs domus dei. et in platea porte aquarum et in platea porte effraim. Fecit ergo uniuersa ecclesia eorum que redierant de captiuitate tabernacula. et habitauerunt in tabernaculis. Non enim fecerant a diebus iosue filij nun talia filij israel usque ad diem illum. Et fuit leticia magna nimis. Legit autem in libro legis dei per dies singulos a die primo usque ad diem nouissimum. et fecerunt solennitatem septem diebus. et in die octauo collectam iuxta ritum.

B
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5
Esdre. ix. 5

corā eis habitatores terre chananeos: et dedisti eos in manu eoz. et reges eoz et pplos terre vt facerent eis sicut placebat illis. **E**peruntq; ita vrbes munitas et humū pingue et possederunt domos plenas cunctis bonis. cisternas ab eis fabricatas: vineas et oliueta et ligna pomifera multa. **E**t comederūt et saturati sunt: et impinguati sunt. et abūdauerunt delitijs in bonitate tua magna. **P**rouocauerūt autē te ad iracūdiā et recesserūt a te: et piecerūt legē tuaz post terga sua. **E**t ppbas tuos occiderūt q̄ cōtestabantur eos vt reuerterentur ad te: feceruntq; blaffemas grandes. **E**t dedisti eos in manū hostiū suoz: et afflixerunt eos. **E**t in tpe tribulationis sue clamauerunt ad te. et tu de celo audisti. et fm miserationes multas dedisti eis saluatores. qui saluarent eos de manu hostiū suoz. **C**ūq; requiescissent reuersi sunt vt facerēt malū in cōspectu tuo: et dereliquisti eos in manu inimicōz suoz et possederunt eos. **C**onuersiq; sunt et clamauerunt ad te. **T**u autē de celo exaudisti et liberaisti eos in misericordijs tuis multis tēporib;: et cōtestatus es eos vt reuerterent ad legē tuā. **I**psi vō superbe egerunt et nō audierūt mādata tua: et in iudicijs peccauerunt que faciet homo et viuet in eis. **E**t dederūt hūmerū recedentē. et ceruicē suā indurauerunt nec audierunt. **E**t p̄traxisti sup eos annos multos. et cōtestatus es eos in spiritu tuo per manū p̄phetarū tuoz: et non audierūt et tradidisti eos in manū p̄ploz frarū. **I**n misericordijs autē tuis plurimus non fecisti eos in cōsumptionē nec dereliquisti eos: quoniam deus miserationū et clemens es tu. **N**unc itaq; deus noster. magne fortis et terribilis: custodiens pactū et mīam: ne auertas a facie tua omnem laborez qui inuenit nos reges nostros. p̄ncipes nostros: et sacerdotes nostros: et prophetas nostros: et patres nostros: et oēm pplm tuū a dieb; regis assur vsq; in diē hanc. **E**t tu iustus es in oībus que venerūt sup nos qz vītate fecisti nobis. nos autē impie egim;. **R**eges n̄ri. p̄ncipes n̄ri. sacerdotes n̄ri. et p̄res n̄ri. nō fecerūt legem tuā: et nō attenderūt mādata tua et testimonia tua q̄ testificatus es in eis. **E**t ipi in regnis suis bonis et in bonitate tua multa quam dederas eis et in terra latissima et pingui quam tradideras in cōspectu eoz. non fiterunt tibi. nec reuersi sunt a studijs suis pessimis. **E**cce nos ipi hodie fui sum;. et terra quā dedisti patribus nostris vt comederent panē eius et que bona sunt eius: et nos ipsi serui sumus i ea. **E**t fruges eius multiplicātur regib; quos posuisti sup nos p̄p̄tā nostra et corporib; nostris dñant et iumentis n̄ris fm volūtate suā. et i tribulationē magna sumus. **S**up omnib; ergo his nos ipsi p̄cutim;

fedus et scribim;. et signāt p̄ncipes nostri leuite nostri et sacerdotes nostri.

L. S. De signatoribus federis ad dñm statuerūt. de oblatiōibus faciēdis. offerunt primitie. danf decime de terris de opibus. **L. a. X**

Signatores autē fuerūt neemias atber satha fili; achelai: et sedechias. saraias azarias hieremias. p̄hesur amarias melchias. acc; sebenia. melluch maarē. merimuth. obdias. daniel. genthon. baruch. mosollā. abia. miamī. mazia. belga. semcia. hi sacerdotes. **P**orro leuite iosue fili; azarie. bennui. de filijs enadab. cedmibel et frēs eoz sechemia. odonia. celiata phalaia. anan. micha. roob. assebia. zachur. serchia. sabania. odia. bani. baninu. **C**apita populi feros. p̄hetmoab. elam. zethu. bani. bonni. azgad. bebai. adonaia. beggoai. adin. atber. ezechia: azur. odeuia. asū. besai. areth. anathot. nezbai. mechphā. mosollā. azir. mesizabel. sadoch. ieddoā. feltbia. anan. ania. ofec. anania. asub. aloes. phaleā. sobech. reuz. asebnā. madia. ethaia. hanā. anā. melluch. arē. baana. et reliq; de p̄plo. **S**acerdotes leuite ianitores et cātores nathinai. et oēs q̄ se sepauerūt de pplis fray ad legem dei. vxores eoz. filij eoz: et filie eaz. oēs q̄ poterant sape spōdentes p̄ fratrib; suis optimates eoz. et q̄ veniebāt ad pollicendū et iurandum vt ambularēt in lege dñi quā dederat i manu moy si sui vt facerent et custodirent vniuersa mandata dñi dei n̄ri et iudicia eius et cerimonias ei; et vt nō daremus filias n̄ras p̄plo terre: et filias eoz nō accipemus filijs nostris. **P**opuli q; terre q̄ iportāt venalia et oia ad vsum p̄ diē sabbati vt vendāt. nō accipiemus ab eis in sabbato et in die sanctificato. **E**t dimitemus annū septimus et exactionē vniuersę manus. **E**t statuemus sup nos p̄cepta vt demus tertiā partē sici p̄ annum ad opus domus dei n̄ri ad panes p̄positionis et ad sacrificiū sempiternū et in holocaustū sempiternū in sabbatis. in kalendis. in solēnitatibus et in sanctificatis p̄ peccato vt exoretur p̄ israel. et in omnē vsum domus dei n̄ri. **S**ortes ergo misimus sup oblationē lignoz int̄ sacerdotes leuitas et pplm vt inferrent in domū dei n̄ri per domos patz n̄roz p̄ tpa a t̄pibus āni vsq; ad ānū vt arderēt sup altare dñi dei n̄ri sicut scriptū ē in lege moy si. **E**t vt afferrem; p̄mogēita t̄re nostre et p̄mitua vniuersi fructus omnis ligni ab anno in annum in domo dñi. et p̄mitua filioz n̄roz et pecoz n̄roz sicut scriptum est in lege. et p̄mitua bouz n̄roz et ouū n̄roz vt offerent in domo dei nostri sacerdotibus q̄ ministrāt in domo dei nostri. **E**t primitias cibo: v̄ n̄roz et libaminū n̄roz et poma oīs ligni. vindēmie q; et olei offerem; sacerdotibus ad gazophi

3. i. b

6

latiū dei nostri: et decimā partem terre nre leuitis
 ipsi leuite decimas accipiet ex oibus ciuitatib⁹
 opoz nostroru. Erat at sacerdos fili⁹ aaron cui⁹
 leuitis in decimis leuitay. et leuite offerent deci-
 mam partem decime sue in domo dei nostri ad
 gazophilatium in domo thesauri: Ad gazophi-
 latium em⁹ deportabunt filij israel et filij leui pri-
 mitias frumeti et vini et olei. et ibi erūt vasa dñi
 sanctificata. et sacerdotes et catores et ianitores
 et ministri. et nō dimittent domum dei nostri.

Ca. XI Decima ps ppli tollit ad bitandū i hie-
 rusalē. qdā spēte offerūt noianf qui habitauerūt
 in hierlm et in ciuitatib⁹ iuda.

Habitauerūt aut pncipes ppli in hierlm
 Reliq⁹ vero plebs misit fortes vt tolleret
 vnā ptē de decē q⁹ bitaturi eēt i hierlm
 ciuitate scā. nouē ho ptes i ciuitatib⁹. Hndixit
 at ppls oib⁹ viris q⁹ se spēte obtulerāt vt bitarēt
 in hierlm. Hi sūt itaq⁹ pncipes puicie q⁹ bitauerūt
 in hierlm et in ciuitatib⁹ iuda. Bitauit aut vnus
 quisq⁹ i possessione sua i vrbib⁹ suis isrl. sacerdo-
 tes: leuite: nathinnci: et filij seruoꝝ salomonis.
 Et in hierlz bitauerūt de filijs iuda et de filijs bē-
 iamin. De filijs iuda atbaia filij aziar: filij za-
 charie: filij amaric: filij saphatie: filij malalebel.
 De filijs phares hismaafia: filij baruch: filij co-
 loza filij azia: filij adaia: filij ioarib: filij zacha-
 rie: filij filonites. Dēs hi filij phares q⁹ habita-
 uerūt in hierlm: qdrigentissexagitanouē viri for-
 tes. Hi sunt at filij baiaamin. Sellū filij mosollā
 filij ioed: filius phadaia: filij cosaia: filij masia:
 filij etheel: filij esaia. Et post eum gebbai: sellai:
 nōgenti viginti octo. Et iobel filij rechzi pposit⁹
 eoz: et iudas filij sennua sup ciuitatē secundus.
 Et de sacerdotib⁹ idaia: filij ioarib: achin: saraia
 filij belchie: filij mosollā: filij sadoch: filij mera-
 ioth: filij achitob: pncipes dom⁹ dei et frēs eoz
 faciētes opa tēpli. octingēti vigintiduo. Et ada-
 ia filius ieroam: phili: pheleia filij amsi: filij za-
 charie: filij pbeffur: filij melchie. et frēs ei⁹ pnci-
 pes patrū. ducētiquādragintaduo. Et amasai filij
 azibel: filij azi: filij mosollamoth: filij emmer et
 frēs eoz potētes nimis: centū viginti octo: et pre-
 posit⁹ eoz zabdibel filij potentū. Et de leuitis
 sebenia filij asoph: filij azaricā: filij asabia: filij
 bōni: et sabathai. et iosabeth sup oia opa q⁹ erāt
 nia filius micha filius zebedei: filius asaph pnci-
 forise: i domo di apncipib⁹ leuitay. Et matha-
 ceus ad laudandū et ad pfitendū in oratione: et
 bebetias secundus de fratrib⁹ ei⁹. et abda filius
 samuba: filius galal: filij idithun. Dēs leuite i ci-
 uitate sancta. ducenti octogintaquattuor. Et ia-
 nitores: accub: telmon et fratres eozum qui custo-
 diebant ostia. centū septuaginta duo. Et reliqui
 ex israel sacerdotes et leuite in vniuersis ciuita-

tibus iuda: vnusq⁹sq⁹ in possessione sua et nathin-
 nei q⁹ bitabāt i ofel: et syaba et gaspha de nathin-
 neis. Et epus leuitay i hierlm azi filij baani: fi-
 li⁹ asabie: filij mathanie: filius miche. De filijs
 asaph. catores i ministerio dom⁹ dei. Preceptū
 q⁹ppe regl sup eos erat et ordo i catoꝝ p dies
 singlos: et fatbaia filij mesezebel de filijs zara fi-
 lij iuda i manu regl iuxta omē vrbū ppli. et i do-
 mib⁹ p oēs regiōes eoz. De filijs iuda bitauerūt
 in cariatbarbe. et i filiab⁹ eius: et in dibon et
 filiab⁹ ei⁹: et i capseel et i vincul ei⁹: et i iesue. et i
 molada. et i bethphalet et i asersual. et i bersabee
 et in filiabus eius: et i sicelech et in mochona et
 in filiabus eius: et in remon. et in sara. et in ierī-
 muth. zono a. odollā et in villis eaz: lachis et in
 regiōib⁹ eius azecha et i filiabus ei⁹. Et manse-
 rūt in bersabee vsq⁹ ad vallē bennō. Filij aut bē-
 iamin ageba mechmas et hai et bethel et filia-
 bus ei⁹: anathot nob. anana. asor. rama. gethai:
 madid. seboim. neballath. et ono valle artificy
 et de liuitis portiones iude: et beniamin.

Ca. XII Recēsent sacerdotes et leuite q⁹ veneūt
 cu zorobabel. dedicat mur⁹ ciuitatis ppli i hie-
 rusalē cōgregato. recēsent custodes thesaurorū
 ad oblationē sanctoz.

H sunt aut sacerdotes et leuite q⁹ ascēde-
 rūt cu zorobabel filio salathiel. Josue:
 saraia: hieremias. esdras: amaria mel-
 luch. acchus: sechenias. reū. merimuth. addo:
 genthō. abia. miamin. madaia. belga. semcia. et io-
 arib. et idaia. sellū amoth. elceia. adaia. Isti pnci-
 pēs sacerdotū et frēs eoz in dieb⁹ iosue. Por-
 ro leuite. iesua. bennui. cedmibel. sarabia. iuda.
 mathanias. sup hymnos ipi et frēs eoz. et be-
 becia. atq⁹ ethāni et frēs eoz vnusq⁹sq⁹ i officio
 suo. Josue aut genuit ioachim. et ioachi genuit
 eliasib. et eliasib genuit ioiada. et ioiada genuit
 ionathan. et ionathā genuit iedda. In dieb⁹ aut
 ioachim erant sacerdotes et pncipes familiarū
 saraie. maarie. hieremie. ananie. esdre. mosollā.
 amarie. iohannan ilico ionathā. sebenie. ioseph
 arā. edna. maraioth. elciadaie. zacharie. genthō
 mosollā. abie. zechzi miamim et moadie: feltbi.
 belge. sammua. semeie. ioathan. ioarib. matha-
 nai. iodaie. azzī. sellaie. celaia: mochober. elchie
 asebie. idaie. nathanabel. Leuite in diebus elia-
 sib et ioiada et ionam. et iedboa scripti pnci-
 pes familiarum et sacerdotes in regno darij p
 se. Filij leui principes familiarū scripti in libro
 vborū dierū: et vsq⁹ ad dies ionathan filij elia-
 sib. Et pncipes leuitay asebia. serebia. et iosue
 filij cedmibel et frēs eoz p vices suas vt lauda-
 rēt et cōfiterēt iuxta pceptū dauid viri dei. et ob-
 suarēt eque p ordine. Mathania: et bebetia et
 obedia mosollā thelmon accub. custodes por-
 t i

taꝝ ⁊ vestibuloꝝ añ portas. Hi i diebꝫ ioachi filij iofue. filij iofedech. ⁊ in diebꝫ neemie ducis ⁊ esdre sacerdotij scribeꝝ. In dedicatione autē muri hierlm requirūt leuitas de oibꝫ locis suis. vt adducerēt eos in hierlm. ⁊ facerēt dedicationē. ⁊ leticiā i actione grāꝝ ⁊ cantico. ⁊ in cymbalis psalterijs ⁊ citbaris. Cōgregati sunt atē filij cantoy ⁊ de cāpestribꝫ circa hierlm ⁊ de villis netuphati. ⁊ domo galgal. ⁊ de regionibꝫ geba ⁊ asmaueth. qm̄ villas edificauerūt sibi cātoꝝ i circuitu hierlm. Et mūdati sunt sacerdotes ⁊ leuite ⁊ insidauerūt pplm ⁊ portas ⁊ murꝫ. Ascēdere atē feci pncipes iuda sup murꝫ ⁊ statui duos choros laudantiū magnos. Et ierūt ad dexterā sup murꝫ ad portā sterq̄linij. Et iuit post eos ofayas ⁊ media ps pncipū iuda ⁊ azarias. esdras. ⁊ mo sullā. iuda ⁊ bēiamin. ⁊ semeia. ⁊ hieremia. Et de filijs sacerdotū in tubis zacharias filiꝫ ionathā filiꝫ semeie. filiꝫ mathanie. filiꝫ michaie. filiꝫ zechur. filiꝫ asaph: ⁊ frēs eiꝫ semeia ⁊ azarel. mala lai. galalai. maai. nathanael ⁊ iuda ⁊ anani. i vasis cācti dauid viri dei ⁊ esdras scriba añ eos i porta fontis. Et ꝑ eos ascēderūt i gradibꝫ ciuitatis dauid in ascensu muri super domū dauid ⁊ vsqꝫ ad portā aquay ad orientē. Et chorus secū dus grās referentiū ibat ex aduerso: ⁊ ego post eū. ⁊ media ps ppli sup murꝫ ⁊ sup turrim furnorum ⁊ vsqꝫ ad murꝫ latissimū ⁊ sup portā effraiz ⁊ sup portā antiquā: ⁊ sup portā pisciū ⁊ turrim ananebel. ⁊ turrim emath. ⁊ vsqꝫ ad portam gregis. ⁊ steterunt i porta custodie. Steterūtqꝫ duo chori laudantiū in domo dei: ⁊ ego ⁊ dimidia pars magistratum mecum. Et sacerdotes eliachim. maasia. miamin. michea. elioenai. zacharia. ⁊ anania in tubis ⁊ maasia. ⁊ semeia. ⁊ eleazar ⁊ azi ⁊ iohānan ⁊ melchia ⁊ elan et ezer. Et clare cecinerūt cantoyes: ⁊ iezraia prepositꝫ. Et imolauerunt in die illa victimas magnas et letati sunt. Deus enī letificauerat eos leticia magna. Sed ⁊ vxores eoy ⁊ liberi gauisi sunt. ⁊ audita ē leticia illa hierlm pcul. Recēserunt qꝫ in die illa viros super gazophylatia thesauri. ad libamina ⁊ ad pmitias ⁊ ad decimas vt introferrent ꝑ eos pncipes ciuitatij in decore gfarū actiōnes sacerdotes et leuitas. qꝫ letificatꝫ est iuda in sacerdotibꝫ ⁊ leuitis astantibus. Et custodierunt obseruationē dei sui. ⁊ obseruationes expiationis ⁊ cātoꝝ ⁊ ianitores iuxta preceptū dauid ⁊ salomōis filij eiꝫ: qꝫ i diebꝫ dauid ⁊ asaph ab exordio erāt pncipes pstituti cantoy in carmine laudantiū ⁊ pfitentiū deo. Et ois isrl in diebꝫ zorobabel ⁊ in diebꝫ neemie dabāt ptes cātoꝝ ⁊ et ianitoribus ꝑ dies singulos ⁊ scificabāt leuitas. ⁊ leuite sanctificabāt filios aaron.

L. S. Deuteronomiū legif sepant a hierusalē

alienigene. sacerdotū ptes ⁊ leuitay ponunt in gazophylatiū domꝫ dñi. de basis tobie q̄ esdras picit extra gazophylatiū ministris tēpli reddū tur partes.

Ca. XIII

In die autē illio lectū ē i volumine moysi audiēte pplo. Et inuētū ē scriptū in eo qꝫ nō debeāt introire amonites ⁊ moabites in eccliaz dei vsqꝫ in eternū eo qꝫ nō occurrerint filijs isrl cū pane ⁊ aq̄ et cōdixerūt aduersum eos baalā ad maledicēdū eis et cōuertit deus nř maledictionē in bñdictionē. Factū ē autē cū audissent legē. sepauerūt omnē alienigenam ab isrl. Et sup b̄ erat eliasib sacerdos q̄ fuerat ꝑ positꝫ in gazophylatio domꝫ dei nostri. ⁊ ꝑrimꝫ tobie. Fecit gꝫ sibi gazophylatiū grāde ⁊ ibi erāt añ eū reponētes munera et thus ⁊ vasa ⁊ decimā frumēti vini ⁊ olei. ptes leuitay ⁊ cātoꝝ et ianitorꝝ ⁊ pmitias sacerdotales. In oibus autē his nō fui in hierlm. qꝫ in āno tricesimo secundo artaxerxis regij babylonis veni ad regē. Et in fine dieꝝ rogau regē ⁊ veni in hierlm. Et itelleri malū qd̄ fecerat eliasib tobie: vt faceret ei thesaurū in vestibulꝫ domꝫ dei. ⁊ malū mihi visus ē valde. Et picci vasa domꝫ tobie foras de gazophylatio. ꝑcepitqꝫ ⁊ emūdauerūt gazophylatiū. Et retuli ibi vasa domꝫ dei sacrificium ⁊ thus. Et cognoui qꝫ ptes leuitay nō fuissent date. ⁊ fugissꝫ vnusqꝫqꝫ i regionē suā de leuitis ⁊ cātoꝝ ⁊ de his q̄ ministrabāt ⁊ egi cāꝫ aduersū magistratꝫ ⁊ dixi. Quare dereliqꝫ domū dei. Et cōgregaui eos ⁊ feci stare i statōibꝫ suis. Et ois iuda nꝫ portabat decimā frumēti: vini ⁊ olei in horrea. Et pstitui sup horrea selemiā sacerdotē. ⁊ sadoch scribā: ⁊ sadaiam de leuitꝫ ⁊ iux eos anan filiū zachur. filiū mathanie. qm̄ fideles ꝑ probati sunt. ⁊ ipis credite sup ptes fratru suoy. De mēto mei deꝫ meus ꝑ b̄: ⁊ ne deleas miserationes meas qꝫ feci in domo dei mei i ceremonijs eiꝫ. In diebus illis vidi i iuda calcātes torcularia in sabbato portātes acervos ⁊ onerātes super asinos vinū ⁊ vuas. ⁊ ficus et oē onus ⁊ iferētes in hierlm die sabbati. Et ꝑtestatus suꝫ eos vt in die q̄ vēdere liceret vēderēt. Et thyri hitauerūt in ea. inferentes pisces ⁊ omia venalia. Et vendebant in sabbatis filijs iuda ⁊ hierlm. Et obiurgau optimates iuda: ⁊ dixit eis. Que est h̄ res mala quā vos facitis et ꝑphanatꝫ dies sabbati. Nunquid nō hec fecerunt patres nostri et adduxit deus noster super nos omne malum b̄ et super ciuitatem hāc. Et vos additis iracundiā sup isrl. violando sabbatū. Factū ē autē cū q̄ uissent porte hierlm die sabbati: dixi. et clauserunt ianuas et ꝑcepit vt non apirent eas vsqꝫ post sabbatū. Et de ꝑueris meis pstitui sup portas vt nullus inferret onꝫ die sabbati. Et man

serūt negociatores et vendentes vniuersa venalia foris hierlm semel et bis et testat^r sum eos et dixi eis. Quare manetis ex aduerso muri. Si secūdo b̄ feceritis manū mittā in vos. Itaq; ex tēpore illo nō venerūt in sabbato. Dixitq; leuitis vt mūdarent et venirēt ad custodiendas portas et sc̄tificādū diē sabbati. Et p̄ b̄ g^o memento mei de^r et p̄ce mihi s̄m mltitudinē miserationū tuarū. Sed et i dieb⁹ illis vidi iudeos ducētes vxores azotitidas. ammonitidas et moabitidas. Et filij eorū et media pte loquebant azoticē et nesciebāt loq̄ iudaice. et loq̄bant iuxta linguā ppli et ppli. Et obiurgauī eos et maledixi. Et cecidi ex eis viros et decalcaui eos. et adiuraui i deo vt non darēt filias suas filijs eorū et nō acciperēt de filiab⁹ eorū filijs suis et sibimetip̄s dicēs. Nūqd nō i huiscemōi re peccauit salomon rex isrl. Et certe i gētib⁹ multis nō erat rex similis ei. et dilectus deo suo erat: et posuit eū de^r regē sup oēm isrl. Et ip̄m g^o duxerunt ad pctm̄ mulieres alienigene. Nūqd et nos inobediētes faciem⁹ oē malū grāde b̄: vt p̄uaricemur i deo n̄ro: et ducamus vxores pegrinas. De filijs at̄ ioiada filij eliasib̄ sacerdotis magni. gener erat sanaballath hozonitis quē fugauī a me. Recordare dñe de^r meus aduersum eos qui polluunt sacerdotiū. iusq; sacerdotale et leuiticū. Itaq; mundaui eos ab omnibus alienigenis. et p̄stitui ordines sacerdotū et leuitarū vnūquēq; i ministerio suo: et in oblatione lignorū i t̄pib⁹ cōstitutis et in p̄mitijs. De mēto mei deus meus in bonum. Amen.

Explicit liber Neemie, Incipit liber Esdre tertius

E. S. Quō iofias celebrās pascha. dedit populo oues agnos. morit^r iofias et p̄stituit hie^remias fili⁹ ei⁹ p̄ eo quē amauit rex egypti constituēs frat̄re ei⁹ ioachim p̄ eo. de trāsmigratione babylōis. de sedechia. et destructio hierlm. I

Fecit iofias pascha in hierosolymis dño et imolauit pascha q̄rtadecima luna primi mensis: statuēs sacerdotes p̄ vices dierū stolis amictos i templo dñi. Et dixit leuit^r sacris seruis israel. vt sc̄tificarent se dño. in positiōe sancte arce dñi in domo quā edificauit salomon filius dauid rex. Non erit vobis tollere sup humeros eā. Et nūc desuite dño v̄ro. et curā agite gētis illius israel ex pte s̄m pagos et trib⁹ vestras. s̄m scripturā dauid regis isrl. et s̄m magnificētiam salomonis filij ei⁹. oēs i tēplo. et s̄m p̄ticiulam p̄ncipat^r paternā vestrā eorum qui stāt in cōspectu frat̄rū filiorū israel. Immolate pascha

et sacrificia parate fratribus vestris: et facite s̄m p̄ceptū dñi qd̄ datū ē moyli. Et donauit iofias in plebē q̄ inuēta ē. ouiu agnoz et hedoz. et capraz trigita milia: vitulos tria milia. Nec de regalib⁹ data sunt s̄m p̄missionē pplō. et sacerdotib⁹ in pascha. oues numero duo milia. ac vituli cētū. Et icchonias et semeias et nathanabel frēs. et asabias et oziel et coroba i pascha: oues quinq; milia. vitulos quinq; etos. Et b̄ cū fierēt eleganter: steterūt sacerdotes et leuite h̄ntes azyma p̄ trib⁹. Et s̄m ptes p̄ncipat^r patrū i cōspectu populi offerebāt dño s̄m ea q̄ in libro moyli sc̄pta sūt. Et assauerūt pascha igni put oportebat: et hostias coxerūt i emolis et i ollis cū beniuolentia. Et attulerūt oib⁹ q̄ erāt ex plebe. et post hec pauerūt sibi et sacerdotib⁹. Sacerdotes em̄ offerebant adipēs vsq; dū finita esset hora et leuite pauerūt sibi et fr̄ib⁹ suis filijs aaron. Et sacrificatores filij asaph erāt p̄ ordinē s̄m p̄ceptū dñi. Et asaph et zacharias et ieddin⁹ q̄ erat a rege: et ostiarij p̄ singlas ianuas. ita vt nō p̄uaricaret vnusq; sua. Frēs em̄ illoz pauerūt illis. Et cōsumata sunt q̄ ptinebāt ad sacrificiū dñi. In illa die egerūt pascha. et offerebāt hostias super dñi sacrificiū s̄m p̄ceptū regl iofie. Et egerūt filij isrl q̄ inuēti sūt i tpe illo pascha. et diē festi azymoz p̄ dies septē. Et nō ē celebratū pascha tale i isrl a t̄pib⁹ samuel pp̄be. et oēs reges isrl nō celebrauerūt tale pascha q̄le egit iofias et sacerdotes et leuite et iudei et oīs isrl. q̄ inuēti sunt in cōmemoratiōe hierosolymis. Octauo decimo āno regnate iofia celebratū ē pascha. Et directa sūt opa iofie in cōseptu dñi sui i corde pleno metuētia et q̄ circa illū qd̄ cōscripta sunt in p̄stinis t̄pibus de eis q̄ peccauerūt quicq; irreligiosi fuerunt in dñm pre oī gēte. et q̄ nō q̄sierūt v̄ba dñi sup isrl. Et post omnē actū hūc iofie ascēdit p̄barao rex egypti veniens in charchamis ab itinere super eufratē et exiit in obuiā illi⁹ iofias. Et misit rex egypti ad iofiam dicēs. Quid mihi et tibi ē rex iude. Nō sum missus a dño vt pugnē contra te. Sup eufratē em̄ bellū meū est. Festinās descende. et nō est reuersus iofias sup currū: sed expugnare eū conabat. nō attendens v̄bū pp̄hete ex ore dñi sed cōstituit ad eū bellū in cāpo mageddo. Et descenderūt p̄ncipes ad regē iofia. Et dixit rex pueris suis. Amouete me a p̄lio. Infirmatus sum em̄ valde. Et statim amouerūt eū pueri ip̄ius de acie. et ascendit sup currū secundarius suū: et pueniens hierosolimā vita functus est: et sepul^r est in paterno sepulcro. Et in tota iudea lugebāt iofiam. et q̄ p̄sidebant cū vxoribus lamētābāt eū vsq; in hunc diē. Et datū est b̄ fieri semp in oē gen⁹ isrl. Nec autē p̄scripta sunt in libro historiarū regū iude. et singula gesta actus

iii. R. l. xxi. f. ij. pal. xxxv. c.

iosie eius gloria: et intellectus eius in lege domini. que
 que gesta sunt ab eo. et que non scripta sunt in libro
 regum israel et iude. Et assumptes qui erant ex gente ie-
 choniam filium iosie. constituerunt regem pro iosia patre suo
 cum esset annorum trigintatrium et regnavit super israel me-
 sibus tribus. Et amovit eum rex egypti ne regnaret
 in hierosolymis. et mulctavit gentem argenti talen-
 ta centum et auri talentum unum. Et constituit rex egyp-
 ti ioachim fratrem ipsius regem iude et hierusalem. et alli-
 gavit magistratum ioachim et zaracelum fratrem suum
 apprehendens reduxit egyptum. Annorum erat io-
 achim vigintiquinque cum regnare cepisset in terra
 iuda et hierusalem: et fecit malum in conspectu domini. Post
 hunc autem ascendit nabuchodonosor rex babilonis
 et alligavit eum in areolo vinculo perduxit in babylo-
 niam. et sacra vasa domini accepit nabuchodonosor. et
 tulit et consecravit in templo suo in babilonia. Nam
 de immundicia illius et irreligiositate scriptum est in
 libro temporum regum. Et regnavit ioachim filius
 eius pro eo. Cum autem constitutus esset. erat annorum octo.
 Regnavit autem menses tres. et dies decem in hierusalem
 et fecit malum in conspectu domini. Et post annum mit-
 tens nabuchodonosor transmigravit eum in baby-
 loniam simul cum sacris vasibus domini. et constituit sede-
 chiam regem iuda et hierusalem cum esset annorum vigin-
 tiunus. Regnavit autem annis vudeci. et fecit ma-
 lum in conspectu domini. et non est veritus a verbis que
 dicta sunt a hieremia propheta ex ore domini. et adiu-
 ratus a rege nabuchodonosor perurans discessit
 et indurata ceruice sua et corde suo. transgressus est
 legitima domini dei israel. Et duces populi domini multa ini-
 que gesserunt. et impie egerunt super omnes immundicias
 gentium. et polluerunt templum domini quod sanctum erat in
 hierosolymis. Et misit deus patrem ipsorum per an-
 gelum suum revocare eos: propter quod parceret illis
 et tabernaculo suo. Ipsi vero subsannabant in angu-
 lis suis. et qua die locutus est dominus erant illudentes
 prophetis eius. Qui usque ad iracundiam concitatus est.
 super gentem suam: propter irreligiositatem suam et prece-
 pit ascendere reges chaldeorum. Qui occiderunt iu-
 venes eorum in gladio. in circuitu sancti templi
 eorum et non pepercerunt iuveni et seni et virgini et
 adolescenti. sed omnes traditi sunt in manus ipsorum
 et omnia sacra vasa domini: et regales apothecas resu-
 mptes tulerunt in babiloniam: et incenderunt domum
 domini: et demolierunt muros hierusalem. et turres eius
 incenderunt in igne. Et consummauerunt omnia ho-
 norifica eius et ad nihilum redegerunt et reliqua a gla-
 dio duxerunt in babilonem. Et erant huiusmodi usque
 dum regnaret perseus in repletione verbi domini in ore hier-
 emie quousque benigne ageret terra sabbata sua
 Omni tempore discretiois sue sabbatizavit in applica-
 tione annorum septuagintaseptem.

L. S. Cyrus dat licentiam iudeis ut redeant in
 hierusalem. dās etiā eis vasa templi. mittit artaxerxi

epistola. accusans iudeos ne reedificent civitatem.

Regnate cyro rege persarum in presum-
 matione ubi domini in ore hieremie suscitavit
 dominus spiritum cyri regis persarum: et predicavit in to-
 to regno suo simul per scripturam dicens. Hec dicit
 cyrus rex persarum. De constituit regem orbi terrarum dominus
 israel dominus excelsus et significavit mihi edificare do-
 mum sibi in hierusalem que est in iudea. Si quis est ex gene-
 re vestro dominus ipse ascendat cum eo in hierusalem. Quot
 quot ergo circa loca habitant adiuvet eos qui sunt
 in loco ipso in auro et argento in donationibus cum equis et
 iumentis cumque alijs que sunt in vota apponunt in edes
 domini que est in hierusalem. Et stantes principes tribuum
 pagorum et iudee ex tribu beniamin et sacerdotes et
 levite quos excitavit dominus ascendere et edificare
 domum domini que est in hierusalem et que erant in circuitu eorum
 adiuvet in omni auro et argento eius et iumentis et vo-
 tis que pluribus multi que sensus excitat est. Et cy-
 rus rex pertulit vasa sacra domini que transtulit nabucho-
 donosor rex babilonis ex hierusalem et consecravit ea
 ydolo suo. Et proferes ea cyrus rex persarum tradi-
 dit mitridato que erat super thesauros ipsius. Per
 hunc autem tradita sunt salmanasaro presidi iudee.
 Horum autem hic numerus. Libatoria argentea. duo
 milia quadringenta: atque argentee triginta phia-
 le auree triginta. item argentee duo milia quadringen-
 te. et alia vasa mille. Omnia autem vasa aurea et argen-
 tea quinque milia octingenta sexaginta. Et enume-
 rata sunt salmanasaro simul cum his que ex captivi-
 tate babilonie venerant in hierosolymam. In ar-
 taxerxi autem regis persarum temporibus scripserunt
 ei de his qui inhabitant in iudea et hierusalem. bal-
 samus et mitridat et sabelli et rathimus balthi-
 mus samelius scriba et reliqui inhabitantes in sa-
 maria et ceteris locis subiectam epistolam regi arta-
 xerxi. Domine pueri tui rathimus ab accidentibus. et
 sabelli scriba et reliqui curie tue iudices in celesty-
 riam et phenice. Et nunc notum sit domino regi. quoniam iu-
 dei que ascenderunt a vobis ad nos venientes in hiero-
 rusalē civitatem refugam. et pessimam. edificant fur-
 nos eius et statuunt muros et templum suscitant.
 Quod si civitas ista et muri consummati fuerint. non
 tamen tributa non sustinebunt pendere: sed etiam regi-
 bus resistent. Et quia id agit circa templum recte ha-
 beri arbitrati sumus non despiciere hoc opus sed notum
 facere domino regi. ut si videbit rex: quera in libris
 patrum tuorum et inuenies in ammonitionibus scripta
 de his scies quoniam civitas ista fuit refuga. et reges
 et civitates concutiens. et iudei refuge. et plura con-
 mittentes in ea ab eterno. ob quam causam civitas
 ista deserta est. Nunc ergo notum facimus domino rex quoniam
 si civitas hec edificata fuerit et huiusmodi muri erecti
 fuerint. descensus tibi non erit in celestyria et phe-
 nicē. Tunc scripsit rex rathimo qui scribebat ac-
 cidentia et balthimo et sabellio scribe. et ceteris

cōstitutis et inhabitatib⁹ in syria et p̄henice ea q̄ subiecta sūt. Legi eplam quā misistis mibi. Precepi ergo inq̄ri et inuentū est. qm̄ ciuitas illa est ab cuo regib⁹ resistēs: et hoīes refuger̄ p̄lia ī ea efficiētes. et reges fortissimi erāt in hierlīm dñan tes et tributa exigētes. a celestynaz p̄henice. Nūc ergo p̄cepi p̄hibere hoīes illos edificare ciuitatē. et p̄hibere ne qd̄ ultra h̄ fiat. s̄ nec p̄cedant in plurimū: et q̄ sunt malicie: ita vt regib⁹ molestia importet. Tunc recitatis his q̄ a rege artaxerse scripta fuerāt rathimus et sabelli⁹ scriba. et q̄ cuz bis cōstituti erāt iungētes festināter venerūt in hierlīm. cum equitatu et turba et agmine. ceperūt q̄ edificantes p̄hibere. Et vacabant ab edificatione templi in hierusalem. vsq̄ secundo anno regni darij regis persarum.

L.S. Interrupta ē restauratio vsq̄ ad. xxv. annū darij. fecit cenā magnā dari⁹ rex persarū. de tribus custodiētib⁹ corpus regis. prim⁹ horū sua proponit. **Ca. III**

Rex dari⁹ fecit cenā magnā oībus verna culis suis. et oībus magistratib⁹ mede et psidis et oībus purpuratis. et pretorib⁹. et psulib⁹. et p̄fectis sub illo ab india vsq̄ ethiopia. centū vigintiseptē puincijs. Et cū māduca sentz bibissent et satiati reuerterent. tunc darius rex ascendit in cubiculo suo. et dormiuit. et exp̄ge fact⁹ est. Tunc illi tres iuvenes corpis custodes q̄ custodiebāt corp⁹ regis dixerūt alter alteri. Dicam⁹ vnusq̄sq̄ n̄m sermonē q̄ p̄cellat. et cuiuscumq̄ apparuerit p̄mo sapiētior alter⁹. dabit illi rex dari⁹ dona magna purpura coopiri. et in auro bibere et sup̄ aurū dormire. et currū aureo freno. et cydarim bissinā et torquē circa collū et secūdo loco sedebit a dario p̄pter sapientiā suā et cognat⁹ darij vocabit. Tūc scribētes singuli suum verbū significauerūt. et posuerunt sub⁹ cervical darij regis. et dixerunt. Cūq̄ surrexerit rex dabit illi scripta nostra et qd̄cūq̄ iudicauerit rex ē trib⁹ et magistrat⁹ psidis qm̄ verbū ei⁹ sapiēt⁹ est. ipsi dabit victoria sicut scriptū ē. Un⁹ sc̄psit. Forte est vinū. Ali⁹ sc̄psit. Fortior est rex. Tert⁹ sc̄psit. Fortiores sunt mulieres. sup̄ oīa at̄ vincit vitas. Et cū surrexisset rex acceperūt scripta sua. et dederūt illi: et legit. Et mittēs vocauit oēs magistrat⁹ psaz. et medos. et purpuratos et p̄tores et p̄fectos. et sederūt in scilio. et lecta sunt scripta corā ip̄is. Et dixit: vocate adolecētes et ip̄i indicabūt v̄ba sua. Et vocati sunt et introierunt. Et dixit illis. Indicate nob̄ d̄ his q̄ scripta sūt. Et cepit p̄or q̄ dixerat de fortitudine vini et dixit. Viri q̄ p̄ualet vinū oīb⁹ hoīb⁹ q̄ bibūt illō d̄ducit in entē. Itēq̄ regis et orphani facit mētem vanā. Itē serui ac liberi paup̄is ac diuitis et oēm mentē cōuertit in securitatē et iocūditatē. et

non meminit oēm tristitiā et debitū et oīa precordia facit honesta et non meminit regem nec magistratum et oīa p̄ talēta loq̄ facit. Et nō meminerunt cū biberūt amiciciā nec fraternitatē. sed nō multum post sumunt gladios et cum a vino merferint et surrexerint nō meminerunt q̄ gesserunt. **D** viri. nū p̄cellit vinū? Quis sic cogitat face re: et tacuit hoc dicto.

L.S. Secūd⁹ et tert⁹ silr p̄ponit: et cōcludit veritas esse fortior oībus. 30: obabel venit cum eplis regis in babiloniā. Numerant ascendentes de captiuitate transmigrationis. **III**

Et inchoauit sequēs dicere. q̄ dixit d̄ fortitudine regis. **D** viri: nū p̄cellūt homines. q̄ terrā et mare obtinent et oīa q̄ in eis sūt: Rex aut̄ sup̄ oīa p̄cellit. et dñat̄ eorū et oē quodcūq̄ dixerit illis faciūt. Et si miserit illos ad bellatores: vadūt et demoliunt mōtes et muros et turres. Jugulant et iugulāt et regis v̄bz nō p̄tereūt. Nā si vicerint afferunt regi oīa q̄cūq̄ p̄dati fuerint. Silr et alij oēs q̄tq̄t non militāt nec pugnāt s̄ colūt terrā. rursūm cū fuerint metētes afferūt tributa regi. Et ip̄e vn⁹ sol⁹ si dixerit occidite occidūt. dixerit remittite remittūt. dixerit p̄cutite p̄cutiūt. dixerit exterminate exterminat. dixerit edificate edificāt. dixerit excidite: excidūt. dixerit plātate plantāt. et omis plebs et virtutes eū obaudiūt. et sup̄ h̄ ip̄e recūbit et bibit et dormit. **D**i aut̄ custodiunt in circūitu eū. et non possunt ire singuli et facere opa sua. sed in dicto obaudiētes sunt ei. **V**iri: quō nō p̄cellit rex q̄ difama: Et tacuit. **T**ert⁹ q̄ dixerat de mulierib⁹ et veritate. hic est 30: obabel. cepit loqui. **V**iri: nō magnus rex et multi hoīes nec vinum p̄cellit. **Q**uis ē ergo q̄ dñat̄ eorū? **N**ōne mulieres genuerūt regē et oēm pplm̄ q̄ dñat̄ mari et terre. et ex illis nati sunt et ip̄e educauerāt eos q̄ plātauerunt vineas ex qb⁹ vinū fit: Et ip̄e faciūt stolas oībz hoībz. et ip̄e faciūt gliam hoīb⁹. et nō p̄nt hoīes separari a mulierib⁹. **S**i p̄gregauerunt aurum et argentū et oēm rē speciosam et viderint mulierem vnā bono hitu et bona specie. oīa h̄ relinquētes in eā intendūt. et apto ore cōspiciūt et eā alliciūt magis q̄ aurū et argentū et oēm rē p̄ciosam. **N**ō p̄rez suū relinq̄t q̄ enutrit illū et suā regionem. et ad mulierē se p̄iugit. Et cū muliere remittit animā. et neq̄ p̄rem meminit neq̄ m̄rem neq̄ regionē. Et binc oportet vos scire qm̄ mulieres dominant̄ vestri. **N**ōne doletis? Et accipit hō gladiū suū et vadit in viā facere furta et homicidia et mare nauigare et flumina et leonē videt et in tenebris ingredit: et cū furtū fecerit et fraudes et rapinas. amabili sue affert. Et iterū diligit hō v̄rō rē suā maḡ q̄ p̄rez aut matrē. Et multi dementes facti sunt p̄pter vxores suas: et p̄ui facti sunt

ppter illas. et multi perierunt et iugulati sunt. et
 peccauerunt ppter mulieres. Et nunc credite mihi. quia
 magnus est rex in potestate sua. quoniam omnes regiones videntur
 tangerent eum. Videbam tamen apertam filiam bezacis mirifi-
 ci concubinam regis sedentem iuxta regem ad dexteram et au-
 ferentem dyadema de capite eius: et imponentem sibi et
 palmis cedebat regem de sinistra manu. Et super
 hoc apto ore ituebat eam. et si arriserit ei ridet. nam si in-
 dignata fuerit ei blanditur. donec reconcilietur in gratiam.
D viri: cur non sunt fortiores mulieres. Magis est terra
 et excelsus est celus. quam ista agunt. Et tunc rex et purpu-
 rati ituebantur in alterutrum. Et ichoauit loquens de ve-
 ritate. **D** viri: nonne fortes sunt mulieres. Magis est
 terra. et excelsus est celus. et velox cursus sol auertit
 in gyro celum in locum suum in vna die. Nonne magnifi-
 cus est qui hoc facit. Et virtus magis. et fortior pro omnibus
Dis terra virtutem inuocat. celum etiam ipsas benedicit. et
 omnia opera mouentur et tremunt eam et non est cum ea quicquam
 iniquum. **E** iniquum. iniquus rex. iniquae mulieres.
E Iniquae omnes filii hominum. et iniquae illorum omnia opera: et
 non est in ipsis virtus. Et in sua iniquitate peribunt. et vir-
 tas manet et inualefcit in eternum et viuunt. et obtinent
 in secula seculorum. Nec est apud eam accipere personas. ne-
 que differentias. sed qui iusta sunt facit omnibus. iniustus
 ac malignus. et omnes benignantur in operibus eius. Et
 non est in iudicio eius iniquum. sed fortitudo et regnum
 et potestas et maiestas omnium eorum. **B**enedictus deus
 virtutis. Et desinit loquendo. et omnes populi clamaue-
 runt et dixerunt. Magna est virtus et preualet. Tunc rex
 ait illi. **N**ete si quid vis amplius quam quae scripta sunt
 et dabo tibi secundum quod inueniueris es sapientior primis
 et primus mihi sedebis. et cognatus meus vocabe-
 ris. Tunc ait regi. **M**emor esto voti tui quod voui-
 sti edificare hierusalem in die quam regnum accepisti et om-
 nia vasa quae accepta sunt ex hierusalem remittere. quae se-
 pauit cyrus quoniam inactauit babiloniam. et voluit re-
 mittere ea ibi. Et tu voluisti edificare templum quod
 incenderunt idumei quoniam exterminata est iudea a
 chaldeis. Et nunc hoc est quod postulo domine. et quod
 peto hoc est maiestas a te. postulo ut facias votum
 quod vouisti regi caeli ex ore tuo. Tunc surgens datus
S rex osculatus est illum. et scripsit epistolam ad omnes
 dispensatores et prefectos et purpuratos ut dedu-
 cerent eum. et eos qui cum illo erant omnes ascendentes
 edificare hierusalem. Et omnibus prefectis qui erant in syria et
 phoenice et libano scripsit epistolam. ut traherent ligna
 cedrina a libano in hierusalem ut edificarent cum eis
 ciuitatem. Et scripsit omnibus iudeis qui ascende-
 bant a re-
 gno in iudeam pro libertate. omnem potestatem et magis-
 tratum et prefectum non superuenire ad ianuas ipsorum
 et omnem regionem quam obtinuerant immunes esse eis
 et idumei relinquunt castella que obtinent iude-
 orum. et in structuram templi dare pro singulos annos
 talenta viginti usque dum edificaretur et super sacra-
 rium holocaustomata hostilare quotidie sicut habent

preceptum. alia talenta decem offerre pro singulos an-
 nos et omnibus qui procedunt a babilonia condere ciui-
 tatem ut esset libertas tam ipsis quam filiis eorum et omnibus
 sacerdotibus qui procedunt. Scripsit autem et quantitates. et
 sacra stola iussit dari in qua defueret. et leuitis scripsit
 dare precepta usque in diem quem consumabitur domus et
 hierusalem extruere: et omnibus custodiens ciuitatem
 scripsit dare ei sortes et stipendia. Et dimisit omnia va-
 sa quae sepauerat cyrus a babilonia: et omnia quae cum
 dicit cyrus et ipse precepit fieri: et mitti hierusalem. Et cum
 processisset ille adolescens. eleuans faciem in hierusalem:
 benedixit regem caeli: et dixit. Abs te est victoria et
 abs te est sapientia et claritas. Et ego sum tuus
 seruus. **B**enedictus es qui dedisti mihi sapientiam. et tibi confite-
 bor domine deus patrum nostrorum. et accepit epistolam. et pro-
 fectus est in babiloniam. et venit et nunciavit fratribus suis
 omnibus qui fuerunt in babilonia. et benedixerunt deum patrum
 suorum. quoniam dedit illis remissionem et refrigerium ut
 ascenderent et edificarent hierusalem. et templum ubi
 nominatum est nomen eius in ipso et exultauerunt
 cum musicis et leticia diebus septem.

C. S. Agitur festum tabernaculorum. et fuerunt oblato-
 nes. fundatur templum. sed inimici eorum resistebant
 structura templi per biennium pertrahitur. **Ca. V**

Datus autem electi sunt ut ascenderent principes
 pagorum pro domos et tribus suas et uxores
 illoz et filii et filie eorum et serui et an-
 cille ipsorum. et pecora illoz. Et datus rex misit vna
 cum eis equos mille donec deducerent eos in hierusalem
 cum pace et cum musicis et cum tympanis et tybijs et
 omnes fratres erant ludetes. et fecerunt eos ascendere simul cum
 eis. Et sunt nomina viroz qui ascenderunt pro pagos
 suos in tribus et in parte principatus ipsorum. Sacerdotes
 filii phinees. filii aaron. iesus filius iosedech. io-
 achim filius zorobabel. filii salathiel de domo domus
 ex progenie phares. tribu autem iuda qui locutus est sub
 dario rege psalmus firmos mirificos in secundo anno
 regni ipsius mense nisan primo. Sunt autem hi qui ascende-
 runt ex iuda de captiuitate transmigrationis. qui
 transmigravit nabuchodonosor rex babilonie in
 babiloniam et reuersus est in hierusalem. Et reliquit
 partem iudee vnusquisque in ciuitatem suam quam uene-
 runt cum zorobabel et iesu: neemias areores elimeo
 emmanio. mardocheo. beelsuro mechpsatochor
 olioro. emonia. vnus de principibus eorum. et nu-
 merus agentibus eorum ex propositis eorum. Filii pha-
 res: duo milia centum septuaginta duo. Filii ares-
 tria milia quingenta septem. Filii semo centum quadragi-
 taduo. In filiis iesu et ioabes: mille treceti duo
 Filii demus: duo milia quadringenti septuaginta.
 Filii choraba. ducenti quingentes. Filii banica: centus
 sexaginta octo. Filii bebec: quadringenti tres.
 Filii archad quadringenti viginti septem. Filii
 chan: triginta septem. Filii zoroar: duo milia sex-
 taginta septem. Filii admu: quadringenti sexa-

gintavn. Filij aderectis: cētū octo. filij claso et
 zelas: cētū septē. Filij azozoc. q̄drigētigrīta no
 uē. Filij ierdabone. cētū trigīta duo. Filij ananie
 cētū trigīta. Filij asoni: nonagīta. Filij marfar.
 q̄dringētī vigītī duo. Filij zabar. nonagīta q̄n
 q̄. Filij sepolemon. cētū vigītī tres. Filij nepo
 pas q̄nq̄gīta q̄nq̄. Filij hechanat. cētū q̄nq̄gin
 ta octo. Filij cebetham. cētū trigīta duo. Filij
 crearpatos q̄ enocadies et modie: q̄dringētī
 vigītī tres. Qui ex gramas et gabea. cētū vigi
 ti unus. Qui ex beffelon et ceage: seragīta q̄nq̄
 Qui ex bastaro. cētū vigītī duo. Qui ex becheno
 bes q̄nq̄gīta q̄nq̄. Filij liptis: cētū q̄nq̄gīta q̄nq̄
 Filij labonni. trecenti q̄nquagīta septem. Filij
 fīchem: trecenti septuagīta. Filij suadon: et cli
 omus: trecenti septuagīta octo. Filij cricus duo
 milia cētū quadragīta q̄nq̄. Filij anaas trecen
 ti septuagīta. Sacerdotes. Filij eddus. filij eu
 ther: filij eliasib: trecenti septuagīta duo. Filij eme
 rus: ducētī q̄nquagīta duo. Filij fasurij. trecenti
 q̄nq̄gīta septē. Filij caree: ducētī vigītī septē
 Leuite. Filij iesu i cadubel. et bamis et serebias
 et edias septuagīta q̄ttuor. Omnis numerus a duo
 decimo anno. trigīta milia quadringētī sera
 gīta duo. Filij et filie et vxores omnis cōputa
 tio: quadragīta milia ducenti quadragīta duo.
 Filij sacerdotū q̄ psallebant in tēplo filij asaph
 centū vigītī octo. Ostiarij v̄o filij esmenni: filij
 azer. filij amon. filij accuba. topa. filij tobi. om
 nes centū trigīta nouem. Sacerdotes p̄uīētes
 in tēplo. Filij sel. filij gaspha. filij tobloch. Filij
 carie. filij su. filij bellu. filij labana. Filij arma
 cha. filij accub. filij vtba. filij cetha. filij aggab.
 filij obai. filij anani. filij canna. filij geddu. Filij
 an. filij radin. filij desanon. filij nechoba. filij ca
 seba. filij gaze. filij ozui. filij smone. filij attre. Fi
 lij bastem. filij asiana. filij manei. filij nasifim. Fi
 lij accusu. filij agista. filij azui. filij fauō filij sasa
 lon. filij meedda. filij fusa. filij caree. filij barcus
 Filij sarce. filij coesi. filij nasit. filij agisti. filij pe
 don. salomon filij eius. filij asophot. filij pbazis
 da. filij celi. filij dedon. filij gaddabel. filij sephe
 gi. filij aggia. filij sacharet. filij sabathen. filij ca
 roneth. filij malsith. filij ame. filij salsus. filij ad
 dus: filij suba. filij cura. filij rabotis. Filij p̄bas
 phat. filij malmō. Omnes sacro p̄uīētes et pueri sa
 lomonis: q̄dringētī octogīta duo. Hi sunt filij
 qui ascēderunt a cherimel et thersa p̄ncipes eoz
 carnellam. et careth: et non poterant edicere
 ciuitates suas et progenies. quē admodum sint
 ex israel. filij dalari. filij tubal. filij mechodai
 ci ex sacerdotibus qui fūgebantur sacerdo
 tio et non sunt inuenti. Filij obia. filij achifos.
 filij addin. q̄ accepit vxorē ex filiab⁹ p̄bargeleu
 et vocati sunt noīe eius. Et hoz̄ quesita est ge

neris scripta impedatura et nō est inuenta. et p̄
 hibiti sunt sacerdotio fungi. Et dixit illis neemi
 as. et asthahas ne p̄cipent sc̄tā donec exurgat
 pontifex doct⁹ in ostensionē et veritatē. Dis autē
 isrl̄ erat exceptis suis et ancillis. q̄dragīta duo
 milia: et trecenti q̄dragīta. Serui hoz̄ et ancille
 septē milia trecenti trigīta septē. Catores et cā
 atrices. ducētī seragīta q̄nq̄. Cameli quadrin
 gētī trigīta q̄nq̄. Equi septē milia trigīta sex.
 Muli ducenta milia q̄dragīta q̄nq̄. Subiugalia
 q̄nq̄ milia vigītī q̄nq̄. Et de p̄positis ip̄is p̄ pa
 gos. dum venirent in templū dei qd̄ erat in hie
 rusalē innouare: et suscitare templū in loco suo
 fm̄ suam virtutem. et dari in templū thesaurum
 operū sacroz. auri minas duodecim milia et sto
 las sacerdotales centū. Et habitauerūt sacerdo
 tes et leuite et qui exierant de plebe in hierlm̄ et
 in regione et sacri cantores et ostiarij: et oīs isrl̄
 in regionibus suis. Instante autē septimo mense
 cunq̄ essent filij israel vnusquisq̄ in suis rebus
 cōuenerunt vnanimēs in atrīū qd̄ erat ante ier
 uam orientalem. Et stantes iesus filius iose
 dech et fratres ei⁹ sacerdotes et zozobabel fili⁹
 salathiel et huius fratres parauerunt altare. vt
 offerrent super illud holocaustomata fm̄ qd̄ i li
 bro moysi hoīs dei scripta sunt. Et cōuenerunt
 ibi ex alijs nationib⁹ terre. et erexerunt sacrariū
 in loco suo oēs gētes terre. et offerebāt hostias
 et holocaustomata dño matutina. Et egerūt ce
 nophegias et diē solennē sicut p̄ceptū ē in lege
 et sacrificia quotidie sicut oportebat. et post hec
 oblationes institutas et hostias sabbatorum et
 neomeniarum. et dierum solenniū omniū sancti
 ficatorum. et quotq̄t vouebant dño a neomenia
 septimi mensis ceperūt hostias offerre deo et tē
 plum dñi nondū erat edificatum. Et dederūt pe
 cuniā lapidarijs et fabris: et potum et pabula cū
 gaudio. Et dederunt carra sydonijs et tyrijs. vt
 transueherēt illis de libano trabes cedrinās et
 facerent rates in ioppe portuz fm̄ decretum. qd̄
 scriptum erat eis a cyro rege persarum. Et in se
 cundo anno venientes in templum dei in hierlm̄
 mense secundo inchoauit zozobabel filius sala
 thiel et iesus filius iosedech. et fr̄es ipsorum et sa
 cerdotes et leuite. et om̄s qui venerant de capti
 uitate i hierusalē et fundauerūt tēplum dei noui
 lunio secundi mēsis secundi anni cum venissent
 in iudeam et hierlm̄. et statuerunt leuitas a vigītī
 annis sup̄ opa dñi. et steterūt iesus et filius eius
 et fratres om̄s leuite. conspirātes et executores
 legis faciētes opa i domo dñi. et steterūt sacerdo
 tes habētes stolas cūz tubis et leuite filij asaph
 habentes cymbala. collaudantes dominū. et be
 nedicentes fm̄ dauid regem israel. Et cantabāt
 canticum dño. quoniam dulcedo ei⁹ et honor in
 t iij

secula sup oem isrl. Et ois ppl's tuba cecineſt. ⁊
pclamaueſt voce magna: collaudates dñs i ſu-
ſcitatiõe dom' dñi. Et venerūt ex ſacerdotib' et
leuitis ⁊ pſidētib' ſm pagos ſeniorib' q̄ viderāt
pſtinā domū. ⁊ ad hui' edificationē cū clamore
⁊ planctu magno et multi cum tubis ⁊ gaudio
magno intantū vt populus non audiret tubas
ppter planctū ppli. Tuba enī erat tubis canens
magnifice. ita vt lōge audiret. Et audierunt ini-
mici trib' iude ⁊ beniamin. ⁊ venerūt ſcire q̄ eſſet
vox tubaz. Et cognouerunt: qm̄ q̄ erāt ex capti-
uitate edificāt templū dño deo isrl. Et acceden-
tes ad zorobabel et ieſum et p̄poſitos pagorū
dixerūt eis. Edificabim' vna vobiſcū. Siſt enim
audiuim' dñm noſtrus. ⁊ ipi pariter incedim' a
dieb' abſareth regi aſſyrioz. q̄ transmigrauit
nos hinc. Et dixit illis zorobabel ⁊ ieſus ⁊ p̄nci-
pes pagoz isrl. Nō eſt nob ⁊ vobis edificare do-
mū dei nſi. Nos enī ſoli edificabim' dño isrl. ſm
ca q̄ p̄cepit nobis cyrus rex pſaz. Venies autez
terre incubātes hiſ q̄ ſunt i iude. ⁊ leuātes op'
edificatiōis ⁊ iſidias ⁊ ppl'os adducētes. p̄hibe-
bant eos edificare. ⁊ aggreſſuras exercētes im-
pedierūt ne p̄ſumaret' edificiū oī tpe vite cyri
regis et protraxerunt ſtructurā per bienniuſ vſq̄
q̄ ad darij regnum.

E. S. Prop̄hetāt aggeus ⁊ zacharias. edifi-
cāt dom' dñi ſubregul' ſyrie ⁊ ſodales ei' querūt
p̄ eplaz voluntatē regi darij. p̄cepit dari' ne edifi-
catio impediatur. **Ca. VI.**

In ſecundo aut' anno regni darij p̄p̄beta
uit aggeus ⁊ zacharias fili' addin p̄p̄be-
te apud iudeā ⁊ hieruſalē in nomine dei
isrl' ſup eos. Tūc ſtans zorobabel fili' ſalathiel.
⁊ ieſus fili' ioſedech. inchoauerunt edificare do-
mū dñi q̄ eſt in hierl'm: cū adēſſent eis prop̄hete
dñi ⁊ adiuuarent eos. In ipō tpe venit ad illos
ſyſennes ſubregul' ſyrie ⁊ p̄henicis ⁊ ſatrabuſa-
nes ⁊ ſodales ei'. ⁊ dixerunt eis. Quo p̄cipiente
vobis domū hanc edificatis ⁊ tectū iſtud ⁊ alia
oīa p̄ficitis. Et q̄ ſunt ſtructores q̄ hec edificāt.
Et habuerūt grām viſitatiõe facta ſup eos qui
erāt ex captiuitate a dño ſeniores iudeoz: ⁊ non
ſunt impediti edificare donec ſignificaret' dario
de oībus iſtis ⁊ rñſum accipeſ. Exēplū eplē quā
miſerūt dario. Syſennes ſubregul' ſyrie. ⁊ p̄he-
nicis ⁊ ſatrabuſanes ⁊ ſodales ei' i ſyria ⁊ p̄he-
nice p̄ſides regi dario ſalutē. Dia nota ſunt dño
regi q̄ cū adueſſemus in regionem iudee. ⁊ in-
troiſſemus in hieruſalē. inuenim' edificātes do-
mum dei magnā ⁊ tēplum ex lapidibus politis
⁊ magnis ⁊ p̄cioſis materijs in parietibus. et
opa illa inſtāt fieri ⁊ ſuffragare ⁊ p̄ſperare i
manibus eoz. ⁊ in oī glia q̄ diligētissime p̄fici.
Tunc interrogauimus ſeniores dicentes. Quo

p̄mitēte vob edificatis domū iſtā. ⁊ opa ſ fūda-
tis. Ideo aut' interrogam' vt notū facerem' tibi
homies ⁊ p̄poſitos. ⁊ noīm ſcripturā p̄poſitoz
poſtulauim' illos. At illi rñderūt nobis dicētes
Nos ſum' ſui dñi q̄ fecit celū ⁊ trā ⁊ edificabat
h' dom' añ ānos iſtos mltos a rege isrl' magno
⁊ fortissimo ⁊ p̄ſumata ē. Et qm̄ p̄zes nſi exacer-
bātes erāt ⁊ peccauerūt in deū isrl'. tradidit eos
in man' nabuchodonozor regis babilonie. regi
chaldeoz ⁊ domum iſtā demoliētes incederūt
⁊ ppl'm captiuū duxerūt in babilonē. In p̄mo
āno regēte cyro rege babilonie. ſcripſit cir' rex
domū h' ac edificare: ⁊ illā ſacravaſa aurea ⁊ ar-
gētea q̄ extulerat nabuchodonozor de domo q̄ ē
in hieruſalē: ⁊ p̄ſcrauerat ea in ſuo tēplo: rurs'
p̄tulit ea. Cyrus rex de tēplo qd̄ erat in babilo-
nia. ⁊ tradita ſunt zorobabel ⁊ ſalmanazar ſub
regulo. Et p̄ceptū eſt eis vt offerret' h' vaſa ⁊ re-
poneret' in tēplo qd̄ erat in hieruſalē. ⁊ ipm̄ tē-
plū dei edificare in loco ſuo. Tūc ſalmanazar
ſubiecit fundameta dom' dñi q̄ eſt i hieruſalē. ⁊
exinde vſq̄ nūc edificat ⁊ nō accepit p̄ſumatio-
nē. Nūc g' ſi iudicat' a te o rex. p̄q̄rat' in regalib'
biblyotecis cyri regis q̄ ſunt in babilonia. ⁊ ſi
inuentū fuerit p̄ſilio cir' reg' ceptā eē ſtructurā
dom' dñi q̄ eſt in hieruſalē. ⁊ iudicat' a dño rege
nſo: ſcribat de hiſ nobis. Tūc darius rex p̄cepit
inq̄ri in biblyotecis ⁊ inuenit' ē in egbatanis op-
pido qd̄ eſt in media regiõe loc' vn' in q̄ ſcripta
erāt iſta. Anno p̄mo regnate cyro: rex cir' p̄ce-
pit domū dñi q̄ ē in iherl'm edificare: vbi inceder-
bāt igni aſſiduo. cui' altitudo ſit cubitoz decē.
⁊ latitudo cubitoz ſexaginta: q̄dratus lapidib'
polit' trib' ⁊ meniano ligneo eiſdē regiōis: ⁊
mentano vno nouo ⁊ ipedia dari de domo cir'
reg' et ſacra vaſa dom' dñi tā aurea q̄ argētea
q̄ extulit nabuchodonozor in domū dñi q̄ eſt in
hieruſalē vbi erāt poſita vt ponāt illic. Et p̄ce-
pit curā agere ſyſenē ſubregulū ſyrie ⁊ p̄henic'
⁊ ſatrabuſanē ⁊ ſodales ei' ⁊ q̄ ordinati erāt in
ſyria ⁊ p̄henice p̄ſides vt abſtinerēt ſe ab eodez
loco. Et ego q̄ p̄cepi in totū edificare. ⁊ p̄ſperi
vt adiuuēt eos q̄ ſunt ex captiuitate iudeoz do-
nec cōſumaret' tēplū edis dñi. ⁊ averatiõe tribu-
toz ceſyrie ⁊ p̄henicis: diligētē q̄ntitatē dari
hiſ hōib' ad ſacrificiū dñi zorobabel p̄fecto ad
tauros ⁊ arietes ⁊ agnos: ſiſt aut' ⁊ frumentū ⁊
ſal: ⁊ vinū ⁊ oleū inſtāt p̄ ſingulos ānos. put ſa-
cerdotes q̄ ſunt in hieruſalē dictauerit p̄ſumi. q̄
tidie ſn vlladilatōe vt offerāt libatōes ſūmo do-
p̄ rege ⁊ puer' ei'. ⁊ orēt p̄ ipoz vita. Et denūcie-
tur vt q̄cūq̄ trāſgreſſi fuerit aliqd̄ ex hiſ q̄ ſc̄pta
ſūt aut ſp̄nerit. accipiat lignū de ſuis p̄pis ⁊
ſuſpedat' ⁊ bona ipoz regi aſcribat'. Propt̄ea ⁊
dñs cur' noīm iuocatū ē ibi extm̄iet oem regē et

gentē q̄ manū suā extēderit prohibere, aut male tractare domū dñi illā q̄ est in hierusalem. Ego darius rex decreui q̄ diligētissime fm̄ hec fieri.

L. S. Cōsumata ē dom⁹ dñi. de dedicatiōe tēpli ⁊ festo azymoz ascēdit esdras hierosolymā.

Quinc sissenmes subregul⁹ ces **L. VII**
 lesyrie. ⁊ phenic⁹ ⁊ satrabuzanes ⁊ sodales obsecuti his q̄ a dario rege erant decreta insistebāt sacrosanctis opib⁹ diligētissime coopantes cū seniorib⁹ iudeoz p̄ncipib⁹ syrie. ⁊ p̄sperata sunt sacrosancta opa p̄phetātib⁹ aggeo ⁊ zacharia prophetis. Et cōsumauerūt oīa p̄ceptū dñi dei isrl̄ ⁊ ex p̄silio cyri ⁊ darij ⁊ artaxerxis regis psaz. Et cōsumata ē dom⁹ n̄ra vsq̄ ad tertiā ⁊ vicesimā diē mēsis adar sexto anno darij regis. Et fecerūt filij isrl̄ ⁊ sacerdotes ⁊ leuite ⁊ ceteri q̄ erāt ex captiuitate q̄ appositi sunt fm̄ ea q̄ scripta sunt in libro moysi. Et obtulerūt in dedicatiōez templi dñi thaurus cētū. arietes ducētos. agnos q̄dringētos. ⁊ bedos pro pctis vniuersi isrl̄ duodeciz. fm̄ numez tribuū isrl̄. Et steterūt sacerdotes ⁊ leuite amicti stolis p̄ trib⁹ sup̄ opa dñi dei isrl̄. fm̄ librū moysi. ⁊ ostiarij per singulas ianuas. Et egerūt filij isrl̄ cū his q̄ crāt ex captiuitate illud p̄hase q̄rtadecima luna mensis primi. qm̄ sanctificati sunt sacerdotes ⁊ leuite. **Des** filij captiuitatis nō sunt simul sc̄tificati. qz leuite oēs siml̄ sc̄tificati sūt. Et imolauerūt p̄hase vniuersi filij captiuitatis. ⁊ fratrib⁹ suis sacerdotib⁹ ⁊ sibimetip̄is. Et māducauerunt filij isrl̄ q̄ erāt ex captiuitate oēs q̄ remāserāt ab oībus execrationib⁹ gētū terre q̄rētes dñm. ⁊ celebrauerunt diē festū azymoz septē dieb⁹ epulātes in cōspectu dñi: qm̄ cōuertit p̄siliū regis assyrioruz in eos cōfortare man⁹ eoz ad opa dñi dei israel.

L. S. Exemplum scripti qd̄ artaxerxes dedit esdre scribe ⁊ sacerdoti cōtinens gr̄as factas iudeis. hi sunt q̄ ascēderunt de babilonia sub artaxerse. cōmittit aurum et argentus sacerdotib⁹ vt offerrent in templū dñi: ozo esdre cōmouens populum ad penitentiāz.

L. VIII

Qpost hunc regnante artaxerse psaz rege accessit esdras fili⁹ azarie. filij helchie filij solome. filij sadoch. filij achitob. filij ameri. filij azabel filij bocci. filij abisue. filij phinees. filij eleazari. filij aaron p̄mi sacerdotis hic esdras ascēdit de babilonia cum esset scriba ⁊ ingeniosus i lege moysi q̄ data est a dño israel docere ⁊ facere. Et dedit ei rex gliam q̄ inuenisset grām in oī dignitate ⁊ desiderio in cōspectu ei⁹. Et ascēderūt simul cū ipso ex filiis israel ⁊ sacerdotibus ⁊ leuitis ⁊ sacris cātoribus tēpli. ⁊ ostiariis ⁊ seruis tēpli in hierlm̄. Anno septimo regnante artaxerse in q̄nto mēse. hic ann⁹ septimus est regni. creūtes de babilonia nouilunio quinti mensis venerunt hierosolymā iuxta p̄-

ceptum illius fm̄ p̄speritatē itineris a dño ipso rum datā eis. In his enī esdras magnā disciplinaz obtinebat ne p̄termitteret quicq̄ eoz que essent ex lege dñi ⁊ p̄ceptis. ⁊ docendovniuersis isrl̄ oēm iusticiā ⁊ iudiciū. Accedentes autē q̄ scribebāt scripta artaxerxis regis tradiderūt scriptū qd̄ obuenerat ab artaxerse rege ad esdras sacerdotē et lectorē legis dñi. cui⁹ exemplū subiectū est. Rex artaxerxes esdre sacerdoti ⁊ lectori legis dñi salutē. Humanior ego iudicās in bñficijs p̄cepi eis q̄ desiderāt ex gente iudeoz sua sponte. et sacerdotib⁹ et leuitis q̄ sunt in regno meo cōmitari tecū in hierlm̄. Si q̄ ergo cupiūt ire tecuz cōueniant ⁊ proficiant sicut placuit mihi ⁊ septem amicis meis cōsiliariis. vt visitent ea que agunt fm̄ iudeā ⁊ hierusalē. obseruātes sicut habes in lege dñi: ⁊ ferant munera dño isrl̄: que volui ego ⁊ amici hierlm̄. ⁊ omne aurū et argentus qd̄ inuentus fuerit in regione babilonie. dño in hierlm̄ cū illo qd̄ est donatū p̄ ipā gente in tēplū dñi eorum qd̄ est in hierusalē. vt colligat b̄ aurū et argētum ad thaurus ⁊ arietes ⁊ agnos. ⁊ bedos ⁊ que his sunt cōgruētia: vt offerāt hostias dño sup̄ altare dñi ipoz qd̄ est in hierusalē. Et oīa quecunq̄ volueris cū fratrib⁹ tuis facere auro et argento: p̄fice p̄ voluntate tua fm̄ p̄ceptum dñi dei tui: ⁊ sacrosancta vasa q̄ data sunt tibi ad opera dom⁹ dñi dei tui. q̄ est in hierlm̄. et cetera q̄cunq̄ tibi subuenerint ad opa tēpli dei tui. dabis de regali gazophylatio cum volueris cum fratrib⁹ tuis facere auro ⁊ argento p̄fice fm̄ voluntates dñi. Et ego quidē rex artaxerxes p̄cepi custodibus thesauroruz syrie ⁊ phenicis: vt quecunq̄ scripserit esdras sacerdos ⁊ lector legis dñi. diligenter det ei vsq̄ ad argēti talenta centū. silr̄ ⁊ auri. et vsq̄ ad frumētū modios centum et vini amphoras centum ⁊ alia quecunq̄ abundāt sine taxatiōe. Dia fm̄ legē dei fiat deo altissimo. ne forte exurgat ira in regno regis. et filij ⁊ filioz ei⁹. Nobis autē dz vt oīb⁹ sacerdotibus ⁊ leuitis ⁊ sacris cantoribus et seruis tēpli et scribis tēpli hui⁹ nullū tributū neq̄ vlla alia indictio irroget. nec habeat quisq̄ ptātem obijcere eis qcq̄. Tu autē esdra fm̄ sapientiā dei constitue iudices ⁊ arbitros in tota syria et phenice. ⁊ oēs q̄ legē dei tui nō nouerūt doce. vt quotq̄ trasgressi fuerint legē diligēter plectāt siue morte siue cruciatu. siue etiā pecunie mulctatiōe vel abductiōe. Et dixit esdras scriba. Bñdict⁹ dñs deus patrū nostroruz q̄ dedit hāc voluntatē i cor regis clarificare domū suā q̄ ē i hierlm̄. et me honorificauit in cōspectu regis. ⁊ cōsiliarioz et amicorū ei⁹ et purpuratoz ei⁹. et ego p̄stās aīo factus suz p̄ opitulatiōez dñi dei mei. Et p̄gregaui ex isrl̄ viros. vt sil̄ ascēderēt mecū. Et hi sūt p̄positi fm̄ suas p̄rias et p̄ncipat⁹ portiōales eoz q̄

mecum ascēderūt de babilonia: in regno artaxer-
 fis. *Et filijs phares. gersomus. Et filijs siema-
 rith. amen. Filioꝝ dauid accus filius sceclie. Et
 filijs phares. zacharias et cū eo reuersi sunt viri
 centū quinquaginta. Et filijs ductoris moabilionis
 zaraei. et cū ipso viri ducēti quinquaginta. Et filijs
 zacues iechonias zechoeli et cū ipso viri ducēti
 quinquaginta. Et filijs salamaasias gotholiet cū
 ipso viri septuaginta. Et filijs saphatie zarias mi-
 cheli. et cū ipso viri octoginta. Et filijs iob. abdi-
 as iebeli: et cū ipso viri ducēti duodeci. Et filijs
 banie: salimoth filius iosaphie et cū ipso viri centū
 sexaginta. Et filijs beer. zacharias bedei et cū
 ipso viri ducēti octo. Et filijs ezcad iohānes aze-
 chan. et cū ipso viri centū decē. Et filijs adonicā
 ipsius postremis. et hec sunt nomina eorum. eliaphalas
 filius gebel et semeias. et cū ipso viri septuaginta
 Et cōgregaui eos ad fluuiū quod dicitur thia et me-
 thati illic fuim triduo et recognoui eos. Et ex fi-
 lijs sacerdotū et leuitarū nō inueni illic. Et misi
 ad eleazarū et eccelom et masmā et molobā et ena-
 atha et samea et ioribū. nathan enuagan. zacharia
 et mosollamū: ipsos ductores et peritos. Et di-
 xi eis. Ut veniret ad luddeū quod erat apud locum ga-
 zophilatij. Et mādaui eis ut dicerent luddeo et
 fratribus eius et illis quod erāt in gazophylatio ut mitte-
 rent nobis eos quod sacerdotio fungerēt in domo dñi
 dei nr̄i. Et adduxerūt nobis secundum manū validā dñi
 dei nr̄i viros pitos. et filijs mooli. filij leui filij
 isrl̄. sedebant filios et fratres quod erāt decē et octo. asbiā
 et amin ex filijs filioꝝ chananei et filij eorum viri vi-
 ginti. Et his quod in templo seruebāt quos dedit dauid
 et ipsi principes ad opationē leuiti in templo seruētū
 ducēti viginti. Omnia nomina significata sunt in scrip-
 turis. Et voui illic ieiuniū iuuenibus in cōspectu
 dñi: ut quererēt ab eo bonū iter nobis et qui nos
 biscū erāt et filijs et pecoribus propter insidias
 Erubui enim petere a rege pedites et eq̄tes in co-
 mitatu tutele gratia contra aduersarios nr̄os. Dixi-
 mus enim regi: quoniam virtus dñi erit cū eis: quod inquirunt
 eū in omni affectu. et iterū deprecatus sum dñm deū
 nostrū secundum b: que et ppitū habuim⁹ et cōpotes
 facti sum⁹ deo nr̄o. et sepauim⁹ ex plebis p̄positis
 et sacerdotibus templi viros duodecim. et sedebant
 et asannā et cū eis ex fratribus eorum viros decem.
 Et appēdi eis aurum et argentū et vasa sacrota-
 lia domus dei nostri: quod donauerat rex et cōsiliarij
 eius et principes et omnes isrl̄. Et cū apēdissem tradi-
 di argenti talenta centū quinquaginta. et vasa argen-
 tea talentorum centū et auri talenta centū et vaso-
 rum aureorum septies viginti et vasa creta de bono
 eramēto splendētia duodecim auri spēm reddētia.
 Et dixi eis. Et vos sancti estis dño. et vasa
 sunt sancta. et aurum et argentū votus est dño deo
 patrū nostrorum. Vigilate et custodite donec tra-
 datis ex plebis p̄positis et sacerdotibus et leuitis*

et principibus ciuitatū israel in hierusalē: in pasto-
 forio domus dei nr̄i. Et hi quod susceperunt sacerdo-
 tes et leuite. aurum et argentū et vasa intulerūt in hieru-
 rusalē in templū dñi. Et pmouim⁹ a fluuiio thia
 die duodecima mēsis primi. usque introiimus
 in hierusalē. Et cū fact⁹ fuisset tertius dies quarta
 die ponderatū aurū et argentū traditū est in do-
 mo dñi dei nostri. marimoth filio iori sacerdoti:
 et cū ipso erat eleazar filius phinees. et erāt cum
 ipsis iosadus filius iesu et medias et banni filius le-
 uite: ad nūm et ad pond⁹ vniuersa. Et scriptū ē
 pondus ipsoꝝ eadē hora. Qui autē venerunt ex
 captiuitate: obtulerūt sacrificiū dño deo isrl̄. thau-
 ros duodecim pro omni israel. arietes octoginta sex
 agnos septuaginta duos: hircos pro parte duo de-
 cim: et pro salute vaccas duodecim: omnia in sacrificiū
 dñi. Et relexerūt p̄cepta regis regalibus dispensa-
 toribus et sub regulis celesyrie et phenicis et ho-
 norificauerūt gentē et templū dñi. Et cōsumma-
 tis his accesserūt ad me p̄positi dicētes. Non se-
 gregauerūt gens isrl̄ et principes et sacerdotes et
 leuite et alienigene gētes et nationes terre inun-
 dicias suas a chananeis et etheis et pherezeis et
 iebuseis et moabitidis et egyptijs et idumeis. Quod
 iuncti enim sunt filiabus eorum et ipsi et filijs eorum et
 mixtū est semē sanctū alienigenis gētib⁹ terre. et
 p̄ticeps erant p̄positi et magistrat⁹ iniquitatis eius
 ab initio ipsius regni. Et mox ut audiui ista p̄sci-
 di vestimēta et sacrā tunicā. et lacerās capillos
 capitis et barbā. sedi dolēs. et mest⁹. Et conue-
 nerūt quotquot tunc mouebant in verbo dñi dei isrl̄
 ad me lugentē super iniquitatem istam et sedebam tristis
 usque ad vespertinū sacrificiū. Et surgens a ieiunio
 conscissa huius vestimēta: et sacrā tunicā: inge-
 miculans. et extendēs manū ad dñm dicebā. Do-
 mine cōfusus sum et reuerit⁹ sum ante faciē tuā.
 Peccata enim nostra multiplicata sunt super capi-
 ta nr̄a et iniquitates nostre exaltate sunt usque ad
 celum. quoniam a temporibus patrū nostrorum sum⁹
 in magno peccato usque ad diem hunc. Et propter
 peccata nostra et patrum nostrorum sum⁹ tradi-
 ti cum fratrib⁹ nostris et cū sacerdotibus nostris
 regibus terre in gladium et captiuitatē et depre-
 dationē cum confusione usque in hodiernū diem.
 Et nunc quantum est quod p̄tingit nobis misericor-
 dia abs te dñe deus et derelinque nobis radi-
 cem et nomen in locū sanctificationis tue dete-
 gere luminare nostrum in domo dñi dei nostri:
 dare nobis cibum in omni tempore seruitutis no-
 stre. Et cum seruiremus non fuimus derelicti a
 dño deo nostro. sed cōstituit nos in gratia ponens
 nobis reges psalm dare cibum et clarificare tem-
 plum dñi dei nostri. et edificare deserta syon. da-
 re nobis stabilitatē in iudea et hierlm̄. Et nunc
 quod dicimus dñe habētes hec: Transgressi enim su-
 mus p̄cepta tua. que dedisti in man⁹ p̄uicorum

tuorum prophetarum dicentes. Quoniam terra in qua introistis possidere hereditatem eius. terra polluta est conquinamentis alienigenarum terre et immundicie illorum repleuerunt eam totam immundicia sua. Et nunc filias vestras non coniugentur filijs eorum et filias earum non accipietis filijs vestris: et non inquietis pacem hanc cum illis omni tempore: ut inualescentes maducetis optiam terre: et hereditatem distribuatur filijs vestris usque in eternum. Et que contingunt nobis omnia fiunt propter opera nostra maligna: et magna peccata nostra. Et dedisti nobis talem radicem: et rursum reuersi sumus transgredi legem tuam: ut commisceremur immundicie alienigenarum gentium terre huius. Non irascaris nobis prode re nos. quoad usque non relinquatur radix et nomen nostrum. Domine deus israel verax es. Derelicta est enim radix usque in hodiernum diem. Ecce nunc sumus in conspectu tuo in iniquitatibus nostris. Non est enim adhuc stare ante te in his. Et cum adorando confiteretur esdras flexus humi prostratus ante templum: congregati sunt ante eum ex hierusalem turba magna valde viri et mulieres et iuvenes et iuuenecule. Fletus enim erat magnus in ipsa multitudine. Et cum clamasset iechonias ieheli ex filijs israel dixit esdre. Nos in dominum peccauimus quod collocauimus nobis in matrimonium mulieres alienigenas ex gentibus terre. Et nunc es super omnem israel. In his ergo sit iurandum a domino expellere omnes uxores nostras que ex alienigenis sunt cum filijs earum. Sicut tibi decretum est a maioribus secundum legem domini exurgens explica: ad te enim spectat negocium: et nos tecum sumus. Viriliter fac. Et exurgens esdras adiurauit principes sacerdotum et leuitas. et omnem israel facere secundum hec. et iurauerunt.

Ca. IX
De separatione mulierum alienigenarum stans esdras super lignum tribunal. legit coram omni populo legem domini. digressi post ad propria comedunt pingua.

Exurgens esdras ab ante atrium templi abiit in pastorum iohanne filij nasabi: et hospitatus illic non gustauit panem: nec aquam bibit: super iniquitatem multitudinis. Et facta est predicatio in omni iudea et in hierusalem omnibus qui erant ex captiuitate in hierusalem congregati: ut quicumque non occurreret biduo vel triduo diei secundum iudicium assidentium seniorum. tollerentur facultates sue: et ipse alienus iudicaret a multitudine captiuitatis. Et congregati sunt omnes qui erant ex tribu iuda et beniamin in tribus diebus in hierusalem. Hic mensis est nonus dies mensis viceseptimus. Et sedit omnis multitudo in area templi tremantes propter hyemem presentem. Et exurgens esdras: dixit illis. Vos inique fecistis collocando vobis in matrimonium uxores alienigenas. ut adderetis ad peccata israel. Et nunc date confessionem et magnificentiam domino deo patrum vestrorum et perficite voluntatem ipsam. et discedite a gentibus terre et ab uxoribus alienigenis. Et clamauit omnis multitudo: et

dixerunt voce magna: Sicut dixisti: faciemus. Sed quoniam multitudo magna est: et tempus hybernium et non possumus insubstituti stare. et hoc opus non est nobis vni diei: neque biduo. multum enim in his peccauimus stent prepositi multitudinis: et omnes qui nobis inhabitant: et quotquot habent uxores apud se alienigenas. et assistant accepto tempore ex omni loco presbyteri et iudices: usque qui soluant iram domini negotium huius. Ionathas autem filius ezeli. et ozias theca susceperunt secundum hec et bosozamus et leuis et sabba theus: simul cooperati sunt cum illis. Et steterunt secundum hec omnia vniuersi qui erant ex captiuitate. Et elegit sibi viros esdras sacerdos principes magnos de principibus eorum secundum nomina: et confederunt nouilunio mensis decimi examinare negocium istud. Et determinatum est de viris qui habebant uxores alienigenas usque ad neomeniam primi mensis. et inuenti sunt ex sacerdotibus permixti qui habebant alienigenas uxores. Et filijs iesu filij iosedech et fratribus eius maseas et eliezer et lorib et ioadeus et iniicerunt manus ut expellerent uxores suas: et ad litandum in exorationem arietem per ignorantiam suam. Et ex filijs semmerei maseas et esses et ieelech. azarias. Et ex filijs fosere. isomastias hismaenis et nathane. iusso reddus et talsas. Et ex leuitis iozabab et semeis et colnis et calitas et facteas et coluas et elionas. Et ex sacris cantoribus eliasib: zaccarus. Et ex ostiariis sallumus et tolbanes. Et ex israel: ex filijs foro osi et remias et geddias et melchias et michel et eleazar et iemebias et banas. Et ex filijs iolama. chamas et zacharias et iezrel et ioddab et emmoth et belias. Et ex filijs zathoim eliadab. et liasum. zochias et larimoth et zabdis et tebedias. Et ex filijs zebe. iohanes et amantias et zabdias et emens. Et ex filijs bani olam et malluch et iedde et iasub et asab et hierimoth. Et ex filijs addin: naathus et moosias et caleus et raanas maaseas mathathias et bescel et bonn et manasses. Et ex filijs nuas non eas et afeas et mechias et sameas et symon beniamin et malebus et marras. Et ex filijs asom. cariane mathathias et bann et eliphalach et manasses et semei. Et ex filijs bani: hieremias et moodias et abram et iohelz baneas et pelias et ionas et marimoth et eliasib et mathane et eliasis et orisas et diel et semedi et sambris ioseph. Et ex filijs nobet: idelus et mathathias et sabab et zecheda sedmi et iessei baneas. Omnes isti coniunxerunt sibi uxores alienigenas: et diuiserunt eas cum filijs. Et inhabitauerunt sacerdotes et leuite. et qui erant ex israel in hierusalem: et tota vna regione. nouilunio mensis septimi. Et erant filij israel in commorationibus suis. Et congregata est omnis multitudo simul in area que est ab oriente porte sacre. Et dixerunt esdre pontifici et lectori. ut afferret legem moysi que tradita est a domino deo israel. Et attu-

lit esdras pōtifer legē omni multitudīni eoz a viro vsq; ad mulierē et oib; sacerdotib;. audire legē nouilunio mēsis septimi. Et legebat ī area q̄ ē añ sacrā portaz tēpli. a p̄ma luce vsq; ad vesperā corā viris et mulierib;. Et dederūt omēs sensum ad legē. Et stetit esdras sacerdos et lector legis sup lignēū tribunal qd̄ fabricatū erat. Et steterūt ad eū mathathias et samus ananias azarias. vrias. ezechias et balsamus ad dexterā: et ad sinistrā: falde. misael. malachias abusthas. sabus. nabadias et zacharias. Et assumpsit esdras librū coraz omni multitudine: p̄fidebat em̄ in glia in cōspectu omniū. Et cū absoluisset legē omnes recti steterunt: et bñdixit esdras dñm deū altissimū. deū sabaoth oipotētē. Et respōdit oīs ppl̄s amen. Et eleuatis sursuz manibus. p̄cidētes in trā adorauerunt dñm: iesus et banaeus et sarebias et iaddimus et accub; et sabathe; et calithes et azarias et iozad; et ananias et philius leuite: q̄ docebāt legē dñi: et in multitudine legebāt legē dñi. et p̄ferebāt singuli eos q̄ ītelligebant lectionē. Et dixit attharathes esdre pōtifi; et lectori et leuitis q̄ docebāt multitudine dicens. Dies h̄ sanct; ē dño. Et oēs flebant cū audissent leges. Et dixit esdras. Disgressi g; māducate pinguissima q̄q; et bibite dulcissima queq; et mittite munera his q̄ nō hñt. Sāctus em̄ ē h̄ dies domini et nolite mesti esse. Dñs em̄ clarificabit vos. Et leuite deuñciabāt in publico oib; dicētes. Dies h̄ sanct; est. Nolite mesti esse. Et abierūt oēs māducare et bibere et epulari: et dare munera his q̄ nō hēbāt vt epulentur. Magnifice em̄ sunt exaltati v̄bis q̄bus edocti sunt. Et cōgregati sunt vniuersi ī hierusalē celebrare letitiam: s̄m testamentū dñi dei israel.

Explicit liber Esdre tertius.

Incipit liber Esdre quartus

Nicola; de lyra dicit q̄ ille lib̄ esdre videt̄ magis ab alio. nescit̄ q̄ doctore cōscript;. et ex pluribus collect;. Nā scribunt̄ b̄ plura q̄ ī p̄mo esdre valde sufficiēter sunt desc̄pta. nec verisimile est q̄ ip̄e ter repetierit sine necessitate. Ca. I.

Liber esdre prophete secundus: filij sarei: filij azarei: filij belchie: filij sadaie: filij sadoc. filij achitob. filij achie. filij phinees. filij belli. filij amerie. filij asiei. filij marimoto. filij arna. filij ozie. filij borith. filij abisei. filij phinees. filij eleazar. filij aarō ex tribu leui. q̄ fuit captiu; ī regione medoz in regno artaxerxis regis psarus. Et factū est v̄bū dñi ad me dicēs. Uade et nūcia p̄plo meo facinora ip̄oz et filijs eoz iniquitates q̄s ī me admiserūt. vt nūciēt filijs filioz qz

peccata parentū ip̄oz in illis creuerunt. Obliti enī mei sacrificauerūt dijs alienis. Nōne ego eduxi eos de terra egypti de domo fuitutis. Ip̄si aut̄ irritauerūt me et p̄silia mea spreuerūt. Tu aut̄ excute comā capitis tui et p̄nce oīa mala super illos: qm̄ nō obedierūt legi mee. Populus aut̄ est indisciplinat;. Usq; quo eos sustinebo q̄b; tāta beneficia cōtuli: Reges multos p̄p̄ eos subueriti. pharaonē cū pueris suis et oēm exercitū eius percussit. Oēs gentes a facie eoz pdidi. et in oriente punitiaz duaz p̄plos tyri et sydonis dissipauit: et oēs aduersarios eoz interfeci. Tu nō loquere ad eos dicēs. Nec dicit dñs. Nēpe g; vos p̄ mare trāsmearit plateas vob̄ initio munitas exhibui. Duce vob̄ dedi moysen et aaron sacerdotē lucē vob̄ p̄ colūnā ignis p̄stiti: et magna mirabilia feci in vobis. Vos autē mei obliti estis dicit dñs. Nec dicit dñs oipotens. Toturni vobis ī signo fuit castra vob̄ ad tutelā dedi: et illic murmurastis et nō triūphastis in noīe meo de pditione inimicorū vestroz: sed adhuc nunc vsq; murmurastis. Ubi sunt bñficia q̄ p̄stiti vob̄. Nonne in deserto cū esuriētis p̄clamastis ad me dicētes vt qd̄ nos in desertū istud adduxisti interficere nos. Melius nobis fuerat fūire egyptijs q̄ mori in deserto. Ego dolui gemitus vroz: et dedi māna in escam. Panē angeloz manducastis. Nōne cū sitiretis petrā excidit fluxerūt aq̄ in saturitate. Propter estus folijs arborū vos texi. Diuisi vobis terras pingues. chanaanicos et pherezicos et philistinos a facie v̄ra pieci. Quid faciāz vobis adhuc dicit dñs: Nec dicit dñs oipotens. In deserto cū essetis in flumine ammorreō sitientes et blasphemātes nomē meū. nō ignē vob̄ p̄ blasphemijs dedi sed mittēs lignū in aquā dulce feci flumē. Quid tibi faciā iacob: Noluisti obedire iuda. Transferam me ad alias gentes. et dabo eis nomē meū: vt custodiant legitima mea. Quoniā me dereliquistis: et ego vos derelinquam. Metentib; vobis a me misericordiam non miserebor: quando inuocabitis me: ego nō exaudiam vos. Maculastis enim manus vestras sanguine et pedes vestri impigri sunt ad committenda homicidia. Nō quasi me dereliquistis sed vosip̄os: dicit dñs. Nec dicit dñs omnipotēs. Nonne ego vos rogavi vt pater filios: et mater filias: et vt nutriti pueros suos: vt essetis mihi in populum: et ego vobis in deum. et vos mihi in filios: et ego vobis ī patrem. Ita vos collegi vt gallina pullos suos sub alas suas. Modo autem quid faciam vobis. Projiciam vos a facie mea. Oblationem cū mihi attuleritis auertā faciem meā a vobis. Dies enī festos vestros et neomenia et circūciōes repudiā. ego misi pueros meos p̄phas ad vos q̄s acceptos interfecistis et laniastis corpa eoz. q̄ sanguinē exq̄rā dic̄ dñs. Nec dicit dñs oipotēs.

Domus vna deserta est. Prohincia vos sicut vetus stipula. et filii per creationem non facient. quoniam mandatum meum neglexerunt. et quod malum est coram me fecerunt. Tradam domos vestras populo venienti qui me non audientes credunt. quibus signa non ostendi facient que precepi. Prophetas non viderunt: et memorabunt iniquitatum eorum. Testor populi venientis gratiam cuius pueri exultant cum leticia. me non videtes oculis carnalibus. sed spiritu credentes que dixi. Et nunc frater aspice que gloria erit vide populum venientem ab oriente. quibus dabo ducatum abraam isaac et iacob et osee et amos et michae et iohel et abdie et ione et naum et abachuc sophonie. aggei. zacharie et malachim qui et angelus domini vocatus est.

Ca. II

Hec dicit dominus. Ego eduxi populum istum de babilonia. quibus mandata dedi per pueros meos populus audire noluerunt. sed irrita fecerunt mea consilia. Mater que eos generavit: dicit illis. Ite filii. quia ego vidua sum et derelicta. Educaui vos cum leticia: et amisi vos cum luctu et tristitia. Quoniam peccastis coram domino deo vestro. et quod malum est coram eo fecistis. Modo autem quod faciam vobis: Ego vidua sum et derelicta. Ite filii et petite a domino misericordiam. Ego autem te per testes inuoco super matrem filiorum que noluerunt testamentum meum seruare ut des eis confusione et matrem eorum in direptione: ne generatio eorum fiat. Dispergant gentes nomina eorum. deleantur a terra quoniam spreuerunt lacrimam meam. Ne tibi assuam. que abscondis iniquas penes te. Bens mala memorare quod fecerim sodomae et gomorre quae terra iacet in piceis glebis et aggeribus cinerum. Sic dabo eos que me non audierunt. dicit dominus omnipotens. Hec dicit dominus ad esdras. Nuncia populo meo quoniam dabo eis regnum hierusalem quod daturus eram israel: Et summa mihi gloria illorum: et dabo eis tabernaculum aeternum que propaueram illis. Lignum vite erit illis in odore unguenti. et non laborabunt neque fatigabunt: Ite et accipietis. Rogate vobis dies paucos ut imoretur. Iam paratum est vobis regnum. Vigilate Testare celum et terram. Contrui enim malum et creavi bonum. quia viuus ego dicit dominus. Mater amplectere filios tuos: educa illos cum leticia. Sicut columba confirma pedes eorum. quoniam te elegi dicit dominus. Et resuscitabo mortuos de locis suis. et de monumentis educaui illos. quoniam cognoui nomen meum in israel. Noli timere mater filiorum quoniam te elegi dicit dominus. Mittam tibi adiutorium pueros meos esaiam et hieremiam. ad quos consilium sanctificaui et parauimus tibi arbores duodecim: grauatas variis fructibus: et totidem fontes fluentes lac et mel. et montes immesos septem: habentes rosam et liliam in quibus gaudio implebo filios tuos. Vidua iustitiae. pupillo iudicia: egeni daturus orphanum tuere: nudum vesti: confractum et debile cura: claudum irridere noli: tutare manuum. et cecum ad visionem claritatis mee admittre. Senem et iuuenem intra muros tuos

serua. mortuos ubi inueneris signas comenda sepulchro. et dabo tibi primam cessionem in resurrectione mea. Pausa et quiesce populus meus: quia veniet requies tua. Nutrix bona nutri filios tuos: confirma pedes eorum. Seruos quos tibi dedi: nemo ex eis interiet. Ego enim eos requirax de numero tuo. Noli fatigari. Cum enim venerit dies pressurae et angustiae. alii plorabunt et tristes erunt. tu autem hilaris et copiosa eris. Zelabunt gentes: et nil aduersus te poterunt: dicit dominus. Manus mee regent te: ne filii tui gehennam videant. Jocundare matrem cum filiis tuis quia ego te eripiam: dicit dominus. Filios tuos dormientes memorare: quoniam ego eos educam de lateribus terre: et miam cum illis faciam. quoniam misericors sum: dicit dominus omnipotens. Amplectere natos tuos usque dum venio et prestes illis misericordiam: quoniam exuberant fontes mei. et gratia mea non deficiet. Ego esdras preceptum accepi a domino in monte oreb ut irem ad israel. Ad quos cum venirem reprobrauerunt me et respuerunt mandatum domini. Ideoque vobis dico gentes: que auditis et intelligitis. Expectate pastorem vestrum. requiem eternitatis dabit vobis quoniam in primo est ille qui in fine seculi adueniet. Parati estote ad premia regni: quia lux perpetua lucebit vobis per eternitatem temporis. Fugite umbram seculi huius. Accipite iocunditates glorie vestre. Ego testor palam saluatore meum. comendatum domus accipite et iocundamini: gratias agentes ei qui vos ad celestia regna vocauit. Surgite et stete et videte numerum signatorum in conuiuio domini. Qui se de umbram seculi transtulerunt splendidas tunicas a domino acceperunt. Recipe syon numerum tuum et conclude candidatos tuos que legem domini compleuerunt. Filiorum tuorum quos obtabas plenus est numerus. Roga imperium domini: ut sanctificet populus tuus que vocatus est ab initio. Ego esdras vidi in monte syon turbam magnam quam numerare non potui: et omnes canticis collaudabant dominum. Et in medio eorum erat iuuenis statura celsus. eminentior omnibus illis et singulis eorum capitibus imponebat coronas et magis exaltabat. Ego autem miraculo tenebar. Tunc interrogavi angelum et dixi. Qui sunt hi domine. Qui respondens dixit mihi. Hi sunt que mortalem tunicam deposuerunt: et immortalis sumpsit: et professi sunt nomen dei. Modo coronantur accipiunt palmas. Et dixi angelo. Ille iuuenis quos est que eis coronas imponit: et palmas in manibus tradit. Et respondens dixit mihi. Ipse est filius dei quem in seculo professi sunt. Ego autem magnificare eos cepi: que fortiter per nomen domini steterunt. Tunc dixit mihi angelus. Vade annuncia populo meo gloria et quanta mirabilia domini dei vidisti.

Anno tricesimo ruine ciuitatis eram in babilone: et conturbatus sum super cubiculo meo recubens. Et cogitationes mee ascendeabant super cor meum: quoniam vidi desertionem syon et abundantiam eorum qui habitant in babilone.

E
B
L
B
D
Z

Et ventilat⁹ est spūs meus valde. Et cepi loqui ad altissimuz verba timorata. Et dixi. O dñator dñe tu dixisti ab initio qñ plantasti terrā. et b̄ solus: et impasti pp̄lo. et dedisti adā corp⁹ mortuū. sed et ip̄m figmētū manuū tuaz erat: et insufflasti in eū sp̄m vite. et fact⁹ ē viues corā te. et induxisti eū in paradiso quē plātauerat dextra tua anteq̄ terra aduentaret. Et huic mādaſti diligere vias tuā et p̄teriuit eā: et statim instituisti in eo mortē et in nationibus eius: et nate sunt gētes et trib⁹ et ppli et cognationes: quaz nō est numer⁹. Et ambulauit vnaq̄q; gēs in voluntate sua: et mira agebāt corā te: et spernebāt p̄cepta tua. Iterum aut̄ in tpe induxisti diluuiū sup̄ inhabitantes seculū: et pdidisti eos. Et factuz est in vnoq; eoz sicut adē mori: sic his diluuiū. Dereliquisti aut̄ vnuz ex his noe cum domo sua. et ex eo iusti oēs. Et factū est cū cepissent multiplicari q̄ habitabāt sup̄ terrā. et multiplicauerūt filios et populos et gētes multas. et ceperūt iterato ipie⁹ tatē facere plus q̄ priores. Et factū est cū iniq̄tatē facerēt corā te. elegisti tibi virū ex his cui nomen erat abraam. Et dilexisti eū. et demōstrasti ei soli voluntatē tuā. et disposuisti ei testamētum eternum: et dixisti ei vt nō vnq̄ derelinq̄res semen eius. Et dedisti ei isaac: et isaac dedisti iacob et esau. Et segregasti tibi iacob. esau autem separasti. Et fact⁹ ē iacob ī multitudine magna. Et factū est cuz educeres semen eius ex egypto adduxisti sup̄ montē syna. Et inclinasti celos et statuisti terrā. et cōmouisti orbē et tremere fecisti abyssos: et turbasti seculū. et trāsijt gl̄ia tua portas q̄ttuoz ignis et terremot⁹ et spūs et gelu vt dares semini iacob legē et generationi isrl̄ diligentia. Et nō abstulisti ab eis cor malignū vt faceret lex tua ī eis fructū. Cor enī malignū baiulans p̄mus adā trāsgressus et vici⁹ est s; et oēs qui de eo nati sunt. Et facta ē p̄manens infirmitas et lex cū corde ppli cū malignitate radicis et discessit qd̄ bonū ē. et māsit malignū. Et transierunt tpa et finiti sunt anni. et suscitasti tibi suuz noīe dauid: et dixisti ei edificare ciuitatē noīs tui et offerre ibi in eadē thus et oblatiōes. Et factū est hoc annis multis. et dereliquerunt qui habitabāt ciuitatē in oib⁹ faciētes: sicut fecit adaz et oēs gnatiōes eius. Stabant enī et ipi corde maligno. Et tradidisti ciuitatē tuā in manib⁹ inimicorum tuoz. Nunqd̄ meliora faciūt q̄ habitant babylonē. Et p̄pter hoc dñabit syon. Factuz est cū venissem huc et vidissem impietates: quaruz non est numerus. et delinquentes multos vidit aīa mea hoc tricesimo anno et excessit cor meus: qm̄ vidi quō sustines eos peccātes. et pepercisti ipie agentib⁹. et pdidisti pplm̄ tuū et p̄seruasti inimicos tuos: et nō significasti. Nihil memini quō debeat derelinqui via hec. Nunquid meliora fa-

cit babylon q̄ syon. aut alia gens cognouit te p̄ter isrl̄: Aut q̄ tribus crediderūt testamētis tuis sicut iacob: Quaz merces non cōpauit: neq; labor fructificauit. Pertrāsiens enī p̄transiui ī gētib⁹. et vidi abundātes eas: et nō memorantes mandatorū tuoz. Nunc ergo pondera in statera nostras iniq̄tates: et eoz qui habitant in seculo et nō inueniet nomen tuum nisi in israel. Aut qñ nō peccauerūt in cōspectu tuo q̄ habitant terrā. aut que gens sic obseruauit mādata tua: Vos quidē per nomia inuicmes seruasse mādata tua: gentes aut̄ non inuenies. Ca. III

Et r̄ndit ad me angelus q̄ missus est ad me: cui nomē vriel: et dixit mihi. Excessit cor tuū in seculo b̄: et cōprehēdere cogitas viam altissimi. Et dixi. Ita dñe meus Et r̄ndit mihi: et dixit. Tres vias missus suz ostēdere tibi. et tres similitudines p̄ponere coram te de quib⁹ mihi si renūciaueris vnaz ex his. et ego tibi demōstrabo viā quā desideras vi dere. et docebo te vñ sit cor malignum. Et dixi loquere dñe me. Et dixit ad me. Uade pondera mihi ignis pondus. aut mensura mihi statum venti. aut reuoca mihi diē que p̄terijt. Et r̄ndi et dixi. Quis natoruz poterit facere vt me interrogēs de his: Et dixit ad me. Si essem interrogās te: dicens: quāte habitatiōes sunt in corde maris: aut quāte vene sunt in principio abyssi. aut quante vene sunt super firmamētum. aut q̄ sunt exitus paradisi. diceres mihi fortassis in abyssum nō descendi: neq; in infernum adhuc. neq; in celum vnq̄ ascendi. Nunc aut̄ nō interrogauit te nisi de igne et vento et die p̄ quam trāsisti. et a quib⁹ separari nō potes. et nō r̄ndisti mihi de eis. Et dixit mihi Tu que tua sunt coadulescētia nō potes cognoscere. Et quō poterit vas tuū cape altissimi viā. et iam extery⁹ corrupto seculo intelligere corruptionem euidentem in facie mea. Et dixi illi. De lius erat nos nō esse q̄ adhuc viuētes viuere in impietatibus. et pati et nō intelligere de q̄ re. Et r̄ndit ad me et dixit. Proficiscēs p̄fectus sum ad siluā lignoz cāpi. et cogitauerūt cogitationem et dixerūt. Venite et eamus et faciam⁹ ad mare bellum. vt recedat corā nobis. et faciamus nobis alias siluas. Et silt fluctus maris. et ipi cogitauerūt cogitationē et dixerūt. Venite ascēdētes debellamus siluas cāpi. vt et ibi p̄sumemus nobismetipis aliā regionē. Et fact⁹ est cogitat⁹ silue in vanū. Venit enī ignis et p̄sumpsit eā. Silt et cogitat⁹ fluctuū maris. Stetit enī arena et p̄hibuit eos. Si enī esses iudex hoz. quē incipes iustificare. aut quē cōdemnare. Et respōdi et dixi. Utiq; vanā cogitationē cogitauerūt. Terra enim data est silue. et mari loc⁹ portare fluctus suos. Et r̄ndit ad me et dixit. Bene tu iudicasti. et q̄re nō iudicasti tibi metip̄i: Quēadmodū enim terra

silue data est. et mare fluctibus suis. sic quod super terram inhabitant quod sunt super terram intelligere solummodo possunt. et quod super celos quod super altitudinem eorum. Et respondit et dixit. Deprecor te domine. ut mihi des sensus intelligendi. Non enim voluit interrogare de superioribus tuis. sed de his quod pertransierunt per nos quotidie. propter quod israel datur in opprobrium gentibus que dilexisti populum datur esse tribum impiis: et lex patrum nostrorum in interitum deducta est: et dispositiones scripte nulle que sunt: et pertransiimus de seculo ut locustae: et vita nostra stupor et pavor et nec digni sumus: minus prosequi. Sed quid faciet nos in suo quod invocatum est super nos. Et de his interrogavi. et respondit ad me: et dixit. Si fueris plurimum scrutatus frequenter miraberis. Quoniam festinas festinat seculum pertransire. et non capit portare quod in futuris temporibus. iustis reprobata sunt. quam plenam iniusticia est seculum et infirmitas. De quibus autem interrogas dicam. Seminatam est enim malum. et necdum venit destructio ipsius. Si ergo non inuersus fuerit quod seminatum est: et discesserit locus ubi seminatum est malum: non veniet ubi seminatum est bonum. Quoniam gramen seminis mali seminatum est in corde adam ab initio. et quantum impietatis generavit usque nunc. et generatus cum veniat area. Estima autem apud te gramen mali seminis quantum fructum impietatis generavit. quam secate fuerint spice quarum non est numerus quam magna area incipiet facere. Et respondit et dixit. Quomodo et quam habet. Quare modici et mali anni nostri. Et respondit ad me. et dixit mihi. Non festines tu super altissimum. Tu enim festinas inaniter esse super ipsos. Nam excessus tuus multus. Nonne de his interrogauerunt aie iustorum in promptuariis suis: dicentes. Usquequo spero sicut quam veniet fructus areae mercedis nostre. Et respondit ad ea hieremiel archangelus et dixit. Quoniam impletus fuerit numerus seminum in vobis. quam in statera ponderavit seculum: et mensura mensuravit tempora: et numero numeravit tempora. et non commouit nec excitavit usque dum impleat predicta mensura. Et respondit et dixit. Dominator domine. sed et nos omnes pleni sumus impietate. Et ne forte propter nos non impleant iustorum areae: propter peccata inhabitantium super terras. Et respondit ad me: et dixit. Vade et interroga pregnantem si quando impleverit nouem menses suos: adhuc poterit matris eius retinere partum in semetipso. Et dixit. Non pro domine. Et dixit ad me. In inferno proptuarum aiarum matrici assimilata sunt. Quomodo enim illa festinat quod parit effugere necessitate partus: sic et hec festinat reddere ea quod commedata sunt. Ab initio tibi demonstrabit de his quod cupiscis videre. Et respondit et dixit. Si inueni gramen ante oculos tuos. et si possibile est. et si idoneus sum. demonstra mihi si plusquam preteritum sit. habet venire aut plura pertransierunt supra quam futurum est. Quid pertransiuit scio. quod autem futurum sit ignoro. Et dixit ad me. Sta super dexteram partem et demonstrabo tibi inter

pretationem similitudinis. Et steti et vidi. et ecce fornax ardens transiit coram me. Et factum est cum transiret flammam vidi. et ecce superavit fumus. Post hec transiit coram me nubes plena aque. et immisit pluviam impetu multam. Et cum transisset impetus pluvie superauerunt in ea gutte. Et dixit ad me. Cogita tibi. Sicut crescit pluvia amplius quam gutte. et ignis quam fumus. sic superabundavit que transiit mensura. Superauerunt autem gutte et fumus. Et oravi: et dixi. Putas viuo usque in diebus illis. Vel quid erit in diebus illis. Respondit ad me: et dixit. de signis de quibus me interrogas ex parte possis tibi dicere. de vita autem tua non sum missus dicere tibi: sed nescio.

De signis autem. ecce dies venient in quibus appropinquabunt quod inhabitant terram incensum multo: et abscondet veritatem via: et sterilis erit a fide regio. et multiplicabit iniusticia super hanc quam ipse tu vides. et super quam audisti olim. et erit imposito vestigio quam nunc vides regnare regione: et videbunt eam desertam. si autem tibi dederit altissimus vivere videbis post tertiam tubam. et relucescet subito sol nocturnus: et luna ter in die. et de ligno sanguis stillabit. et lapis dabit vocem suam. et populi commovebunt: et regnabit que non sperant qui inhabitant super terram: et volatilia commigrationem facient. et mare sodomiticum pisces reiciet. et dabit vocem nocturnam quam non nouerant multi. Dies autem audiet vocem eius. Et chaos fiet per loca multa: et ignis frequenter remittetur. et bestie aggresses transinigrabunt: et mulieres menstruate pariet monstra et in dulcibus aque false inuenient: et amici omnes semetipos expugnabunt: et abscondet tunc sensus. et intellectus sepabit in promptuarii suum et queret a multis: et non inueniet. et multiplicabit iniusticia et incontinentia super terram. Et interrogabit regio primam suam: et dicet. Numquid per te pertransiit iusticia iustum faciens. Et hoc negabit. Et erit in illo tempore: et sperabunt homines et non impetrabunt: laborabunt et non dirigent vicem eorum. Hec signa dicere tibi promissum est mihi. Et si oraueris iterum et ploraueris sicut et nunc. et ieiunaueris septem diebus: audies iterato horum maiora. Et euigilavi et corpus meum horruit valde: et anima mea laboravit ut deficeret. Et tenuit me quod venit angelus quod loquebatur in me. et confortauit me et statuit me super pedes. Et factum est in nocte secunda: et venit ad me salathiel dux populi: et dixit mihi. Ubi eras. Et quare vultus tuus tristis. Aut nescis quam tibi creditur esse israel in regione transmigrationis eorum. Exurge ergo et gusta panem: et non derelinquas nos sicut pastor gregem suum in manibus lupoꝝ malignoꝝ. Et dixit ei. Vade a me: et non appropies ad me. Et audiuit ut dixi: et recessit a me. Et ego ieiunavi diebus septem ululans et plorans. sicut mihi mandauit vtiel angelus. Et factum est post dies septem. et

iter cogitationes cordis mei moleste erant mihi valde. Et resumpsit anima mea spiritu intellectus. et iterum cepi loqui coram altissimo sermone. Et dixi. Dominator domine ex omni silua terre: et omnibus arboribus. et elegisti vineam unicam. ex omni terra orbem elegisti tibi foueam unam. et ex omnibus floribus orbis elegisti tibi liliū unū. et ex omnibus abyssis maris replesti tibi riuū unū. et ex omnibus edificatis ciuitatibus edificasti tibi metropolim syon. et ex omnibus creatis volatilibus nominasti tibi colubam unam. et ex omnibus plasmatis pecoribus prouidisti tibi ouem unam et ex omnibus multiplicatis populis acquisiuisti tibi populum unū. et ab omnibus probata legem donasti huic quam desiderasti populo. Et nunc domine ut quod tradidisti unū pluribus. Et preparasti super unam radicem alias. Et disperdidisti unicum tuum in multis. Et calcauerunt eum qui dicebant sponsum tuis: quique tuis testamentis non credebant. Et si odium odisti populum tuum tuis manibus debet castigari. Et factum est cum locutus essem sermone: et missus est angelus ad me qui ante venerat ad me preterita nocte. et dixit mihi. Audi me et instrua te: et intende mihi et adhaerent coram te. Et dixi. Loquere domine me. Et dixit ad me. Valde tu in excessu mentis factus es pro israel. An plus dilexisti eum quam qui eum fecit. Et dixi ad eum. Non domine. sed dolens locutus sum. Torquet enim me renes mei pro omnem horam querentem apprehendere semitam altissimam. et inuestigare partem iudicii eius. Et dixit ad me. Non potes. Et dixi. Quare domine? Ad quod nascebar aut quare non fiebat matrix matris mee mihi sepulchrum ut non viderem laborem iacob et defatigationes gentis israel. Et dixit ad me. Numera mihi quae necdum uenerunt et collige mihi dispersas guttas. et reuirta mihi aridos flores. et aperi mihi clausa promptuarum: et produca mihi inclusos in eis flatum. Demostra mihi uocis ymaginem tunc ostendas tibi laborem quem rogas videre. Et dixi. Dominator domine. quis enim est qui potest scire nisi qui cum hominibus habitationem non habet. Ego autem insipientes et quomodo potero dicere de his quibus me interrogasti. Et dixit ad me. Quomodo non potes facere unum de his quae dicta sunt. sic non poteris inuenire iudicium meum. aut in fine charitatem quam populo promisi. Et dixi. Sed ecce domine. tu prope es his qui in fine sunt. Et quid faciet qui ante me fuerunt. aut nos. aut hi qui post nos? Et dixit ad me. Corone assimilabo iudicium meum. Sicut non nouissimorum tarditas sic nec priorum velocitas. Et respondi et dixi. Nec poteris facere eos qui facti sunt: et qui sunt et qui futuri sunt in unum. ut celeriter iudicium tuum ostendas. Et respondit ad me: et dixit. Non potest festinare creatura super creatorem. nec sustinere seculum eos qui in eo creandi sunt in unum. Et dixi. Quomodo dixisti seruo tuo quomodo uiuificas uiuificasti a te creatam creaturam in unum. et sustinebat creatura poterit et nunc portare portes in unum. Et dixit ad me. Interroga matricem mulieris. et dices ad eam. Et si paris. quare pro tempore. Rogo ergo eam ut det decem in unum. Et dixi.

Non utique poterit: sed secundum tempus. Et dixit ad me. Et ego dedi matricem terre his qui seminati sunt super eam pro tempore. Quomodo enim infans non parit ea quae senum sunt. sic ego disposui a me creatum seculum. Et interrogauit et dixi. Cum iam dederis mihi uiam loquar coram te. Nam mihi nostra de qua dixisti mihi. adhuc iuuenis est: iam senectuti appropinquat. Et respondit ad me. et dixit. Interroga eam quae parit et dicet tibi. Dices enim ei. Quare quos peperisti nunc non sunt filii his qui ante te sed minores statura. Et dicet tibi et ipsa. Alii sunt qui in iuuentute virtutis nati sunt. et alii qui sub tempore senectutis deficiente matrice sunt nati. Considera ergo et tu quomodo minor statura estis pro his qui ante vos: et qui post vos minor quam vos quasi iam senescetes creature. et fortitudinem iuuentutis pretereuntes. Et dixi. Rogo domine si inueni gratiam ante oculos tuos. demonstra seruo tuo per quem uisites creaturam tuam. **Ca. VI**

Et dixit ad me. Initio terreni orbis: et antequam stareret exitus seculi. et antequam spiraret uentio nes uentorum et antequam sonaret uoces tonitruum. et antequam splenderet nitores choruscationum. et antequam confirmarentur fundamenta paradisi. antequam uiderentur decori flores. et antequam confirmarentur motu uirtutes. antequam colligerentur innumerabiles militie angelorum. et antequam extollerentur altitudines aeris. et antequam noiarentur mensurae firmamentorum. et antequam estuareret camini in syon. et antequam inuestigarentur portes anni. et antequam abalienarentur eorum qui nunc peccant ad inuentiones: et designati essent qui fide in esau rizaerunt: tunc cogitauit et facta sunt pro me solus et non pro alio. et finis pro me et non pro alio. Et respondi et dixi. Que erit separatio temporum. Aut quomodo prioris finis et sequentis initium. Et dixit ad me. Ab abraam usque ad isaac quomodo nati sunt ab eo iacob et esau. manus iacob tenebat ab initio calcaneum esau. Finis enim huius seculi esau. et principium sequentis iacob. Dominus manus inter calcaneum et manum. Aliud noli querere esdra. Et respondi et dixi. O dominator domine. si inueni gratiam ante oculos tuos oro ut demostres seruo tuo finem signorum tuorum: quorum partem mihi demostrestis nocte precedere. Et respondi et dixit ad me. Surge super pedes tuos et audi uocem plenissimam sonitus. Et erit sicut commotio. nec commouebit locum in quo stes super eum. Ideo cum loquitur tu non expauescas. quomodo de fine uentorum: et fundamentum terre intelligit. quomodo de ipsis sermo tremescit et commouetur. Scit enim quomodo finem eorum optet commutari. Et factus est cum audissem. surrexi super pedes meos et audiui. et ecce uox loquens: et sonus eius sicut sonus aquarum multarum. Et dixit. Ecce dies ueniunt: et erit quomodo appropinquare incipiam: ut uisite habitantes in terra. et quomodo inquirere incipiam ab eis qui iniuste nocuerunt iniusticia sua. et quando suppleta fuerit humilitas syon: et cum supersignabitur seculum quod incipiet pertransire. haec signa faciam. Libri

aperientur ante faciē firmamēti. et oēs videbunt
 fili: et anniculi infantes loquntur vocib⁹ suis. et pre-
 gnātes imaturos pariet infantes triū et quattuor
 mensū: et vinēt et suscitabunt. Et subito appare-
 bunt semiata loca nō seminata. et plena p̄mptuas
 ria subito inuenient vacua: et tuba canet cū sono
 quā cū oēs audierint: subito expauescēt. Et erit
 in illo tpe debellabūt amici amicos vt inimici et
 expauescet terra cū his. Et vene fontiu stabūt et
 nō decurrēt in horis tribus. Et crit: oīs q̄ dereli-
 ctus fuerit ex oib⁹ istis q̄b⁹ p̄diti tibi: ip̄e salua-
 bit et videbit salutare meū et in finē seculi v̄i. Et
 videbūt q̄ recepti sūt hoies q̄ mortē nō gustave-
 rūt a natiuitate sua et mutabit cor inhabitantiū:
 et cōuertēt in sensū suū. Delebit em̄ malū et exti-
 guet dolus. Florebit aut̄ fides et vincetur corru-
 ptela. et oñdet veritas q̄ sine fructu fuit dieb⁹ tā-
 tis. Et factū ē cū loqret̄ mibi. et ecce paulatim in-
 tuebar sup eū añ quē stabā et dixit ad me b. Veni
 tibi oñdere tps v̄ture noctis. Si ergo iterū ro-
 gaueris: et itez ieiunaueris septē dieb⁹. itez tibi
 renūciabo hoz̄ maiora p̄ diē q̄ audiui. Audita
 est em̄ vox tua apud altissimū. Vidit em̄ fortis
 directionē tuā et puidit pudicitia quā a iuuentu-
 te tua hūisti: et ppter b̄ misit me demonstrare tibi
 hec oia: et dicere tibi. Cōfide et noli timere: et no-
 li festinare cū p̄oribus t̄pibus cogitare vana vt
 nō pperes a nouissimis t̄pib⁹: Et factū est post
 hec et fleui itez: et filii ieiunauit septē dieb⁹ vt sup
 pleam tres hebdomadas q̄ dicte sunt mibi. Et
 factū est in octaua nocte et cor meū turbabatur
 iterato in me: et cepi loqui corā altissimo. Inflā-
 mabat em̄ spūs meus valde: et aia mea anxiaba-
 tur. et dixi. O dñe loqns locut⁹ es ab initio crea-
 ture in p̄mo die dicēs. Fiat celū et terra: et tuum
 h̄bū: opus p̄fectus. Et erat tunc spūs et tenebre
 circūferebant et silentiū. son⁹ vocis hois nōduz
 erat abs te. Tūc dixisti de thesauris tuis p̄ferri
 lumen luminosum q̄ appareret opus tuum. Et
 die secūdo creasti spm̄ firmamenti: et impasti ei
 vt diuideret et diuisionem faceret inter aquas vt
 pars q̄dā sursum recederet: pars h̄o deorsus ma-
 neret. Et tertia die impasti aq̄s cōgregari in se-
 ptima pte terre: sex h̄o ptes siccasti et cōseruasti
 vt ex his sint corā te ministrantia seminata a dō
 et culta. Verbu em̄ tuū p̄cessit: et opus statim fie-
 bat. Processit em̄ subito fructus multitudinis.
 im̄sus et cōcupiscētie gust⁹ mltiformes et flo-
 res colore imutabili. et odores odoramēti inuesti-
 gabilis. Et die tertio b̄ facta sunt. Quarta autē
 die impasti fieri solis splendorē. lune lumē. stel-
 larū dispositionē. et impasti eis vt defuierēt: futu-
 ro plasmato homini. Quinto autē die dixisti se-
 ptime parti vbi erat aq̄ congregata vt p̄crearet
 aialia et volatilia et pisces et ita fiebat. Et q̄ muta

et sine aia q̄ dei nutu iubebant aialia faciebatur
 ex b̄ mirabilia tua nationes enarrēt. Et tūc p̄ser-
 uasti duas aias. nom̄ vocasti enoch et nom̄ scde
 vocasti leuiathā. et sepasti ea ab altitro. Nō em̄
 potat septia ps vbi erat aq̄ cōgregata cape ea. et
 dedisti enoch vnā pte q̄ siccata ē tertio die vt ha-
 bitet i ea vbi sūt mōtes mille. Leuiathā autē de-
 disti septimā pte hūidā et fuasti eā vt fiat in de-
 uorationē q̄b⁹ vis et qñ vis. Sexto autē die ipa-
 sti tre vt crearet corā te iuūta et bestias et repti-
 lia et sup his adam. quē cōstituisi ducē sup oib⁹
 factis q̄ fecisti. et ex eo educimur nos oēs quēq̄
 elegisti pplm̄. Nec autē oia dixi corā te dñe. qz p̄-
 pter nos creasti sc̄lm̄. Residuas at̄ gētes ab adā
 natas dixisti eas nil esse. et qm̄ saline assimilate
 sunt. et quasi stillicidiū de vase simlasti abūdā-
 tiā eoz. Et nūc dñe ecce iste gētes q̄ in m̄bilū de-
 putate sunt. cepūt dñari n̄ri et deuorare. nos autē
 ppl̄s tu⁹ quē vocasti p̄mogenitū vnigenitū emu-
 latozē tuū traditi sum⁹ in manib⁹ eoz. Et si p̄p̄-
 nos creatū ē sc̄lm̄. quare nō hereditatē posside-
 mus cū seculo. Usq̄qu obec?

VII

Et factū ē cū finissem loq̄ v̄ba b̄. missus ē
 ad me angel⁹ q̄ missus fuerat ad me pri-
 mis noctib⁹. et dixit ad me. Surge esdra
 et audi p̄mōes q̄ veniloq̄ ad te. Et dixi. Loquere
 d̄s me. Et dixit ad me. Mare positū ē in spacio
 so loco vt eēt altū et im̄sum. erit autē ei introit⁹ in
 angusto loco posit⁹ vt eēt filis fluminib⁹. Quis
 em̄ volēs voluerit ingredi mare et videre eū vel
 dñari ei⁹ si nō trāserit āgustū: in latitudinē quō
 venire poterit. Itē aliud. Civitas ē edificata et
 posita i loco capestri. est autē plena oīz bonoz.
 Introit⁹ ei⁹ angust⁹ et in p̄cipiti posit⁹. vt esset a
 dextris q̄dē ignis. a sinistris aq̄ alta. semita autē
 ē vna sola int̄ eos posita. b̄ ē int̄ ignē et aquā vt
 nō capiat semita nisi solūmō vestigiū hois. Si
 autē dabit̄ ciuitas hoī in hereditatē. si nūq̄ ante
 positū piculū p̄trāserit quō accipiat hereditatē
 suā. Et dixi. Sic dñe. Et dixit ad me. Sic est et
 isrl̄ ps. Propter eos em̄ feci sc̄lm̄. et qñ trāsgres-
 sus ē adā cōstitutōes meas iudicatū ē qd̄ factus
 ē. Et facti sūt introit⁹ h̄ sc̄li angusti et dolētes et
 laboriosi. pauci autē et mali et piculoz pleni et
 labore magnope fulti. nā maioris sc̄li introit⁹ spa-
 ciosi et securi. et faciētes immortalitatē fructū. Si
 ergo igrediētes nō fuerit igressi q̄ viuūt āgusta
 et vana b̄ nō potēt recipe q̄ sūt reposita. Nūc er-
 go q̄re tu cōturbaris cū sis corruptibilis. et qd̄
 moneris tu cū sis mortalis. Et q̄re nō accepisti i
 corde tuo qd̄ ē futur⁹. s̄ qd̄ in p̄nti. Rñdi et dixi
 Dñator dñe ecce disposuisti lege tua. qm̄ iusti he-
 reditabūt b̄. Impij autē p̄ibūt. iusti autē ferēt āgu-
 sta. spantes spaciofa. Qui em̄ impie gesserunt et
 angusta passi sunt et spaciofa non videbunt. Et

v i

dixit ad me. Nō est iudex sup deū: neq; itelligēs sup altissimū. Pererūt em̄ multi p̄ntes. q; negli- git q̄ an̄posita ē dei lex. Q̄dās em̄ mādauit de us venietib; qm̄ veneūt. q̄d faciētes viuerēt z q̄d obf̄uātes nō punirent. Hi aut̄ nō sūt psuasi. z d̄ dixerūt ei z cōstitueūt sibi cogitamē vanitatis. z p̄posueūt sibi circūuentiōes delictorū. z sup dixē- rūt altissimo nō eē: z vias ei; nō cognouerūt z le- gē ei; spreuerūt: z sp̄siōes ei; abnegauerūt. z i le- gitimis ei; fidē nō h̄uerūt: z opa ei; nō p̄fecerūt. Propter h̄ esdra vacua vacuis: z plena plenis. Ecce t̄ps veniet. Et erit quando venient signa que predixi tibi. Et appebit sp̄sa. z appescens oñdes q̄ nūc subducit̄ trā. z ois q̄ liberat̄ de p̄di- ctis malis: ip̄e videbit mirabilia mea. Reuelabit̄ em̄ fili; me; iesus cū his q̄ cū eo sunt. z iocunda- bunt̄ q̄ relict̄ sūt in annis q̄dringētis. Et erit p̄- ānos hos z moriet̄ fili; me; christ;. z oēs q̄ spi- ramētū h̄nt hoies. z cōuertet̄ sc̄lm̄ in antiquū si- lentiū dieb; septē sic̄ in horib; iudicijs: ita vt ne- mo derelinquat̄: z erit post dies septē z excitabi- tur qd̄ nōdū vigilat̄ sc̄lm̄. z moriet̄ corruptū. Et trā reddet̄ q̄ in ea dormiūt. z puluis q̄ in eo silen- tio h̄itāt: z p̄mptuaria reddet̄ q̄ eis cōmēdate s̄- aic;. Et reuelabit̄ altissim; sup sedē iudicij. z per- trāsibūt̄ miserie: z lōganimitas cōgregabit̄. Iu- diciū aut̄ solū remāebit: vitas stabit z fides cō- ualescet. Et op; subsequētur: z merces oñdes: z iu- sticie vigilabūt. z iniusticie nō d̄nabunt. Et dixi- mus abraā p̄p̄t sodomitas orauit. z moyses p̄ p̄rib; q̄ in deſto peccauerūt. z q̄ post eū p̄ isrl̄ in dieb; achā z samuelis z dauid p̄ cōfractōe. z sa- lomō p̄ eis q̄ veneūt in sc̄rificatiōe. z helias p̄ his q̄ pluuiā accepūt z p̄ mortuo vt viueret. et ezechias p̄ p̄p̄o in dieb; sennacherib;. z multi p̄ multis. Si ergo mō qm̄ corruptibile icreuit z in- iusticia multiplicata ē. z orauerūt iusti p̄ impijs q̄re z nūc sic nō erit: Et respōdit ad me: z dixit. P̄ns sc̄lm̄ nō ē finis. gl̄ia in eo fr̄q̄ns manet. p̄- pter h̄ orauit̄ p̄ iualidis. Dies em̄ iudicij erit fi- nis t̄pis hui; z initū t̄pis future immortalitatis. i- q̄ p̄trāsūt̄ corruptela: soluta ē in t̄pantia. absci- sa ē incredulitas: creuit aut̄ iusticia: orta est veri- tas. Tūc em̄ nemo poterit saluare eū q̄ p̄nt. neq; demergere q̄ vincit. Et r̄ndit: z dixi. Dic p̄mo me; p̄mus z nouissim;. qm̄ meli; erat nō dare terras adā: vel cū iam dedisset coercere eū vt nō pecca- ret. Quid em̄ p̄dest hoib; in p̄nti viuere in tristi- cia: z mortuos sperare p̄nitionē. O tu qd̄ feci- sti adam. Si em̄ tu peccasti: nō ē fact; solius tu; casus: sed z n̄ q̄ ex te aduenim;. Quid em̄ p̄dest nobis si p̄missum est nob; imortale t̄ps. nos aut̄ mortalia opa egim;. Et qm̄ p̄dicta est nob; p̄bē- nis spes. nos h̄o pessimi vani facti sum;. Et qm̄ reposita sūt nobis h̄itacula sanitatis z securita-

tis nos h̄o male ouersati sum;. Et qm̄ reposita ē gl̄ia altissimi p̄tegere eos q̄ tarde ouersati sūt nos aut̄ pessimis v̄hs ābulauim;. Et qm̄ osten- det̄ paradysus cui; fruct; icorrupt; p̄seuerat inq̄ ē securitas z medela. nos h̄o nō igrediemur. In ingrat; em̄ loc; cōuersati sumus. Et qm̄ sup stel- las fulgebūt facies eorū q̄ abstinentiā habuerunt n̄re aut̄ facies sup tenebras nigre. Nō em̄ cogi- tauim; viuētes qm̄ iniquitatē faciebam; q̄ incipi- em; post mortē pati. Et r̄ndit: z dixit. Hoc ē cogi- tamētū certamis qd̄ certabit. q̄ sup frā natus ē h̄o. vt si vict; fuerit patiat̄ qd̄ dixisti. Si aut̄ vi- cerit: recipiet qd̄ dico. qm̄ h̄ ē vita quas moyses dixit cū viueret ad p̄p̄m: dicēs. Elegi tibi vitā et viuas. Nō crediderūt aut̄ ei. sed nec post eum p̄phetis. Sed nec mihi q̄ locutus sum ad eos: qm̄ nō esset tristitia in p̄ditionē eorū. sicut futurū ē gaudiū sup eos q̄bus psuasa ē salus. Et r̄ndit: z dixi. Scio d̄nc. qm̄ vocat̄ ē altissim; misericors in eo q̄ misereat̄ his q̄ nōdū in seculo aduenēūt z q̄ misereat̄ illis q̄ cōuersionē faciūt i lege eius: z lōganimitas ē. qm̄ lōganimitatē p̄stat his q̄ pec- cauerūt q̄si suis op̄ibus. z munificus ē qm̄ q̄des donare vult p̄ exigentijs. z multe misericōdie. quos- niā multiplicat magis m̄ias his q̄ p̄ntes sunt et q̄ p̄terierūt et q̄ futuri sunt. Si eniz nō multipli- cauerit m̄ias suas. nō viuificabit̄ seculū cū his q̄ inhereditabāt in eo. Et donat. qm̄ si nō dona- uerit de bonitate sua vt alleuent̄ hi q̄ iniquitates fecerūt de suis iniquitatibus non poterit decies millesima pars viuificari hominum. Et iudex si non ignouerit his q̄ curati sunt h̄bo eius: z de- leuerit multitudinem cōtemptionū nō fortassis derelinquerent̄ in innumerabili multitudine ni- si pauci valde.

Ca. VIII

Et r̄ndit ad me: z dixit. H̄o seculū fec̄ altis- sim; p̄p̄t multos. futurū aut̄ p̄p̄t paucos. Dica aut̄ coraz te similitudinē esdra. Quō aut̄ iterrogab; trā. z dicet tibi. qm̄ dabit trā mul- tā: mag; v̄n̄ fiat fictile. puū aut̄ puluerē v̄n̄ aux- fit. sic z act; p̄ntis seculi. Multi qd̄ creati sunt pauci aut̄ saluabūtur. Et r̄ndit: z dixi. Absorbe- g; anima sensum. z deu ora qd̄ sapit. Cōuenisti eniz obaudire z p̄phetare volens. Nec eniz tibi ē datū spatiū. nisi solū modo viuere. O d̄nc si nō p̄mittes suo tuo vt orem; corā te. z des nobis semen cordi z sensui culturā. vnde fructus fiat. v̄n̄ viuere possit omnis corruptus q̄ portabit lo- cū hois: Solus enim es. z vna plasmatio nos sumus manuū tuarum sicut locutus es. Et quō nūc in matrice plasmātū ē corp; z p̄stās mēbra cōsuat̄ in igne z aq̄ tua creatio. z nouez mētib; patit̄ tua plasmatio tuā creaturā q̄ in ea creata est. ip̄m aut̄ qd̄ suat̄ z qd̄ suat̄. vtraz; suabunt̄ suataq; qm̄q; itez reddit̄ matri; q̄ i ea creauerūt

Impasti em̄ ex ip̄is mēbris: b̄ ē mām̄illis p̄bere
 lac fructui mammillaz vt nutriat id qđ plasma
 tū ē vsq; in tps aliqđ ⁊ postea disponas eū tue
 misericordie. Nutriuisti eū tua iusticia. ⁊ erudi-
 sti eū in lege tua: ⁊ corripuisti eum tuo intellectu
 ⁊ mortificab eum vt tuā creaturā. ⁊ viuificabis
 euz vt tuū op̄. Si ergo pdideris eū q̄ tātis labo-
 rib⁹ plasmat⁹ ē tuo iussu: facile ē ordiari vt ⁊ id
 qđ fiebat fuaret. Et nūc dñe dicā de oī hoīe tu
 magis scis. de pp̄lo aut tuo ob quē doleo ⁊ d̄ he-
 reditate tua p̄pter quā lugeo ⁊ p̄pter isrl̄ p̄pter
 quē tristis sum: ⁊ de iacob p̄pter quē doleo. ideo
 incipiā orare corā te p̄ me ⁊ p̄ eis. qm̄ video la-
 psus n̄ros q̄ inhabitam⁹ frā. Sed audiui celeri-
 tatē iudicis q̄ futur⁹ ē. Nō audi vocē meā ⁊ itel-
 lige s̄monē meū: ⁊ loqr̄ corā te. Intiū h̄boꝝ es-
 dre p̄sq; assumere. ⁊ dixi. Dñe q̄ inhabitas sc̄lm̄:
 cuius oculi eleuati in supna ⁊ aere. ⁊ cui⁹ thro-
 nus iestimabil⁹. ⁊ gl̄ia incōprehensibilis cui astat
 exercit⁹ angeloz cū tremore: q̄z p̄uatio in vēto
 ⁊ igni cōuertit: cui⁹ h̄bū vez ⁊ dicta p̄seuerātia:
 cui⁹ iussio fortis ⁊ dispositio terribilis: cui⁹ aspe-
 ctus arefacit abyssos: ⁊ indignatio tabescere fa-
 cit mōtes ⁊ h̄itas testificat. Exaudi orōnez s̄ui
 tui. ⁊ aurib⁹ p̄cipe p̄cationē signētū tui. Duz em̄
 viuo loqr̄: ⁊ dū sapio r̄ndebo. Nec respicias po-
 puli tui delicta. sed q̄ tibi in h̄itate s̄uiūt. Nec in-
 tēdas ip̄ia gentiū studia. s̄z q̄ tua testimōia cum
 dolorib⁹ custo dieūt. Nec cogites q̄ in conspectu
 tuo false ouersati sūt. sed memorare q̄ ex volunta-
 te tua timorē cognouerūt. Neq; volueris pdere q̄
 pecudū mores h̄uerūt. sed respicias eos q̄ leges
 tuā splēdide docuerūt. Nec indigner̄ eis q̄ bestiis
 peiores iudicati sūt. sed diligas eos q̄ sp̄ i iusti-
 cia tua cōfidunt ⁊ gl̄ia. Qm̄ nos ⁊ p̄res n̄ri tali-
 bus morbis lāguem⁹. tu aut p̄pter nos pctōres
 misericors vocaberis. Si em̄ desideraueris vt n̄ri
 miserearis: tūc misericors vocaberis. nob̄ aut non
 h̄ntib⁹ opa iusticie. Iusti em̄ q̄b⁹ sunt opa multa
 reposita ex pp̄rijs opib⁹ recipiēt mercedē. Quid
 est em̄ h̄o vt ei indigneris añ gen⁹ corruptibile
 vt ita amar⁹ sis de ip̄so. In h̄itate em̄ nemo de
 genitis ē q̄ nō ip̄ie gessit. ⁊ de cōfitentib⁹ q̄ non
 deliqt. In h̄ em̄ ānunciabit iusticia tua ⁊ boni-
 tas tua dñe cū miser⁹ fueris eis q̄ nō h̄nt subaz
 bonoz op̄ez. Et r̄ndit ad me: ⁊ dixit. Recte locu-
 tus es aliq; ⁊ iux̄ s̄mōes tuos sic ⁊ fiet. Qm̄ nō
 h̄e cogitabo sup plasma eoz q̄ peccauerūt ante
 mortē añ iudiciū añ pditiōē. sed iocūdabor sup
 iustoz signētū. ⁊ memorabor p̄grinatiōis q̄z ⁊
 saluatiōis ⁊ mercedis receptiōis. Quō ergo lo-
 cur⁹ sum: sic ⁊ est. Sicut em̄ agricola serit super
 terrā semina multa: ⁊ plātatiōes multitudinis
 plantat. s̄z nō in tpe oīa q̄ semiata sunt saluant̄
 sed nec oīa q̄ plantata sunt radicabunt. sic ⁊ qui

in sc̄lo semiati sunt: nō oēs saluabunt. Et r̄ndi ⁊
 dixi. Si iueni gratiā loqr̄. Quō semē agricolē si
 nō ascēderit aut nō accepit pluuiā tuā i tpe. aut
 si corruptū fuerit mltitu die pluue. sic pit. et silr
 h̄o q̄ manib⁹ tuis plasmat⁹ ē. ⁊ tu ei imago noīa
 tus. qm̄ simlar⁹ es ei p̄pter quē oīa plasmasi ⁊
 simlasti semini agricolē. Nō irascaris sup nos:
 sed p̄ce pp̄lo tuo ⁊ misere hereditati tue. Tu aut
 creature tue miseris. Et respōdit ad me: ⁊ dixit.
 Que sunt p̄ntia p̄ntib⁹: ⁊ q̄ futura futuris. Qul-
 tū em̄ tibi restat vt possis diligere meā creaturā
 sup me. tibi aut frequēter ⁊ ip̄i p̄rimam: iniustis
 aut nunq;. Sed ⁊ in h̄ mirabilis es corā altissi-
 mo: qm̄ humiliasti te sic decet te: ⁊ non iudicasti
 te vt iniustos plimū glorificeris. Propter qđ
 misere multe ⁊ misabiles efficiēt eis q̄ habitāt
 sc̄lm̄ in nouissimis. qz in multa ambulauerūt. Tu
 aut p̄ te itellige ⁊ de silib⁹ tuis inq̄re gl̄iam. Ho-
 bis em̄ aptus ē paradisus. plātata est arbor vite:
 p̄paratū est futur⁹ tps. p̄pata est abundātia: edi-
 ficata ē ciuitas. p̄bata ē req̄es. p̄fecta ē bonitas
 ⁊ p̄fecta sapiētia. Radix mali signata ē a vobis:
 infirmitas ⁊ tinea a vob̄ abscōsa ē. ⁊ in infernū
 fugit corruptio in obliuōe. Trāsiēt dolores: et
 ostensus ē in fine thesaurus immortalitatis. Noli
 ergo adijcere inq̄rendo de multitudine eoz qui
 peunt. Nā ⁊ ip̄i accipiētes libertatē spreuerūt al-
 tissimū: ⁊ legē eius cōtempserūt. ⁊ vias eius de-
 reliqrūt. Adhuc aut iustos ei⁹ p̄culcauerūt ⁊ dixē-
 runt in corde suo nō esse deū. ⁊ qđē scientes qm̄
 moriunt̄. Sicut em̄ vos suscipiēt q̄ p̄dicta sunt:
 sic eos sitis et cruciatus q̄ p̄pata sunt. Non em̄
 voluit hoīem disp̄di. Sed et ip̄i q̄ creati sunt co-
 inq̄nauerunt nomē eius q̄ fecit eos et igrati fue-
 erunt ei q̄ p̄pauit eis vitā. Quapropter iudiciū
 meum appropinq̄t. Que nō oībus demonstraui
 nisi tibi. et tibi silib⁹ paucis. Et respōdi. et dixi.
 Ecce nunc dñe demonstrasti mihi multitudinē si-
 gnoz que incipies facere in nouissimis. sed nō
 demonstrasti mihi quo tempore. Ca. IX

Et r̄ndit ad me: et dixit. Metiens metire
 tps in semetip̄o. et erit cum videris qm̄
 trāsiēt ps̄ qđā signoz que p̄dicta sunt.
 tūc intelliges qm̄ ip̄m est tps in q̄ incipiet altissi-
 mus v̄sitare seculum qđ ab eo factū ē. Et qm̄ vi-
 debit̄ in sc̄lo motio locoꝝ et pp̄loꝝ turbatio. tūc
 intelliges qm̄ de h̄is erat altissim⁹ locutus a die-
 bus q̄ fuerūt añ te ab initio. Sicut enī oē qđ fas-
 ctū ē in sc̄lo. in tū h̄z pit et p̄sumationē. et p̄sum-
 matio ē manifesta. sic et altissimi tpa in tū h̄nt
 manifesta in pdiḡis et h̄tutib⁹: et p̄summatiōes
 in actu et in signis. Et erit oīs q̄ salu⁹ fact⁹ fuerit
 et q̄ poterit effugere p̄ opa sua et p̄ fidem in qua
 credidistis relinq̄tur de p̄dictis p̄culis: et vide-
 bit salutare meū in fr̄a mea et in simib⁹ meis qm̄

sanctificani me a sc̄lo. Et tūc miserabunt̄ q̄ nunc
 abusi sunt vias meas. et in tormētis cōmorabūt̄
 hi q̄ eas piecēt in cōtemptū. Qui em̄ nō cogno
 uerūt me viuētes bñficia cōsecuti et q̄ fastidierūt
 legē meā cū adhuc erāt bñtes libertatē. et cū ad
 huc esset eis aptus penitētie locus nō intellere
 rūt sed spreuerūt. hos oportet post mortē in cru
 ciamēto cognoscere. Tu ergo noli adhuc curio
 sus esse quō ip̄i cruciabunt̄. sed inq̄re quō iusti
 saluabunt̄: et q̄z sc̄m: et p̄pter q̄s sc̄m: et q̄n. Et
 r̄ndi: et dixi. Olim locut̄ suz. et nūc dico et postea
 dicam: qm̄ plures sunt q̄ pereunt q̄ qui saluabū
 tur: sicut multiplicatur fluctus sup guttā. Et re
 spōdit ad me: et dixit. Qualis ager talia et semia.
 et quales flores tales et tincture. et qualis opera
 tor: talis et creatio. et qualis agricola: talis cul
 tura. qm̄ t̄ps erat sc̄li. Et nūc cum essem parans
 eis his q̄ nūc sunt anteq̄ fieret sc̄m in quo habi
 tarēt: et nemo cōtra dixit mihi. Tunc em̄ quisq̄ et
 nūc creat̄ in mundo hic parato et mēse indefici
 entis et lege iuestigabili corrupti sunt mores eoz
 Et cōsideraui sc̄m. et ecce erat piculū p̄pter cogi
 tatiōes que in eo aduenerunt. Et vidi et peperi
 ei valde: et seruaui mihi acinū de botro. et planta
 tionem de tribu multa. Pererat ergo multitudo
 que sine causa nata est. et fuetur acinus meus et
 plantatio mea: qz cū multo labore p̄feci. Tu aut̄
 si adhuc intromittas septē dies alios: sed nō ie
 iunabis in eis. ibis in campū floz vbi dom̄ nō
 est edificata. et māducabis solūmodo de florib̄
 cāpi: et carnē nō gustabis: et vinū nō bibes. s̄z so
 lūmodo flores. Dep̄care altissimū sine iutermis
 sione: et venā et loquar tecū. Et p̄fectus sum si
 cut dixit mihi in campum q̄ vocat̄ ardat̄: et sedi
 ibi in floribus. et de herbis agri māducaui. et fa
 cta est esca eaz mihi in saturitatē. Et factum est
 post dies septē: et ego discūbebā supra fenum. et
 cor meū itez turbabat̄ sicut añ. et aptū ē os meū:
 et inchoaui dicere coram altissimo: et dixi. O dñe
 te nob̄ oñdens ostēsus es p̄rib̄ n̄ris in deserto
 qd̄ nō calcat̄ et infructuoso qm̄ erant exeuntes de
 egypto: et dicens dixisti. Tu isrl̄ audi me: et semē
 iacob intēde p̄mōibus meis. Ecce em̄ ego semi
 no in vob̄ legē meā et faciet in vobis fructum: et
 glorificabimini in eo p̄ sc̄m. Nā p̄res n̄ri accipi
 entes legē nō fruauerūt et legitima mea nō custo
 dierūt: et factus est fructus legis nō parēs. Nec
 em̄ poterat qm̄ tu erat. nā q̄ accepunt: pierūt nō
 custodientes qd̄ in eis seminatū fuerat. Et ecce
 cōsuetudo est: vt cū accepit terra semē vel nauē
 mare. vel vas aliqd̄ escam vel potū cū fuerit ex
 terminatū id in quo semiatū est: vel in qd̄ missus
 est: simul id qd̄ seminatū vel missum est: vel q̄ su
 scepta sunt exterminant̄ et suscepta iam non ma
 nēt apud nos. Sed nobis sic nō factū ē. Nos q̄

dem q̄ legē accepim̄ peccātes periuimus et cog
 n̄m qd̄ suscepit eā. nā lex nō perit: s̄z p̄māsit in
 suo labore. Et cū loq̄rer̄ b̄ in corde meo resperi
 ocul̄ meis et vidi mulierē i dextera pte. et ecce b̄
 lugebat et plorabat cū voce magna: et aio doles
 bat valde. et vestimēta ei⁹ discissa: et cinis super
 caput ei⁹. et dimisi cogitat̄ in q̄b̄ erā cogitans
 et cōuersus suz ad eā: et dixi ei. Et qd̄ fles et qd̄
 doles aio: Et dixi ad me. Dimitte me dñe me⁹
 vt defleā me et adñeā dolorē qm̄ valde amaro
 suz aio. et hūiliata sū valde. Et dixi ei. Quid pas
 sa es: Dic mihi. Et dixit ad me. Sterilis fui ego
 famula tua et nō peperī. h̄ns maritū ānis trigē
 ta. Ego em̄ p̄ singlas horas et p̄ singlos dies et
 ānos trigēta hos. dep̄cor altissimū nocte ac die
 Et factū ē post trigēta ānos exaudiuit me deus
 ancillā tuā. et vidit hūilitatē meā et attendit tri
 bulationi mee: et dedit mihi filiū. et iocūdata suz
 sup eū valde ego et vir me⁹ et oēs ciues mei: et
 honorificabam̄ valde fortē. et nutriui eū cū la
 bore multo. et factū ē cū creuisset et venisset acci
 pere vxorē. feci diem epuli. **Ca. X**

Et factū ē cū introisset fili⁹ me⁹ in thala
 mo suo: cecidit et mortu⁹ ē. et euertimus
 oēs lumia. et surrexerūt oēs ciues mei
 ad p̄solād me. et q̄eui vsq̄ i aliū diē: vsq̄ nocte.
 Et factū ē cū oēs q̄euisent vt me cōsolarē vt
 q̄escerē et surrexi nocte et fugi et veni sic vides i
 b̄ cāpo: et cogito iā nō reuerti in ciuitatē: sed b̄
 cōsistere: et neq̄ māducare neq̄ bibere. s̄z sine i
 termissiōe lugere et ieiunare vsq̄ dū moriar. et
 dereliq̄ p̄mōes in q̄b̄ erā. et r̄ndi cū iracūdia ad
 eā: et dixi. Stulta sup oēs mulieres. nō vides lu
 ctū n̄m: et q̄ nob̄ cōtingūt. Qm̄ syon m̄ n̄ra om
 ni tristitia p̄tristat̄ et hūilitate hūiliata ē et lugz
 validissime. Et nūc qm̄ oēs lugem̄ et tristes su
 m̄. qm̄ oēs cōtristati sum̄. tu aut̄ cōtristaris in
 vno filio. Int̄roga em̄ fr̄a: et dicet tibi. qm̄ b̄ ē q̄
 debeat lugere casū tātoz sup eā germinātū. et
 ex ip̄a ab initio oēs nati et alij veniēt. et ecce pe
 ne oēs i p̄ditionē ābulāt: et exterminū fit multi
 tudo eoz. Et q̄s ḡ debet lugere magi: nisi hec
 q̄ tam magnā multitudinē pdidit: q̄ tu q̄ p̄ vno
 doles. Si aut̄ dicis mihi qm̄ nō ē planc̄⁹ meus
 filis terre: qm̄ fructū ventris mei pdidi. que cuz
 meroribus peperī et cum doloribus genui. Ita
 aut̄ p̄m viā terre: abñtq̄ in ea multitudo p̄sens
 quō euenit: et ego tibi dico. Sicut tu cuz labore
 peperisti. sic et terra dat fructū suū. homini ab
 initio ei q̄ fecit eā. Nūc ergo retine apud temet
 ip̄am dolorē tuū: et fortiter fer̄ qui tibi contige
 runt casus. Si em̄ iustificaueris terminū dei et
 consiliū suū recipies in tempe: et in talibus col
 laudaberis. Ingredere ergo in ciuitatem ad vi
 rum tuū. Et dixit ad me. Non faciā neq̄ ingre

diar ciuitatē: sed hic moriar et apposui adhuc illo
 qui ad eā et dixi. Noli facere hūc s̄monē sed asen
 ti psua dēti. Quot em̄ casus syon? Cōsolare p̄
 pter dolorē hierlm̄. Vides em̄ qm̄ sc̄tificatio no
 stra deſta effecta ē. et altare n̄m̄ demolitū est et
 tēplū n̄m̄ destructū ē et psalteriū n̄m̄ hūiliatuz
 ē. et hymn̄ cōticuit. et exultatio n̄ra dissoluta est
 et lumē cādelabri n̄ri extinctū est. et arca testamē
 ti n̄ri direpta ē. et sc̄tā n̄stra cōtaminata sunt: et
 nomen qd̄ inuocatum est super nos pene p̄pha
 natū est. et liberi nostri cōtumeliā passi sunt. et sa
 cerdotes nostri succēsi sunt. et leuite nostri in ca
 ptiuitatē abierunt et virgines nostre coinq̄na
 te sunt. et mulieres n̄re vim passe sunt. et iusti no
 stri rapti sunt: et puuli nostri perditī sunt. et inue
 nes n̄ri fuerūt. et fortes n̄ri inualidi facti sunt:
 et qd̄ oīuz maius signaculū syon: qm̄ resignata ē
 de gloria sua. Naz et tradita est in manib̄ eoz̄ q̄
 nos oderunt. Tu ergo excute tuā tristitiā multā
 et depone abs te multitudinem dolorū vt tibi p̄
 picietur fortis. et requiē faciet tibi altissimus. re
 quietionem laborū. Et factū est cuz loquebar ad
 eam: facies ei⁹ fulgebat subito et species: corusc⁹
 fiebat visus ei⁹ vt essem paucis valde ad eam:
 et cogitarem quid est hoc. Et ecce subito emisit
 sonitum vocis magnū timore plenum vt cōmo
 ueret terra a mulieris sono. Et vidi. et ecce am
 plius mulier nō cōparebat mihi: sed ciuitas edi
 ficabatur: et locus demonstrabat de fundamētis
 magnis. et timui et clamari voce magna. et dixi.
 Ubi est vriel angelus q̄ a p̄ncipio venit ad me?
 Qm̄ ipse me fecit venire in multitudine i excessu
 mentis huius. Et factus est finis meus in corru
 ptionem: et ozo mea in impropertū. Et cum essez
 loquens ego hec. Ecce vn̄it ad me et vidit me. et
 ecce eram positus vt mortuus et intellectus me⁹
 alienatus erat. et tenuit dexteram meā et cōforta
 uit me et statuit me super pedes meos. et dixit mi
 hi. Quid tibi est: et quare cōturbatus est intelle
 ctus tuus et sensus cordis tui: et quare conturba
 ris. et dixi. Qm̄ dereliquisti me? Et ego quidem
 feci s̄m̄ s̄mones tuos: et exiui in campum. et ecce
 vidi et video quod non possum enarrare. et dixit
 ad me. Sta vt vir et cōmouebo te. et dixi. Loq̄re
 dñe me⁹ tu in me. noli me derelinq̄re vt non fru
 stra moriar: qm̄ vidi q̄ nō sciebam: et audio q̄ ne
 scio. Aut nunq̄d sensus me⁹ fallit et aīa mea sup̄
 mat. Nūc ergo deprecor te vt demonstrēs s̄uo tuo
 de excessu h̄. Et r̄ndit ad me: et dixit. Audi me: et
 doceā te et dicā tibi de q̄bus times. qm̄ altissim⁹
 reuelauit tibi mysteria multa. Vidit rectā viam
 tuā: qm̄ sine intermissiōe cōtristabarī p̄ popu
 lo tuo: et valde lugebas p̄pter syon. Hic ergo itel
 lectus visiōis q̄ tibi apparuit añ paululū. Quā
 vidisti lugentē inchoasti cōsolari eā. nūc aut̄ iā

speciē mulieris nō vides. sed apparuit tibi ciui
 tas edificari: et qm̄ enarrabat tibi d̄ casu filij sui
 Dec absolutio ē. Dec mulier quā vidisti. h̄ est sy
 on. et qm̄ dixit tibi quā et nūc cōspicies vt ciuita
 tem edificatas. et qm̄ dixit tibi qz̄ sterilis fuit an
 nis triginta. p̄pter qd̄ erant anni scilz̄ triginta
 qm̄ nō erat in eā adhuc oblatio ablata. Et factū
 est post annos triginta: edificauit salomon ciui
 tatem et obtulit oblatiōes. tunc fuit qm̄ pepit ste
 rilis filium. et quod tibi dixit: qm̄ nutriuit eū cuz
 labore: hoc erat habitatio in hierusalem. Et quo
 niam dixit tibi q̄ filius meus veniens i suo thā
 lamo mortuus esset. et cōtigisset ei casus: h̄ erat
 que facta est ruina hierusalem: et ecce vidisti si
 militudinem eius. et qm̄ filium lugeret: inchoa
 sti cōsolari eam. et de his que cōtigerūt: hec erāt
 tibi aperienda. Et nunc videt altissimus. qm̄ ex
 aio cōtristat⁹ es. et qm̄ et toto corde pateris pro
 ea oñdit tibi claritatē gl̄ie ei⁹ et pulchritudines
 decoris ei⁹. Propterea em̄ dixi tibi vt maneres
 in campo vbi dom⁹ nō est edificata. Sciebā em̄
 ego qm̄ altissimus incipiebat tibi oñdere hec. p̄
 pterea dixi tibi vt venires in agrū vbi nō s̄t fun
 damentum edificij. Nec em̄ poterat opus edifi
 cij hoīs sustineri in loco vbi incipiebatur altissi
 mi ciuitas ostendi. Tu ergo noli timere neqz̄ ex
 p̄uaescat cor tuū. sed ingredere et vide splendō
 rem et magnitudinem edificij quātū capax est ti
 bi visu oculoz̄ videre. et post h̄ audies quantum
 capit audit⁹ aurīū tuaz̄ audire. Tu em̄ beat⁹ es
 p̄re multis. et vocatus es apud altissimū sicut et
 pauci. Nocte autē que in crastinū futura est ma
 nebis hic. et oñdet tibi altissim⁹ cas visiōes sup̄
 moy que faciet altissimus his q̄ habitāt sup̄ ter
 ram a nouissimis diebus. et dormiuit illā noctē
 et aliā: sicut dixerat mihi

Ca. XI

Et vidi somniū: et ecce ascēdedat de mari
 aquila cui erāt duodecim ale pennaz̄: et
 capita tria. Et vidi: et ecce expādebat a
 as suas in oēm terram et oēs venti celi insuffla
 bant in eā et colligebant. Et vidi: et de pēnis ei⁹
 nascebant s̄rie penne. et ipse fiebant in pennacul
 lis minutis et modicis. Nā capita ei⁹ erāt q̄scen
 tia et dimidiū caput erat mai⁹ alioz̄ capitū. sed
 ipa q̄scēbat cū eis. Et vidi. et ecce aquila vola
 uit in pēnis suis. et regnauit super terram et sup̄
 eos qui habitāt in ea. et vidi qm̄ subiecta erāt ei
 oīa sub celo. et nemo illi cōtradicebat. neqz̄ vn⁹
 de creatura que est sup̄ terrā. Et vidi et ecce sur
 rexit aquila sup̄ vngues suos. et misit vocē pen
 nis suis dicēs. Nolite omnes simul vigilare. dor
 mite vnusqz̄ in loco suo et per t̄ps̄ vigilate. Ca
 pita aut̄ in nouissimo seruentur. Et vidi et ecce
 vox nō eribat de capitibus eius. sed de medieta
 te corpis eius. Et numeravi contrarias pēnas

eius. et ecce ipse erat octo. Et vidi et ecce a dextera parte surrexit vna pēna et regnavit sup oēm terrā. Et factū ē cū regnaret: venit ei finis et nō apparuit loc⁹ eius. et seq̄ns exsurrexit et regnabat. Ip̄a multū tenuit tps: Et factū ē cū regnaret et veniebat finis ei⁹ vt nō apperet sic p̄or. et ecce vox emissa ē illi dicēs Audi tu q̄ tāto tpe tenuisti terrā. Dec ānūcio tibi ānq̄ incipias nō appere. Nemo post te tenebit tps tuū. sed nec dimidiū ei⁹. Et levavit f̄na et tenuit p̄ncipatū sic et p̄ores: et non appuit et ip̄a. Et sic p̄tingebat et oib⁹ alijs singulatum p̄ncipatū gerere. et itez nūsq̄ cōpere. Et vidi et ecce in tpe seq̄ntes pēne erigebant a dextera parte vt teneret et ip̄e p̄ncipatū. et ex his erat q̄ tenebāt. sed tñ statim nō cōpatescebāt: nā et aliq̄ ex eis erigebant. sed nō tenebāt p̄ncipatū. Et vidi post hec. et ecce nō cōparuerūt duodeci pēne et duo pēnacula. et nihil superat in corpore aq̄le nisi duo capita q̄scētia et sex pēnacula. Et vidi et ecce sex pēnaculis diuise sūt due et māserūt sub capite qd̄ ē ad dexterā p̄te. nā q̄ttuor māserūt ī loco suo. Et vidi. et ecce b̄ subalares cogitabant se erigere. et tenere p̄ncipatū. Et vidi et ecce vna erecta ē. sed statim nō cōpuit. et scde veloci⁹ q̄ priores nō cōparuef̄t. Et vidi. et ecce due q̄ supauerūt apud semetip̄as cogitabāt et ip̄e regnare et t̄eo cū cogitarēt. ecce vnū q̄scēntiū capitus qd̄ erat mediū euigilabat. b̄ em̄ erat duoz capitū mai⁹. Et vidi. qm̄ cōpleta sunt duo capita secū. et ecce cōuersum ē caput cū his q̄ cū eo erāt et comedit duas subalares q̄ cogitabant regnare. b̄ aut̄ caput p̄cōterrūt oēm terrā. et dñabāt ī ea his q̄ habitabāt terrā cū labore multo. et potentatū tenuit orb̄ terraz sup oēs alas q̄ f̄uef̄t. Et vidi post b̄. et ecce mediū caput subito nō cōparuit et b̄ sic ale supauerūt aut̄ duo capita q̄ et ip̄a sibi regnauerūt sup terrā. et sup eos q̄ h̄itāt in ea. Et vidi et ecce deuorant caput a dextera parte illud qd̄ a leua. Et audiui vocē dicētē michi. Cōspice cōtra te. et cōsidera qd̄ vides. Et vidi. et ecce sic leo p̄citat⁹ de silua rugiēs. et vidi qm̄ emittebat vocē hoīs ad aquilā. Et dixit. dicens. Audi tu. et loqr̄ ad te et dicit altissim⁹ tibi. Nōne tu es q̄ supasti de q̄ttuor aialib⁹ q̄ fecerā regnare in seclō meo. et vt p̄ eos veniret finis tēporū eozū: Et q̄rt⁹ veniēs deuorauit oīa aialia q̄ trāsierūt: et potētatu tenuit seculū cū tremore multo. et oēm orbē cū labore pessimo. et inhabitauit tot t̄pib⁹ orbē terrarū cum dolo. Et iudicasti terrā nō cū v̄itate. Tribulasti em̄ māfuetos: et lesisti q̄scētes. et dilexisti mendaces. et destruxisti habitatiōes eozū q̄ fructificabāt. et hūilasti muros eozū q̄ te nō nocuerūt. Et ascēdit stumelia tua ad altissimū et supbia tua ad fortē. Et respexit altissim⁹ supba ip̄a: et ecce finita sunt et scelera ei⁹ cōpleta sunt. Pro

pterea nō appareas tu aq̄la et ale tue horribiles et pēnacula tua pessima: et capita tua maligna: et vngues tui pessimi. et oīe corp⁹ tuū vanus. vt refrigeret oīs terra et reuertat libata de tua vi. et speret iudiciū et mīam ei⁹ q̄ fecit eā. XII

Et factū ē dū loqr̄et leo v̄ba b̄ ad aquilā. Et vidi. et ecce qd̄ supauerat caput. et nō cōparuerūt q̄ttuor ale ille q̄ ad eū trāsierūt: et erecte sunt vt regnarēt. et erat regnū eozū exile. et tumultu plenū. Et vidi. et ecce ip̄a nō apparebāt. et oē corp⁹ aquile incēdebat. et expauescebat terra valde. Et ego a tumultu et excessu mētis. et a magno timore vigilauit: et dixi spiritui meo. Ecce tu p̄stitisti michi b̄. in eo q̄ scrutari vias altissimi. Ecce adhuc fatigat⁹ sum aio. et spū meo iuualidus suz valde. et nec modica ē in me virt⁹ a multo timore quā expaui nocte hac. Nūc ergo orabo altissimū: vt me cōfortet vsq̄ ī finem. Et dixi. Dñator dñe si inueni grām āte oculos tuos. et si iustificat⁹ sum apud te p̄re multis. et si certe ascēdit de p̄catio mea ān facie tuā. cōforta me. et oīde f̄uo tuo michi it̄p̄tationē et distinctiōnē visus horribil⁹ hui⁹ vt plenissime cōsoleris aiam meā. Dignū em̄ me habuisti ostēdere michi tēporū nouissima. Et dixit ad me. Nec ē it̄p̄tatio vis⁹ oīs hui⁹. Aquilā quā vidisti ascēdentē de mari. b̄ ē regnū qd̄ visum ē ī visiōe danieli fratri tuo. S̄z nō ē illi it̄p̄tatiū. qm̄ ego nūc tibi it̄p̄tor. Ecce dies veniūt: et exurgat regnū sup terrā. et erit timor acrior omnīū regnoz q̄ fuerant ān eū. Regnabūt aut̄ in ea reges duo decim. vn⁹ post vnū. Nā secūdus incipiet regnare. et ip̄e tenebit āpl⁹ tps p̄re duodeci. Nec ē it̄p̄tatio duodeci alarū q̄s vidisti. Et quā vidisti vocē q̄ locuta ē nō de capitib⁹ ei⁹ exēntē s̄z de medio corpis ei⁹. hec ē it̄p̄tatio. Dñm post tps regni illi⁹ nascenē cōtēntiōes nō modicet p̄clitabit vt cadat et nō cadet tūc. sed itez cōstituet ī suū initiū. Et qm̄ vidisti subalares octo coherētes alis ei⁹. b̄ ē it̄p̄tatio. Exurgēt in ip̄o octo reges q̄z erūt t̄pa leuia et āni citati. et duo qd̄ ex ip̄is pariet. Appropinquate aut̄ tpe medio. q̄ttuor suabūt ī tpe. cū incipiet appropinquare tps ei⁹ vt finatur. Due ho in finē suabunt. Et qm̄ vidisti tria capita q̄scētia. hec ē it̄p̄tatio. In nouissimis ei⁹ suscitabit altissim⁹ tria regna. et reuocabit in ea multa: et dñabunt terrā. et q̄ habitāt in ea cū labore multo sup omnes qui fuerūt ante hos. Propter hoc ip̄i vocati sunt capita aq̄le. Isti em̄ erūt qui recapitulabūt impietates eius. et q̄ p̄ficiēt nouissima eius. Et qm̄ vidisti caput maius nō apparēs. b̄ ē it̄p̄tatio ei⁹. Dñm vn⁹ ex eis sup lectū suū moriet. et tñ cum tormētis. Nā duo q̄ pseuerauerint: gladi⁹ eos comedet. Tm̄ em̄ gladius comedet qui cum eo. sed tamen hic

gladio in nouissimis cadet. Et quoniam vidisti duas subalares traicientes sup caput quod est in dextera parte. hoc est interpretatio. Hi sunt quos consumit altissimus in fine suum. hoc est regnum exile. et turbationis plenum. Sic vidisti et leonem: quem vidisti de silua euigilante et rugiente et loquente ad aquam et arguente eam. et iniusticias ipsius per omnes finem eius sicut audisti. hic est vetus quem consumit altissimus in fine ad eos. et impietates ipsorum et arguet illos et incutiet coram ipsis scripturas eorum. Statuet enim eos in iudicium viuos: et erit cum arguerit eos, tunc corripiet eos. nam residuum populum meum libabit cum misericordia salutati sunt super fines meos. et iocundabit eos quia ad usque venit finis dies iudicij de quo locutus sum tibi ab initio. Hoc somnium quod vidisti: et he interpretatio. Tu ergo solus dignus fuisti scire altissimi secretum hoc. Scribe ergo omnia ista in libro quod vidisti. et pone ea in loco abscondito. et docebis ea sapientes de populo tuo quod per corda scis posse capere et seruire secreta. Tu autem adhuc sustine alios hic dies septem ut tibi ostendat quicquid visum fuerit altissimo ostendere tibi. et perfectus est a me. Et factum est cum audisset omnis populus quoniam pertransierat septem dies. et ego non fuisset reuersus in ciuitatem. et congregauit se omnis a minimo usque ad maximum. et venit ad me. et dixerunt mihi dicentes. Quid peccauimus tibi et quid iniuste egimus in te. quoniam derelinquens nos sedisti in loco hoc. Tu enim nobis super solus ex omnibus populis sicut betula de vinea. et sicut lucerna in loco obscuro. et sicut portus et nauis saluata a tempestate. aut non sufficimus tibi mala que contigit. Si ergo tu nos derelinquens: quanto nobis erat melius si essemus successi: et nos cum incedio syon. Nec enim nos sumus meliores eorum qui ibi mortui sunt. et plorauerunt voce magna. et rudi ad eos: et dixi. Conside israhel. et noli tristari in domo iacob. Est enim memoria vestra coram altissimo et fortis non est oblitus vestri in temptatioe. Ego enim non dereliqui vos neque excessi a vobis. sed veni in hunc locum ut deprecarer per desolationem syon: ut quererem misericordiam per humilitate sanctificationis vestre. Et nunc ite unusquisque vestrum in domum suam et ego venias ad vos post dies istos. et perfectus est populus sicut dixi ei in ciuitate. Ego autem sedi in campo septem diebus sicut mihi mandauit: et manducabam de floribus solummodo agri. de herbis facta est esca mihi in diebus illis. XIII

Et factum est post dies septem et somniaui somnium nocte. Et ecce de mari ventus exurgebat ut conturbaret omnes fluctus eius. Et vidi et ecce qualescebat ille homo cum nubibus celi et vbi vultum suum stebat et consideraret: tremebant omnia que sub eo videbantur. et vbi cumque exiebat vox de ore eius: ardecebat omnes que audiebant voces eius sicut quiescit terra quoniam senserit ignem. Et vidi post hoc et ecce congregabatur multitudo hominum quod non erat numerus de quatuor ventis celi ut debellarer hominem qui ascendit de mari. Et vidi. et ecce sibi metipsum sculpsit

montem magnum et volauit super eum. Ego autem quesiui videre regionem vel locum vnde sculpsit esset mons et non potui. et post hoc vidi. et ecce omnes que congregati sunt ad eum ut expugnarent eum: timebant valde. tamen audebant pugnare. Et ecce ut vidit impetum multitudinis venientis non leuauit manum suam neque frameam tenebat neque aliquid vas bellicosum nisi solummodo modo ut vidi. quoniam emisit de ore suo sicut flatum ignis et de labijs eius spiritus flammę. et de lingua eius emittebat scintillas et tempestates. et commixta sunt omnia sicut hic flatus ignis et spiritus flammę et multitudo tempestatis. et concidit super multitudinem in impetu quem preperat erat pugnare. et succedit omnes ut subito nihil videret de innumerabili multitudine nisi solummodo puluis et fumi odor. et vidi et extimui. Et post hoc vidi ipsum hominem descendente de monte. et vocante ad se multitudinem aliam pacificam. et accedebat ad eum vultus hominum multorum orunda gaudientium: quonda tristatium. aliqui vero alligati: alii adducetes ex eis qui offerebantur. et egrotauit a multitudine pauoris et expugnatus sum et dixi. Tu ab initio demonstra mihi suo tuo mirabilia hec: et dignus me habuisti ut suscipies deprecationem meam. et nunc demonstra mihi adhuc interpretationem somnij huius. Sicut enim existimo in sensu meo. ut que derelicti fuerunt in diebus illis. et multo plus ut his que non sunt derelicti. Qui enim non sunt derelicti: tristes erant. Intellico nunc que sunt reposita in nouissimis diebus et occurrerent eis. sed et his que derelicti sunt. Propter hoc venerunt enim in pericula magna. et necessitates multas: sicut ostendunt somnia hec. Attamen facilis est periclitantem venire in hunc quod pertransire sicut nubem a seculo. et nunc videre que contingunt in nouissimo. et rudi ad me: et dixit. Et visiois interpretationem dicam tibi. et de quibus locutus es adaperiam tibi. Quoniam de his dixisti qui derelicti sunt. hoc est interpretatio. Qui auferunt periculum illo tempore hic se custodiunt. Qui in periculo inciderunt. hi sunt qui habent opera et fidem ad fortissimum. Scito ergo quoniam magis beatificati sunt que derelicti super eos qui mortui sunt. De interpretationibus visiois. Quia vidisti virum ascendente de corde maris. ipse est quem conseruat altissimus multis temporibus. qui per semetipsum liberabit creaturam suam et ipse disponet qui derelicti sunt. Et quoniam vidisti de ore eius exire ut spiritum et ignem et tempestates et quoniam non tenebat frameam neque vas bellicosum. corrupit enim impetus eius multitudinem que venerat expugnare eum. hoc est interpretatio. Ecce dies veniunt quoniam incipiet altissimus liberare eos que super terram sunt. et veniet in excessum metis super eos que habitant terram. Et alij alios cogitabunt de bellare: ciuitas ciuitatem et locus locum. et gens aduersus gentem. et regnum aduersus regnum. Et erit cum fient hec et contingent signa que ante ostendi tibi. et tunc reuelabis filius meus quem vidisti

vt virū ascendente. Et erit qñ audierit oēs gen-
tes vocē ei⁹. ⁊ derelinq̄t vnusq̄sq̄ in regiōe sua
bellū suū qđ hñt ad alterut⁹. ⁊ colliget in vnum
multitudo innumerabilis sic volētes venire ⁊ ex-
pugnare eū. Ip̄e aut̄ stabit sup cacumē mōtis sy-
on. Syon aut̄ veniet ⁊ oñdet oibus pata ⁊ edi-
ficata. sicut vidisti montē sculpi sine manib⁹. Ip̄e
aut̄ fili⁹ me⁹ arguet q̄ adiuuenerūt gentes impietas
tes eoz has q̄ tēpestati appropinquerūt ppter
mala cogitāmēta eoz ⁊ cruciamēta q̄b⁹ icipient
cruciari q̄ assimilatae sunt flāme: ⁊ pdet eos sine
labore. p legē q̄ igni assimilata ē. Et qm̄ vidisti
eū colligentē ad se aliā mltitudinē pacificā. De
sunt decem tribus que captiue facte sūt de terra
sua in dieb⁹ osee regis que captiuū durit salma-
nasar rex assyrioz. ⁊ trāstulit eos trans flumen
⁊ trāslati sūt in trā aliā. Ip̄i aut̄ sibi dederūt cō-
siliū b̄ vt derelinq̄rent multitudinē gentiū. ⁊ pfi-
ciscerent in vltiorē regionē vbi nunq̄ inhabi-
tauit genus humanū. vel ibi suare legitima sua
q̄ nō fuerant seruantes in regiōe sua. Per itoi-
tus aut̄ angustos flumis eufraten introierunt.
Fecit em̄ eis tūc altissimus signa ⁊ statuit venas
fluminis vsq̄q̄ trāsiret. Per eā em̄ regionē erat
via multa itineris anni vni⁹ et dimidiū. nā regio
illa vocat̄ asareth. Tūc inhabitauerūt ibi vsq̄ in
nouissimo tpe. et nūc itez cū ceperint venire. ite-
rum altissim⁹ statuet venas fluminis vt possint
transire ppter hec vidisti multitudinē cū pace
Sed et q̄ derelicti sunt de pp̄lo tuo. hi sunt q̄ iue-
niunt̄ intra terminū meū. Factū erit ergo qñ inci-
piet p̄dere multitudinē eaz q̄ collecte sunt gen-
tes. p̄teget eos qui supauerūt pplm̄. et tūc osten-
det eis multo plurima portēta. et dixi ego. Dñs
tor dñe b̄ mibi oñde pp̄t qđ vidi viz ascendente
de corde maris. et dixit mibi. Sicut nō potes b̄
vel scrutari vel scire que sunt in pfundo maris:
sic nō poterit quisq̄ super terram videre filium
meum vel eos qui cū eo sunt: nisi in tpe diei. Hec
est interpretatio somni quod vidisti et ppter qđ
illuminatus es hic solus. Dereliquisti em̄ tuas
et circa meā vacasti legem: et quesisti. Vitaz em̄
tuam disposuisti in sapientia: et sensum tuuz vo-
casti matrē. et ppter hoc oñdi tibi merces apud
altissimū. Et enim post alios tres dies ad te alia
loqr̄. et exponā tibi graua et mirabilia et p̄fect⁹
sum et trāsij in campū: multū glificās et laudās
altissimus de mirabilibus q̄ per tps faciebat. et
qm̄ gubernat ipsum et q̄ sunt in tpibus illata. et
fedi ibi tribus diebus.

XIIII

Et factū est tertio die. et ego sedebaz sub
queru. Et ecce vox exiuit cōtra me de
rubo. et dixit. Esdra esdra. et dixi. Ecce
ego dñe. et surrexi super pedes meos. et dixit ad
me. Reuelans reuelatus sum super rubum. et lo-

cutus suz moysi qñ pp̄s me⁹ fuit̄ in egipto
⁊ misi eū: ⁊ eduxit pplm̄ meū de egipto: ⁊ addu-
xi eū sup mōtē syna: ⁊ detiebat̄ eū apd̄ me dieb⁹
mltis. ⁊ enarraui ei mirabilia mltra. ⁊ oñdi ei tē-
poz secreta ⁊ finē. ⁊ p̄cepi ei dicēs. Hec in palā
facies v̄ba. ⁊ hec abscondes. Et nūc tibi dico. si
gna q̄ demōstrauī ⁊ somnia q̄ vidisti. ⁊ interpreta-
tiones q̄s tu vidisti in corde tuo: repone ea. tu
em̄ recipieris ab oib⁹ puerteris residu⁹ cū p̄silio
meo ⁊ cū silibus tuis: vsq̄q̄ finiant̄ tpa. Quā se-
culū pdidit iuuetutē suā: ⁊ tpa app̄pinquat̄ sene-
scere. Duodecim em̄ partib⁹ diuisus est seculū: ⁊
trāsierit ei⁹ decima ⁊ dimidiū decie ptis supsunt
aut̄ ei⁹ post mediū decime part̄. Nūc ergo dispo-
ne domū tuā ⁊ corripe pplm̄ tuū ⁊ p̄solare hūi-
les eoz et renūcia iaz corruptele ⁊ dimitte abs-
te mortales cogitatioēs: ⁊ p̄ice abs te pōdera
hūana. ⁊ exue te iā infirmā naturā: ⁊ reponē in
vnā ptē molestissima tibi cogitamenta ⁊ festina
trāsmigrare a tpib⁹ his. Que em̄ vidisti nūc. p̄ti-
gisse mala itez hoz deteriora faciet̄. Quātū enī
inualidū fiet sc̄m a senectute. tm̄ mltiplicabunt̄
sup inhabitātes mala. Prolongauit enī se ma-
gis vitas ⁊ app̄pinquit̄ mēdaciū. Jā em̄ festi-
nat venire quā vidisti visionem. Et m̄di. ⁊ dixi
corā te dñe. Ecce enim ego abibo sicut p̄cepisti
michi. ⁊ corripā p̄ntez ppl̄s. Qui aut̄ itez nati
fuerint q̄s cōmouebit. Positū est g⁹ sc̄m i tene-
bris. ⁊ q̄ h̄tant i eo sine lumie: Quā lex tua incē-
sa ē: pp̄t qđ nōo sc̄t q̄ a te sc̄tā sunt v̄l q̄ incipiet̄
opa. Si em̄ inueni in te gratiā. imitte in me sp̄m
sc̄m. ⁊ scribā om̄e qđ sc̄m est in sc̄o ab initio q̄
erāt in lege tua scripta vt possint hoies inuēire
semitā. ⁊ q̄ voluerūt viuere in nouissimis viuāt.
Et m̄dit ad me: ⁊ dixit. Vadēs p̄grega pplm̄ ⁊
dices ad eos vt nō q̄rāt te dieb⁹ q̄draginta. Tu
aut̄ p̄para tibi buros mltos. ⁊ accipe tecū sareā
dabriā selemiā echanū ⁊ asiel q̄noz hoz q̄ pati
sunt ad scribēdū velociter. Et venies huc. ⁊ ego
accēdā in corde tuo lucernā intellect⁹: q̄ nō exti-
guet̄ q̄adusq̄ fumanē q̄ icipies scribere. Et tūc
p̄fect⁹ qđā palā facies. q̄ sapiētib⁹ absconse tra-
dēs. In crastinū enī hac hora incipies scribere.
Et p̄fect⁹ suz sicut mibi p̄cepit: ⁊ p̄gregaui oēm
ppl̄s: ⁊ dixi. Audi isrl̄ v̄ba hec. P̄deregrinati sūt
p̄res nostri ab initio in egipto ⁊ liberati sunt in
⁊ acceperūt legē vite quā nō custodierūt. quā ⁊
vos p̄ eos trāsgressi est̄. ⁊ data est vob̄ trā in
sortē. ⁊ trā syon ⁊ p̄res v̄ri ⁊ vos iniquitatē fecist̄
⁊ nō fuast̄ vias q̄s p̄cepit vob̄ altissim⁹. ⁊ iust⁹
iudex cū sit: abstulit a vobis in tpe qđ donauerat.
Et nūc vos hic estis. ⁊ fr̄es vestri introitus
v̄m sunt. Si ergo impaueritis sensui vestro. ⁊
erudieritis cor vestrum v̄m cōseruati eritis. et
post mortē misericordiā cōsequimini. Iudiciuz

em post mortē veniet qm̄ itez reuiuiscem⁹. ⁊ tūc iustoz noia parebūt: ⁊ ipioz facta oñdent. Ad me igif nemo accedat nūc: neq; reqrat me vsq; dies qdragita. ⁊ accipi qnq; viros sic mādauit mihi. ⁊ pfecti sum⁹ i cāpi: ⁊ māsim⁹ ibi. Et fact⁹ sum i crastinū. ⁊ ecce vox vocauit me dicēs. Esdra api os tuū. ⁊ bibe q̄ te potauro. Et aperui os meū. ⁊ ecce calix plen⁹ porrigebat mihi. Hoc erat plenū sic aq̄. color aut ei⁹ vt ignis filis. Et accipi ⁊ bibi. ⁊ in eo cū bibissem: cor meū cruciabat intellectu. ⁊ in pect⁹ meū icrescebat sapia. Nā spūs me⁹ psuabat memoria. Et aptū ē os meū: ⁊ nō ē clausum ampli⁹. Altissim⁹ dedit intellectu qnq; viris. ⁊ scripsert q̄ dicebant excessiōes noctis q̄s nō sciebāt. Nocte aut māducabāt panē. ego aut p diē loq̄bar. ⁊ p noctē nō tacebā. Scripti sunt aut p qdragita dies libri ducētiq̄tuoz. ⁊ factū ē cū cōpleuissent qdragita dies. locut⁹ ē altissimus dicens. Priora que scripsisti in palā pone. ⁊ legāt digni ⁊ indigni. nouissimos aut septuaginta cōseruabis vt tradas eos sapientib⁹ de pplo tuo. In his em̄ ē vena intellect⁹ ⁊ sapie fons: ⁊ scientie flumen. Et feci sic. **XV**

Ecce loq̄re in aures plebis mee p̄mones pphetie quos imifero i os tuū diē dñs ⁊ fac vt in cartha scribant qm̄ fideles et veri sunt. Ne timeas a cogitatiōibus aduersum te. nec turbent te incredulitates dicentium. quoniam ois incredulus in incredulitate sua morietur. Ecce ego induco dicit dñs sup orbē terrarū mala. gladiū ⁊ famē ⁊ mortē ⁊ interitum. pp̄ qd̄ suppolluit iniquitas oēm terrā. ⁊ adimpleta sunt opa nociua illoz. Propterea dicit dñs. Jā nō silebo de impietatib⁹ eoz que irreligiose agūt nec sustinebo in his q̄ inique exercēt. ecce sanguis innoxius ⁊ tristis clamat ad me. ⁊ aie iustoz clamant pseueranter. Vindicans vindicabo illos dicit dñs. ⁊ accipia oēm sanguinē innoxium ex ill⁹ ad me. Ecce ppl̄s meus quasi grex ad occisionē ducit. iam nō patiar illū habitare in trā egypti. sed educā eū in manu potētī ⁊ brachio excelso. ⁊ pcutia plaga sicut p̄us ⁊ corrupā oēm terrā ei⁹. Lugebit egypt⁹ ⁊ fundamēta ei⁹ plaga verberata ⁊ castigatiōe q̄s inducet ei de⁹. Lugebūt cultores opantes terrā. qm̄ deficient semina eoz ab vredine ⁊ grādine. ⁊ a sidere terribili. Ne seculo. ⁊ q̄ habitant in eo. qz appropinquit gladius ⁊ cōtritio eoz. ⁊ exsurgēt gens p̄ gentē ad pugnā. ⁊ rōphea in manib⁹ eoz. Erīt em̄ incōstabilitio hoib⁹. ⁊ alij alijs inalescētes nō curabunt regē suū ⁊ p̄ncipes. vie gestoz suoz in potentia sua. Cōcupiscet em̄ hō in ciuitate tre: ⁊ nō poterit. Propter supbiā em̄ eoz ciuitates turbabūt dom⁹ exterrēt: hoies metuet. Nō misēbit hō p̄ximū suū ad iurū faciendū domos eoz i gladiū

ad diripiēdas substātiās eoz pp̄ter famē panis ⁊ tribulationē multā: Ecce ego cōuoco dicit dñs oēs reges trē ad me verēdū q̄ sūt ab oriēte ⁊ ab austro. ab euro ⁊ a libano ad cōuertēdos i se. et reddere q̄ dedit illis. sic faciunt vsq; hodie electis meis: sic faciā ⁊ reddā in sinu eoz. Hec dicit dñs dñs. Nō parcat dextera mea sup pctōres. nec cessabit rōphea sup effūdētes sanguinē in oculū sup frā. Erīt ignis ab ira ei⁹ ⁊ deuorauit fundamenta terre: ⁊ pctōres quasi stramen incensum. Ne eis q̄ peccāt ⁊ nō obfuāt mādata mea dicit dñs. Nō parcam illis. Discedite filij a ptāte. nolite cōtaminare scificationē meā. qm̄ nouit dñs oēs q̄ derelinquūt in illuz. Propterea tradidit eos in mortē ⁊ in occisionē. Jā em̄ venerunt sup orbē terraz mala: ⁊ manebitis in illis. Nō em̄ liberabit vos dñs pp̄ qd̄ peccastis in eū. Ecce visio horribilis: ⁊ facies illi⁹ ab oriēte. ⁊ eriet nationes draconū arabū i currib⁹ mltis. ⁊ sicut flat⁹ eoz numer⁹ fert sup frā vt iā timeāt ⁊ trepidēt oēs q̄ illos audiet carmonij isamētes i ira. ⁊ erient vt apri de silua. ⁊ adueniēt in virtute magna: ⁊ cōstabūt in pugnā cū ill⁹. ⁊ vastabūt portionē trē assyrioz. Et post h̄ supualescēt dracones natiuitatis sue memores ⁊ cōuertēt se cōspirātes in virtute magna ad p̄cāndos eos. Isti turbabunt ⁊ silebūt in virtute illoz. ⁊ cōuertēt pedes suos i fugā: ⁊ a territorio assyrioz subessor obsidebit eos. ⁊ p̄sumet vnū ex illis. ⁊ erit timor ⁊ tremor in exercitu illoz. ⁊ cōtentio in reges ipoz. Ecce nubes ab oriēte ⁊ a septētriōe vsq; meridianum ⁊ facies eaz horrida valde plena ire ⁊ p̄celle. ⁊ collident se in cē. ⁊ collidēt sidus copiosuz sup terrā ⁊ sidus illoz. ⁊ erit sanguis a gladio vsq; ad ventrē. ⁊ fumus hois vsq; ad substramē cameli. ⁊ erit timor ⁊ tremor mult⁹ sup terrā. ⁊ horrebunt qui videbūt iram illā. ⁊ tremor app̄hendet illos. ⁊ post h̄ mouebūt nimbī copiosi a meridiano ⁊ septētriōe ⁊ portio alia ab occidente. Et supinalescēt venti ab oriēte: ⁊ recludēt eaz. ⁊ nubē quā suscitauit in ira. ⁊ sidus ad faciendā exteritacionē ad oriētalē ventū ⁊ occidentē violabit. ⁊ exaltabunt nubes magne ⁊ valide plene ire ⁊ sidus vt exterreāt oēm trā. ⁊ inhabitantes eā. ⁊ infundent sup oēm locū altū ⁊ eminētē sidus terribile ignē ⁊ grādine ⁊ rōpneas volantes. ⁊ aqs mltas vt etiā ip̄leant oēs cāpi ⁊ oēs rui plenitudie aqz multaz. ⁊ demolentur ciuitates et muros et mōtes et colles et ligna siluarū et fenū pratorz et frumēta eoz. et trāsibūt cōstātes vsq; babylonē. et extrēt eā. pueniēt ad ipsam et circūbūt eā. et effūdēt sid⁹ et oēm irā sup eā. et subibit puluis et fum⁹ vsq; in celū. et oēs i circūitu lugebūt eā. et q̄ sub ea remāserint fūient his qui exterruerunt. Et tu asia cōcorz in spem

babylonis et gloria persone eius: ve tibi misera propter quod assimilasti ei, et ornasti filias tuas in fornicatione ad placendum et gloriam in amatoribus tuis qui tecum cupierunt se fornicari. **O** dibile imitata es in omnibus operibus eius, et in adinventionibus eius, propterea dicit deus, Immittam tibi mala: viduitate: paupertate et fame et gladium et pestem ad devastandas domos tuas a violatioe et morte et gloria virtutis tue. Sic flos sic cabit cum exsurgat ardor qui missus est super te: infirma beris ut paupercula plagata et castigata a mulieribus: ut non possint te suscipere potestates et amatores. **N**unquid ego sic zelabo te dicit dominus: nisi occidissis electos meos in omni tempore exaltas percussione manu et diceres super mortem eorum cum iebriata ceteris exorna specie vultus tui. **M**erces fornicationis tue in sinu tuo: propter brevitatem redditionem accipies. Sic facies electis meis dicit dominus: sic faciet tibi deus et tradet te in malum. **E**t nati tui fame interient, et tu rostrum cades, et civitates tue conterentur, et omnes tui in campo gladio cadent, et qui sunt in montibus fame peribunt: et manducabunt carnes suas et sanguinem bibent a fame panis et sitis aquae. **I**nfelix per maria venies: et rursum accipies mala. **E**t in transitu allidet civitatem occisam: et extret aliquam portionem terre tue et partem glorie tue exterminabunt. **R**ursum revertentes convertam **E**t demolita eris illis per stipulam, et ipsi erunt tibi ignis, et devorabunt te et civitates tuas, terra tua et montes tuos: omnes silvas tuas et lignum fructiferum igni comburent, filios tuos captivos ducet et caesum tuum in praedam habebunt et gloriam faciei tue exterminabunt.

U tibi babylon et asia: ve tibi egyptus **XVI** parte et syria. **P**recingite vos saccis et cilicis, et plangite filios vestros et dolete: quoniam appropinquavit contritio vestra. **I**mmissus est vobis gladius: et quis est qui avertat illum? **I**mmissus est in vobis ignis: et quis est qui extinguat illum? **I**mmissa sunt vobis mala, et quis est qui repellat ea. **N**unquid repellat aliquis leonem esurientem in silva, aut extinguet ignem in stipula mox quam cepit ardere? **N**unquid repellat aliquis sagittam a sagittario forti missam? **D**ominus fortis imittit mala, et quis est qui repellat ea? **E**rit ignis ex iracundia eius: et quis est qui extinguat eum? **C**onuscabit et quis non timebit? **T**onabit et quis non pauebit? **D**ominus comminabit, et quis non fundit? **C**oteret a facie ipsius? **T**erra tremuit et fundameta eius: mare fluctuat de profundo: et fluctus eius disturbabunt, et pisces eius a facie domini, et a gloria virtutis eius, quoniam fortis dextera eius quae arcum tendit: sagitte eius acute quae ab ipso mittuntur: non deficient cum ceperint mitti in fines terre. **E**cce mittunt mala et non revertentur donec veniant super terram. **I**gnis succedit et non extinguetur donec consumat fundameta terre. **Q**uemadmodum non redit sagitta missa a valido sagittario sic non revertentur mala quae missa fuerint in terram. **V**e mihi: ve mihi, **Q**uis me liberabit in illis die

bus. **I**ntitium dolorum et multi gemitus: **I**ntitium famis et multi interitus: **I**ntitium bellicum et formidabunt potestates, **I**ntitium malorum et trepidabunt omnes. **I**n his quae faciunt cum venerint mala: **E**cce fames et plaga et tribulatio et angustia missa sunt flagella in emendatione, et in his omnibus se non convertent ab iniquitatibus suis, neque flagellorum memores erunt se. **E**cce erit anone vilitas super terram, sic ut putet sibi esse directam pacem, et tunc germinabunt mala super terram: gladius fames et magna confusio. **A** fame enim plurimum quae inhabitat terram interiet, et gladius prodeget ceteros qui superaverint a fame: et mortui sicut stercoza percipient, et non erit qui proleat eos. **D**erelinquent enim terra deserta: et civitates eius derelictae. **N**on derelinquent qui colat terram et qui seminet eam. **L**igna dabunt fructum, et quis vinde miabit illa. **Q**ua matura fiet: et quis calcabit illas. **E**rit enim locus magna desertio. **C**upiet enim homo hominem videre, vel vocem eius audire. **R**elinquent enim de civitate decem: et duo de agro qui absconderit se in densis nemoribus et scissuris petrarum: quemadmodum derelinquit in oliveto: et singulis arboribus tres aut quatuor olive, aut sicut in vinea videmata racemi reliquit ab his qui diligent vineam scrutantur, sic derelinquent in diebus illis tres aut quatuor scrutantur domos eorum in romphea. **E**t reliquet terra deserta, et agri eius inueterabunt: et vie eius et omnes semite eius germinabunt spinas, eo quod non transierint homines per eam. **L**ugebunt virgines non habentes sponsum, **L**ugebunt mulieres non habentes viros, **L**ugebunt filiae earum non habentes adiutorium sponsum earum. **I**n bello consumentur, et viri earum in fame extentur. **A**udite homo ista et cognoscite ea fuit dominus. **E**cce verbum domini, excipite illud ne dominus credat de quibus dicit dominus. **E**cce appropinquant mala: et non tardant. **Q**uemadmodum pregnantis cum proferat in nono mense filium suum appropinquante hora partus eius, ante horas duas vel tres dolores circueunt ventre eius, et prodeunte infante de ventre non tardabunt vno puncto: sic non morabuntur mala ad prodeundum super terram: et seculum gemet: et dolores circueunt illud. **A**udite verbum plebs mea, **P**arate vos in pugnam, et in malis, sic estote quasi advenne terre. **Q**ui vendit quasi qui fugiat, et qui emit: quasi qui perditurus. **Q**ui mercatur quasi qui fructum non capit, et qui edificat quasi non habiturus, **Q**ui seminat quasi qui non metet: sic et qui vineam putat quasi non vindemiaturus. **Q**ui nubunt: sic quasi filios non facturi, et qui non nubunt: sic quasi vidui propter quod qui laborant sine causa laborant, fructus enim illorum alienigenae metent et substantiam illorum rapiant: et domos eorum evertent, et filios eorum captivabunt: quoniam in captivitate et fame generant natos suos. **E**t qui negociantur in rapina quantum diu exornant civitates et domos suas et possessiones et personas suas tantum magis adzclabor eos super peccata sua dicit

Thobias

dñs. Quō zelat fornicaria mulierē idoneā et bonam valde. sic zelabit iusticia iniquitatē eū exor-
nat se. et accusat eam in facie cum venerit qui de-
fendat exirentē oē pctm sup terrā. Propterea
nolite simulari ei nec opibus ei? qm̄ adhuc pusil-
lū. et tollet iniquitas a terra: et iusticia regnabit in
vos. Nō dicat peccator se nō peccasse: quoniam
carbones ignis cōburet sup caput eius: q̄ dicit
nō peccavi coram deo et glia ipsi? Ecce dñs co-
gnoscet oia opa hoīuz et adinuentōes illoꝝ et co-
gitationes illoꝝ et corda illoꝝ. Dixit em̄. Fiat ter-
ra et facta est: fiat celū et factū est. Et in v̄bo il-
lius stelle fundate sunt: et nouit numerū stellarū
Qui scrutat abyssum et thesauros illoꝝ: q̄ mens-
sus est mare et cōceptū ei? Qui cōclusit mare in
medio aq̄ꝝ: et suspēdit terrā sup aquas v̄bo suo
Qui extēdit celū quasi camerā sup aquas fūda-
uit eū. Qui posuit in deserto fontes aq̄ꝝ: et sup v̄-
ticē mōtiū lacus ad emittendū flumina ab emi-
nenti petra vt portaret terrā. Qui finxit hoīem
et posuit cor suū in medio corpis: et misit ei spiri-
tū vitā et intellectū et spiramē dei oipotētis q̄ fe-
cit oia: et scrutinat oia abscōsa in abscōsis terre
Dic nouit adinuentiōē vestrā et q̄ cogitatis in
cordibus v̄ris peccātes et volētes occultare pec-
cata v̄ra. Propter qd̄ dñs scrutinādo scrutina-
uit oia opa v̄ra. et traducet vos oēs et vos cōfu-
si eritis cū p̄cesserint pctā v̄ra corā hoīb? et iniq̄-
tates erūt q̄ accusatores stabūt in die illo. Quid
facietis. aut quō abscōdetis pctā v̄ra corā deo
et angelis ei? Ecce iudex deus: timete eū. Desi-
nite a pctis v̄ris: et obliuiscamini iniquitates ve-
stras iam agere eas i sempiterno et deus educet
vos et liberabit de oī tribulatiōe. Ecce em̄ incē-
ditur ardor sup vos turbe copiose. et rapiēt q̄sdā
ex vobis: et cibabūt idolis occisos: et q̄ cōsēse-
rint eis: erūt illis in derisum et i iproperū et i cō-
culationē. Erūt em̄ locis locus. et in vicinas ci-
uitates exsurrectio multa sup timētes dñs. Erūt
quasi insani: nemini parcētes. ad diripiendū et
deuastandū adhuc timētes dñm. qz deuastabūt
et diripiēt substātiās: et de domib? suis eos eici-
ent. Tunc parebit p̄batio electoꝝ meoꝝ vt aurū
qd̄ probat ab igne. Audite dilecti mei dicit dñs
Ecce adsunt dies tribulatiōis et de his liberabo
vos. Ne timeatis: nec hesitetis: qm̄ deus dux ve-
ster est. Et qui s̄uat mandata et p̄cepta mea dic̄
dñs deus: ne p̄pōderent vos pctā vestra: ne sup
eleuent se iniquitates vestre. Ne q̄ cōstringūtur a
pctis suis. et obteguntur ab iniquitatib? suis quē
admodū ager cōstringit a filia: et spinis tegitur
semita eius p̄ quā nō trāsit hō. et excludit: et mit-
titur ad deuorationē ignis.

Explicit liber Esdre q̄rt? Incipit plogus
bti Hieronymi p̄s byteri in libꝝ Thobie,

Cromacio et heliodoro ep̄s Hierony-
mus p̄s byter in dño salute. Mirari nō
desino exactiōis vestre instantiā. Exi-
gitis em̄ vt librū chaldeo s̄mōe cōscri-
ptus ad latinū stilū trabā: libꝝ vtiqz thobie quē
hebrei de cathalago stiuiarū scripturarū secan-
tes. his q̄ agiographa memorāt māciparūt. Fe-
ci satis desiderio v̄ro: nō tñ meo studio. Arguūt
em̄ nos hebreoꝝ studia. et iputāt nob̄ s̄ suū cano-
nē latinis aurib? ista trāsserre. Sed meli? eē iu-
dicās phariseoꝝ displicere iudicio. et ep̄oꝝ iusti
omib? descriuire institi vt potui. Et qz vicina est
chaldeoꝝ lingua s̄mōi hebraico: vtriusqz ligue
pitissimū loq̄cē repiens vni? diei laborē arripui
et q̄qd̄ ille mihi hebraicis v̄bis exp̄ssit: ego ac-
cito notario s̄mōib? latinis exposui. Quōmbus
v̄ris mercedē hui? optis cōpēsabo: cū gratū vob̄
didicero me qd̄ iubere estis dignati cōplesse.

Explicit prologus in librum Thobie
Incipit liber Thobie.

C. S. Thobias captiuus in diebus salmana-
sar fugit idola. decimas soluit. duxit annā vxorē
et generat et ea thobiā. fit gratus salmanasar et
pgit in rages. vbi tradit ragueli decē talenta ar-
genti. sub chyrographo moritur salmanasar. cui
succedit sennacherib: qui audiens thobiā querit
eum interficere: et ipse occiditur a filiis suis. tho-
bias in domum suam reuertitur omni substātia
sua restituta.

Capitulum I

Thobias ex tribu
et ciuitate neptalim que est in su-
periorib? galilee supra naason:
post viam que ducit ad occiden-
tem in sinistro habens ciuitates
sephet: cuius captus esset in dieb?
salmanasar regis assyrioꝝ. in captiuitate tñ po-
situs viā vitatis nō deseruit: ita vt oia que hēre
poterat quotidie p̄captiuis s̄ribus q̄ erāt ex ei?
genere impartiret. Cūqz eēt iunior oib? in tribu
neptalim: nihil tñ puerile gessit i ope. Deniqz cū
irent oēs ad vitulos aureos q̄s hieroboā fece-
rat rex isrl: hic solus fugiebat cōsortia oīuz: et p̄-
gebat ad hierlm̄ ad tēplū dñi et ibi adorabat do-
minū deū isrl: oia p̄mitiua sua et decimas suas fi-
delit̄ offerēs itavt in t̄tio āno p̄selitis et aduenis
mistraret oēs decimatiōz. Nec et his filia s̄m le-
gē dei puerul? obf̄uabat. Cū v̄o fact? fuisset vir
accepit vxorē ānā d̄ tribu sua genuitqz ex ea filiū
nomē suū iponēs ei. quē ab infantia timere deū
docuit et abstinere ab oī pctō. Igit̄ dū p̄ captiui-
tatē deuenisset cū vxore sua et filio i ciuitate mini-
uen cū oī tribu sua. et cū oēs ederet ex cibis gen-
tiliū: iste custodiuit aiām suā et nūqz cōtaminat?

i. Reg. xij. e

B

Tobias

est in celsis eorum. Et quoniam memor fuit domino in toto corde suo. dedit illi deus gratiam in conspectu salmanasar regis. et dedit illi potestatem quocumque vellet ire huiusmodi libertatem quocumque facere voluisset. Proderat enim pro omnibus qui erant in captivitate. et monita salutis dabat eis. Cum autem venisset in rages civitatem medorum. et ex his quibus honoratus fuerat a rege huiusmodi decem talenta argenti cum in multa turba generum sui gabelum egentem videret qui erat ex tribu eius sub chyrographo: dedit illi memoratum pondus argenti. Post multum vero tempore mortuo salmanasar rege cum regnaret sennacherib filius eius pro eo. et filios israelerosos haberet in conspectu suo thobias quotidie progebat pro omnem cognationem suam. et consolabatur eos: dividebatque unicuique prout poterat de facultatibus suis. Esurietes aliebat. nudisque vestimenta prebebat. et mortuis atque occisis sepulturam sollicitus exhibebat. Denique cum reversus esset rex sennacherib fugiens a iudea plagam quam circa eum fecerat deus propter blasphemiam suam. et iratus multos occideret ex filiis israel. thobias sepeliebat corpora eorum. At ubi nunciatum est regi. iussit eum occidi. et tulit omnem subam eius. Thobias vero cum filio suo et cum uxore fugiens nudus latuit. quia multi diligebant eum. Post dies vero quadraginta quatuor occiderunt regem filium ipsius. et reversus est thobias in domum suam. omnesque facultates eius restituta est ei.

C. S. In die festo thobias prandium magnum parat. mittit filium ad epulandum vicinos et pentes timetes deum. iuvenis iugulatur. unus ex filiis israel nunciatur proxi a filio et sepeluit eum. arguit a propinquis. nec tamen propter hoc desistit ab operibus misericordie. cecum factum ex stercore byrudinis gratias agit. irridentes aicos corrigit bono opere. et precipue de heredo vituperatur ab uxore sua anna tertrine. **Ca. II**

D est hec homo cum esset dies festus domini. et factum esset prandium bonum in domo thobias. dixit filio suo. Vade et adduc aliquos de tribu nostra timetes deum ut epulentur nobiscum. Cumque abisset. reversus nunciavit ei unum ex filiis israel iugulatum iacere in platea. Statimque exiit de accubitu suo relinquens prandium ieiunans pervenit ad corpus. tollensque illud portavit ad domum suam occulte ut dum sol occubisset caute sepeliret eum. Cumque occultasset corpus manducavit panem cum luctu et tremore. memorans illum sermonem quem dixit dominus per amos prophetam. Dies festi vestri convertentur in lamentationem et luctum. Cumque sol occubisset abiit et sepelivit eum arguebat autem eum omnes primi eius dicentes. Insuper rei causa interfici iussus es. et vix effugisti mortis imperium. et itaque sepelis mortuos. Sed thobias plures timens deum quam regem rapiebat corpora occisorum. et occultabat in domo sua. et mediis noctibus sepeliebat ea. Contigit autem ut quodam die fatigatus a sepultura veniens domum iactasset se iuxta parietem et

obdormivisset: et ex nido byrudinum dormienti illi calida stercore incidere super oculos eius. fieretque cecus. Hac autem temptatione: idcirco permisit dominus evenire illi. ut posterius daret exemplum patientie eius sicut et sancti iob. Nam cum ab infantia sua semper deus timeret et mandata eius custodierit: non est tristatus deus quod plaga cecitatis eveniret ei: sed immobilis in dei timore permansit. agens gratias deo omnibus diebus vite sue. Nam sicut beato iob insultabant reges: ita isti parentes et cognati eius irridebant vitam eius dicentes. Ubi est spes tua pro qua elemosynas et sepulturas faciebas. Tobias vero increpabat eos: dicens: Nolite ita loqui: quoniam filius sanctorum sum: et vitam illam expectamus: quam deus daturus est his qui fidem suam nunquam mutant ab eo. Anna vero uxor eius ibat ad operam tertrinam quotidie. et de labore manuum suarum victum quem prosequi potuisset deferere. Unum factum est: ut hereditum caprarum accipiens: detulisset domum. Cumque vocem balantis viri eius audisset: dixit. videte ne forte furtum sit. Reddite enim dominis suis. quia non licet nobis edere ex furto aliquid aut contingere. Adhuc uxor eius irata respondit. Manifeste vana facta est spes tua. et elemosyne tue modo apparuerunt. Atque his et alijs huiusmodi verbis exprobrabat ei.

C. S. De oratione tobias. de sara filia ragueelis qualiter exprobratur ab ancilla de oratione eius: et ieiunio trium dierum et trium noctium exaudimur precibus eorum raphael ad curandum eos est missus. **Ca. III**

Tunc tobias ingemuit et cepit orare cum lacrimis: dicens. Iustus es domine: et omnia iudicia tua vera sunt: et omnes vias tue misericordia et veritas et iudicium. Et nunc domine memor esto mei: et ne vindictam sumas de peccatis meis: neque reminiscaris delicta mea vel parentum meorum. Quoniam non obedivimus preceptis tuis: ideo traditi sumus in derisionem et captivitatem et mortem et in fabulam: et in imperium omnibus nationibus in quibus dispersisti nos. Et nunc domine magna iudicia tua. quia non egimus secundum precepta tua. et non ambulavimus sinceriter coram te. Et nunc domine secundum voluntatem tuam fac mecum. et precipue in pace recipi spiritum meum. Expedi enim mihi mori magis quam vivere. Eadem itaque die contigit ut sara filia ragueelis in rages civitate medorum: et ipsa audiret imperium ab una ex ancillis patris sui: quoniam tradita fuerat septem viris: et demonium nomine asmodeum occiderat eos. mori ut ingressi fuissent ad eam. Ergo cum pro culpa sua increparet puellam: respondit ei: dicens. Amplius ex te non videam filium aut filiam super terram: interfecit enim viros tuorum. Nunquid et occidere me vis sicut etiam occidisti septem viros: ad hanc vocem perxit in superius cubiculum domus sue. et tribus diebus et tribus noctibus non manducavit neque bibit: sed in oratione persistens cum lacrymis deprecabatur deum ut ab isto imperio liberaret eam. Factum est autem die tertia dum compleret

infra iii. d

D

iii. R. xii. s

infra ii. b

A

B

Amos. vii. c

s. i. d

C

D

E

F

G

H

I

K

L

M

infra

D

A

B

B

B

C

D

E

F

G

H

I

K

L

M

Thobias

orōne: bñdicens dñm dixit. Bñdictū est nomē tuū deus patz nostroz: q̄ cum iratus fueris misericordīa facies et in tpe tribulatōis pctā dimittis his q̄ inuocāt te. Ad te dñe faciē meā cōuertor: ad te oculos meos erigo. Peto dñe vt d̄ vinculo iproperij hui⁹ absoluas me. aut certe desup terrā eripias me. Tu scis dñe qz nunq̄ cōcupiui vix. et mundā suauī aiām meā ab oī cōcupiscētia. Nunq̄ cum ludētib⁹ miscui me: neqz cū his q̄ in leuitate ambulāt pticipē me p̄bui. Vix autē cū timore tuo nō cū libidine mea cōscnfi suscipe. Et aut ego indigna fui illis. aut illi forsitā mibi nō fuerunt digni: qz forsitā viro alij cōseruasti me. Nō est em̄ in hoīs p̄tate cōsiliū tuū. Hoc autē p̄ certo habet oīs q̄ colit te: qz vita ei⁹ si in p̄batiōe fuerit coronabit. si autē in tribulatōe fuerit: liberabit. et si in corruptiōe fuerit: ad mīam tuā venire licebit. Nō em̄ delectaberis in p̄ditionib⁹ nostris. qz post tēpestatē trāquillū facis. et post lachrymationē et fletū: exultationē infūdīs. Sit nomē tuū deus isrl̄ bñdictū in sc̄la. In illo tēpore exaudite sunt p̄ces amboz in cōspectu gl̄ie summi dei. et missus ē angelus dñi sanct⁹ raphael vt curaret eos ambos quoz vno tpe sunt orationes in cōspectu dñi recitate.

L.S. Thobias putās se mori: filiuz instruit de sepultura corpis sui. honore m̄ris. et p̄cipue de elemosynis. pecuniā mutuā sibi cyrographo indicat. supbiā fornicationē aliāqz vetat.

Item cū thobias putaret orōne III suaz exaudiri vt mori potuisset vocauit ad se thobiā filiū suū dixitqz ei. Audi fili mi vba oris mei. et ea in corde tuo q̄si fundamentū cōstrue. Cū accepit deus aiāz meā. corp⁹ meū sepeli. et honore hēbis m̄ri tue oībus dieb⁹ vite eius. Memor em̄ esse debes q̄ et quanta pericula passa sit p̄pter te in vtero suo. Cū autē et ip̄a compleuerit ip̄s vite sue. sepelias eā circa me. Oīb⁹ autē diebus vite tue in mente habeto deū et caue ne aliqñ peccato cōsentias et p̄termittas p̄cepta dei n̄ri. Ex substantia tua fac elemosynam et noli auertere faciē tuā ab vllō paupe. Ita enim fiet vt nec a te auertat faciēs dñi. Quō potuerit ita esto misericors. Si multū tibi fuerit: abundanter tribue. si exiguū tibi fuerit. etiā exiguū libenter impartiri stude. Prēmīū em̄ bonū tibi thesaurizas in die necessitatis. qm̄ elemosyna ab oī peccato et a morte liberat. et nō patietur animaz ire in tenebras. Fiducia magna erit coram summo deo elemosyna oībus facientibus eā. Attēde tibi fili mi ab oī fornicatiōe. et p̄ter vxorē tuā nunq̄ patieris crimen scire. Supbiam nunq̄ in tuo sensu aut in tuo h̄bo dñari p̄mittas. In ip̄a em̄ initiū sumpsit oīs p̄ditio. Quicūqz tibi aliqd̄ opatus fuerit. statim ei mercedē restitue et mer-

ces mercennarij tui apud te oīno nō remaneat. Quō ab alio oderis fieri tibi vide ne tu aliqñ alteri facias. Panē tuū cum esurientib⁹ et egētib⁹ comede. et de vestimētis tuis nudos tege. Panem tuū et vinū tuū sup sepulturā iusti cōstitue. et noli ex eo māducare et bibere cū pctōrib⁹. Quō filiū sp̄ a sapiēte pquire. Di tpe bñdic deū. et p̄te ab eo vt vias tuas dirigat et oīa cōsilia tua in ip̄o p̄maneāt. Indico etiā tibi fili mi dedisse me decē talēta argenti dū infantulus esses gabelo in rages ciuitate medoz. et cyrographū ei⁹ apud me habeo. Et ideo pquire quō ad eum puenias et recipias ab eo supra memoratuz pōdus argēti. et restituas ei cyrographū suū. Noli timere fili mi. paupem quidē vitā gerimus. sed multa bona habebimus si timuerimus deū et recesserim⁹ ab omni peccato et fecerimus bene.

L.S. Thobias sociū itineris q̄rit. raphaeles iuenit. ad patrē introducit. eo comitātē p̄fectus est. mater flet quā pater cōsolat. **Ca. V**

Quā rñdit thobias p̄ri suo et dixit. Diaquecunqz p̄cepisti mibi faciam p̄ri. Quō autē pecuniā hanc inq̄ram ignoro. Ille me nescit. et ego eū ignoro. Quod signū dabo ei. Sed neqz viā p̄ quā p̄gat illuc aliqñ cognoui. Tūc p̄ri su⁹ rñdit illi. et dixit. Cyrographū q̄dem illi⁹ apud me habeo. qd̄ dū illi oñderis statim restituet. Sed p̄ge nūc et inq̄re tibi aliqñ fidelem vix q̄ eat tecū salua mercede sua dū adhuc vīuo vt recipias eā. Tūc egressus thobias iuenit iuuenem splēdidū stantē p̄cinctū et q̄si paratū ad ambulandū. Et ignorās q̄ angelus dei eēt salutauit eū. et dixit. Vñ te habem⁹ bone iuuenis. At ille rñdit. Ex filijs isrl̄. Et thobias dixit ei. Nostī viā q̄ ducit i regionē medoz. Cui rñdit. Noui et oīa itinera ei⁹ frequēt ambulauit et māsi apud gabelū fratrem n̄m q̄ morat⁹ i rages ciuitate medoz q̄ posita ē i mōte egbathanis. Cui thobias ait. Sustine me obsecro donec hec ip̄a nunciem p̄ri meo. Tūc ingressus thobias indicauit vniuersa h̄ p̄ri suo. Sup quē ammirat⁹ p̄ri rogauit vt introiret ad eū. Ingressus itaqz salutauit euz et dixit. Gaudiū tibi sit semp. Et ait thobias. Quale gaudiū mibi erit: q̄ in tenebris sedeo et lumē celi nō video. Cui ait iuuenis. Forti aio esto in proximo est vt a deo cures. Dixit itaqz illi thobias. Nunquid poteris p̄ducere filiū meū ad gabelū i rages ciuitatē medoz. Et cū redieris restituas tibi mercedē tuā. Et dixit ei angelus. Ego ducā et reducā cum ad te. Cui thobias rñdit. Rogo te. Indica mibi de q̄ domo aut de qua tribu es tu. Cui raphael angel⁹ dixit. Gen⁹ q̄ris mercennarij an ip̄m mercenariū q̄ cū filio tuo eat. Sz ne forte sollicitū te reddā. ego sum azarias ananie magni fili⁹. Et thobias rñdit. Ex magno genere

D
s.i.c

A

B

C

B
puz in b
Luz in b

C
Luz in b
Luz in b
Luz in b

Tobias

es tu. Sed peto ne irascaris q̄ voluerim cogno-
scere gen⁹ tuū. Dixit aut̄ illi angel⁹. Ego sanum
duca & sanū tibi reduca filiū tuū. Rēdes at̄ tho-
bias ait. Bñ ambuletis & sit dñs in itinere v⁹o &
angel⁹ eius comites vobiscū. Tūc patis oibus q̄
erāt in via portāda: fecit thobias vale p̄i suo &
m̄i sue: & ambulauit ambo fil. Cūq̄ p̄fecti eēt
cepit m̄i eius flere & dicere. Baculū senectutis
n̄e tulisti: & trāsmisti a nob. Nunq̄ fuisset ipsa
pecunia p̄ q̄ misisti eū. Sufficiebat nob pauper-
tas n̄a vt diuitias cōputarem⁹ b̄ q̄ videbam⁹ fi-
liū nostrū. Dixitq̄ ei thobias. Noli flere. Salu⁹
puemet fili⁹ n̄r & salu⁹ reuertet̄ ad nos & ocli tui
videbūt illū. Credo em̄ q̄ āgelus dei bon⁹ comi-
tes ei. & bñ disponat oia q̄ circa eū geruntur: ita
vt cū gaudio reuertat̄ ad nos. Ad hanc vocem
cessauit mater eius flere: & tacuit.

L.S. Liberat angelus thobias ne deuoretur
a pisce. docet eū de corde & iecore & felle piscis:
cuius vtilitatis est psuadet ei nuptias Sare. do-
cet sanctitatem nuptiarum. **Ca. VI**

D Rofect⁹ ē aut̄ thobias: & canis secur⁹ est
eū. & māsit p̄ma māsiōe iux̄ fluiū tygr̄.
Et exiit vt lauaret pedes suos. & ecce
piscis imanis exiit ad deuorandū eū. Quē ex-
pauescens thobias clamauit voce magna dicēs
Dñe inuadit me. Et dixit ei angelus. App̄hēde
branciā ei⁹ & trāhe eum ad te. Qd̄ cū fecisset: at-
traxit eū in siccū. & palpitare cepit añ pedes ei⁹
Tūc dixit ei āgel⁹. Exterea hūc pisce. & cor ei⁹
& fel & iecur repone tibi. Sūt em̄ b̄ necessaria ad
medicamēta vtiliter: Qd̄ cū fecisset: assauit car-
nes eius & secū sustulerūt in via. cetera salierūt
q̄ sufficerent eis: quosq̄ puenirēt in rages ciuita-
tem medoz. Tūc interrogauit thobias angelū &
dixit ei. Obsecro te azaria frater. vt dicas mibi
qd̄ remediū habebunt ista q̄ de pisce fuare iussi-
sti. Et rēdens angelus dixit ei. Cordis ei⁹ p̄ti-
culā si sup carbonēs ponas: fum⁹ ei⁹ extricat oē
gen⁹ demonioz siue a viro siue a muliere ita vt
vltra nō accedat ad eos. Et fel valet ad vnguē-
dos oculos in q̄bus fuerit albugo: & sanabūtur
Et dixit ei thobias. Vbi vis vt maneam⁹? Rñ-
dēs āgel⁹ ait. Est hic raguel noīe vir p̄pinqu⁹
de tribu tua. & hic h̄z filiā noīe sarā. s̄ neq̄ mas-
culū neq̄ feminā vllā h̄z aliā p̄ter eā. Tibi debet̄
ois suba ei⁹. & opz eā te accipe cōiugē. P̄ete er-
go eā a p̄re ei⁹. & dabit tibi eā i vrozē. Tūc rēdit
thobias & dixit. Audio q̄ tradita ē septē viri et
mortui sūt. sed & b̄ audiui. q̄ demoniū occidit il-
los. Timeo ergo ne forte & mibi b̄ eucniāt & cum
sim vnic⁹ pentib⁹ meis: deponā senectutē illorū
cū tristitia ad iferos. Tūc āgel⁹ raphael dixit ei.
Audi me: & oīdā tibi q̄ sunt q̄b⁹ p̄ualere pōt de-
moniū. Di nāq̄ q̄ p̄iugū ita suscipiūt vt deū a se

et a sua mēte exentiāt. & sue libidini ita vacēt. sicut equ⁹ & mulus q̄bus nō est intellectus. h̄bz
ptatē demoniū sup eos. Tu aut̄ cū accepis eā. i
gressus cubiculū p̄ tres dies cōtinēs esto ab ea
& nihil aliud nisi oīoib⁹ vacab cū ea. Ipa aut̄ no-
cte: icēso iecore piscis fugabit̄ demoniū. Scda
no nocte. i copulatiōe ictōz p̄iarchaz admitte-
ris. Tertia aut̄ nocte bñdictionē p̄seqr̄is vt filij
ex vobis p̄crent̄ icolumes. Trāfacta aut̄ tertia
nocte accipies h̄ginē cū timore dñi: amore filio-
rū magis q̄ libidinis duct⁹. vt in semine abrae
benedictionem in filijs consequeris.

L.S. Venerūt ad domuz raguelis. dat̄ sara
tobie vroz cum benedictione coniugali. & cons-
cribitur in cartha coniugum. **Ca. VII**

I Ngressi sunt aut̄ ad raguel: & suscepit
eos raguel cū gaudio. Intuēsq̄ tobiā
raguel. dixit anne vroz̄i sue. Quā filis ē
iuuenis iste cōsobrino meo. Et cū b̄ dixisset. ait.
Bñ estis iuuenes frēs nostri. At illi dixert̄. Ex-
tribu neptalum sum⁹ ex captiuitate ninive. Di-
xitq̄ illis raguel. Nostis tobiā frēm meū? Qui
dixerūt. Nouim⁹. Cūq̄ multa bona loq̄retur de
eo. Dixit āgelus ad raguelē. Tobias de q̄ it̄ro-
gas pater isti⁹ est. Et misit se raguel & cū lachry-
mis osculat⁹ ē eū. & plorās sup collū eius dixit
Bñdictio sit tibi fili mi: q̄ boni & optimi viri fi-
lius es. Et āna vroz ei⁹ & sara ipoz̄ filia lachry-
mate sunt. Postq̄ aut̄ locuti sunt. p̄cepit ragu-
el occidi arietē. & parari cōiuiū. Cūq̄ hortaret̄
eos discūbere ad p̄adiū tobias dixit. Hic ego
hodie nō māducabo neq̄ bibā nisi p̄us petiti-
o nē meā cōfirmes: & p̄mittas mibi dare sarā filiā
tuā. Quo audito h̄bo raguel expauit sciēs qd̄
enenerit illis septē viris. q̄ ingressi sunt ad eā &
timere cepit. ne forte & huic filr̄ cōtigeret. Et cū
mutaret & nō daret petētī vllū rñsum. dixit ei an-
gelus. Noli timere dare eā isti: qm̄ huic timentī
deū debet̄ cōiunx̄ filia tua. Propterea alius nō
potuit h̄re illā. Tūc dixit raguel. Non dubito q̄
deus p̄ces & lachrymas meas in conspectu suo
admiserit. Et credo qm̄ ideo fecit vos venire ad
me. vt & ista cōiugeret̄ cognationi sue. s̄m̄ leges
moysi. Et nūc noli dubiū gerere. q̄ tibi eā tradā
Et app̄hēdens dexteram filie sue. dextere tobie
tradidit dicēs. Deus abraā. & deus isaac. & de⁹
iacob vobiscū sit. & ip̄e cōiugat̄ vos i pleatq̄ bñ-
dictionē suā in vobis. Et accepta charta fecerit
cōscriptionē cōiugij. Et post b̄ epulati sunt. bñ-
dicētes deū. Vocauitq̄ raguel ad se annā vroz̄
rē suā et p̄cepit ei vt p̄pararet̄ altēz cubiculum.
Et introduxit illuc sarā filiā suā & lachrymata
est. Dixitq̄ ei. Forti animo esto filia mea. Dñs
celi det tibi gaudium pro tedio qd̄ perpessa es.

L.S. Tobias iecur piscis incēdit. āgel⁹ dñi

infra. r. b

B

B

L

D

Pa

Ca

Ca

Ca

Ca

B

infra

E

E

D

Mu

infra